

LUONNOS 27.6.2018

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ympäristönsuojelulain ja vesilain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ympäristönsuojelulakia ja vesilakia. Esityksen tavoitteena on tukea ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisten asioiden sähköistä käsittelyä. Kyseisten lakien menettelysäännöksiä muutettaisiin siten, että ne vastaisivat sähköisen asioinnin tarpeita. Esityksessä otettaisiin huomioon kuuluslainsäädännön ajantasaistamiseksi tehtävät muutokset hallintolakiin ja tarkistettaisiin yleislain kanssa päällekkäinen ympäristönsuojelulain ja vesilain sääntely.

Ympäristönsuojelulaissa ja vesilaissa säädettäisiin sähköisen asioinnin ja digitaalisten palvelujen ensisijaisuudesta. Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset asiat toimitettaisiin viranomaiselle ensisijaisesti sähköisesti. Viranomainen voisi erityisestä syystä hyväksyä asiakirjojen toimittamisen paperisena. Viranomaisten ja kuntien ylläpitämistä kirjallisista ilmoitustauluista luovuttaisiin ja siirryttäisiin tietoverkossa sähköisesti tapahtuvaan tiedottamiseen. Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset asiat saatettaisiin tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain uusissa säännöksissä julkisesta kuuluttamisesta säädetään. Päätösten antaminen julkipanomenettelyllä korvattaisiin vastaavasti sähköisellä tiedoksiantomenettelyllä. Lisäksi vesilain mukaisen ilmoitusmenettelyn soveltamisalaa esitetään osin laajennettavaksi ja menettelyyn tehtäväksi eräitä muutoksia.

Lait on tarkoitettu tulevan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 JOHDANTO.....	3
2 NYKYTILA.....	4
2.1 Lainsäädäntö.....	4
2.2 Euroopan unionin lainsäädäntö.....	12
2.3 Käytäntö.....	15
2.4 Nykytilan arviointi.....	17
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	19
3.1 Tavoitteet.....	19
3.2 Keskeiset ehdotukset.....	19
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	21
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	21
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	23
4.3 Ympäristövaikutukset.....	25
4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset.....	25
5 ASIAN VALMISTELU.....	26
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	27
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	28
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	28
1.1 Ympäristönsuojelulaki.....	28
1.2 Vesilaki.....	33
2 luku Yleiset oikeudet, velvollisuudet ja rajoitukset.....	33
5 luku Ojitus.....	34
7 luku Säännöstely.....	35
8 luku Vesivoiman hyödyntäminen.....	35
11 luku Hakemusmenettely.....	35
14 luku Valvonta ja hallintopakko.....	37
15 luku Muutoksenhaku ja päätöksen täytäntöönpano.....	37
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET.....	38
3 VOIMAANTULO.....	38
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	38
LAKIEHDOTUKSET.....	46
Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta.....	46
Laki vesilain muuttamisesta.....	51
LIITTEET.....	58
RINNAKKAISTEKSTIT.....	58
Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta.....	58
Laki vesilain muuttamisesta.....	67

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Sähköisen toimintaympäristön hyödyntäminen hallinnossa on viime aikoina lisääntynyt ja se on merkittävästi uudistanut valtion, kunnan sekä muiden viranomaisten päätöksentekoa ja viestintää. Sähköisen toimintaympäristön avulla on mahdollista tehostaa toimintaa ja lisätä päätöksenteon valmistelun avoimuutta hyvän tiedonhallinta- ja tietojenkäsittelytavan vaatimukset huomioiden ottaen.

Voimassaolevan ympäristönsuojelulain (527/2014) ja vesilain (587/2011) sääntely ei vastaa sähköisen asioinnin tarpeita, koska säädösten osalla menettelyt painottuvat perinteiseen, paperiseen, asiointiin. Ympäristönsuojelulain kokonaisuudistuksessa lisättiin sähköistä tiedottamista teollisuuden päästöistä (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU, jäljempänä *teollisuuspäästödirektiivi*, täytäntöönpanon edellyttämällä tavalla, mutta vesilakiin tällaista perinteistä tiedottamista täydentävää menettelyä ei sisälly. Viime vuosina hallinnon asiakkaiden asiointi ja viranomaisten menettelyt ovat kuitenkin sähköistyneet, minkä vuoksi säädöksiä on tarpeen ajantasaistaa nykytarpeita vastaaviksi. Lisäksi vireillä on hallinnon digitalisointia edistäviä lain-säädäntöhankkeita, joilla on yhteys ympäristönsuojelulain ja vesilain sääntelyyn.

Ympäristönsuojelulain ja vesilain muutosta koskevalla esityksellä on välitön yhteys vireillä olevaan kuuluslainsäädännön uudistamishankkeeseen¹, jonka tarkoituksena on kumota laki julkisista kuulutuksista (34/1925), jäljempänä *kuuluslaki*, vanhentuneena ja lisätä julkista kuuluttamista koskeva yleissäännös hallintolakiin. Kuuluslain mukaista julkisten kuulutusten julkaisemista viranomaisen ilmoitustaululla ei voida pitää enää tehokkaana tiedoksiantotapana, minkä vuoksi kuuluslakiin perustuvasta kuntien velvollisuudesta ylläpitää ilmoitustauluja ehdotetaan luovuttavaksi ja hallintolakiin otettavaksi säännökset kuulutusten julkaisemisesta viranomaisen verkkosivuilla yleisessä tietoverkossa. Kuuluslainsäädännön uudistamisen myötä kuulutuksen lisäksi myös kuulutettavat asiakirjat julkaistaisiin viranomaisen verkkosivuilla, jollei salassapitosäännöksistä muuta johdu. Ympäristönsuojelulaissa ja vesilaissa olevat viittaukset kuuluslakiin, kuuluttamiseen ja viranomaisten ilmoitustauluihin tarkistettaisiin vastaamaan ehdotettuja kuulutusmenettelyä koskevia säännöksiä.

Vuonna 2015 voimaantulleessa kuntalaissa (410/2015) luovuttiin kunnan ilmoitusten julkaisemisesta kunnan julkisten kuulutusten ilmoitustaululla. Laissa säädetään näiden julkaisemisesta yleisessä tietoverkossa (108 §). Myös kuntalain 140 §:n mukainen päätöksen tiedoksianto kunnan jäsenelle toimitetaan pitämällä pöytäkirja muutoksenhakuosoituksineen nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Ympäristönsuojelulaissa ja vesilaissa olevat viittaukset kuntien ilmoitustauluihin korvattaisiin viittauksilla kuntalakiin.

Valtion lupaviranomaisena toimivissa aluehallintovirastoissa on siirrytty käyttämään sähköistä arkistointia vuoden 2017 alusta alkaen. Lisäksi sähköinen lupajärjestelmä on otettu käyttöön tietyillä pilottitoimialoilla, joita on sekä ympäristönsuojelulain että vesilain mukaisissa asioissa.

¹ Luonnos hallituksen esitykseksi julkisista kuulutuksista annetun lain kumoamiseksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi on ollut lausuntokierroksella 9.2.—9.3.2018. Linkki lausuntopyyntömateriaaliin: <https://www.lausuntopalvelu.fi/El/Proposal/Participation?proposalId=15fb1930-3f67-4ff0-9ace-194a53020293>. Hallituksen esitystä eduskunnalle ei ole vielä annettu.

Sähköisen lupahakemuksen käyttöönottoa on tarkoitus laajentaa pilottitoimialojen lisäksi muille toimialoille. Luvan hakemusosion käyttöönoton jälkeen on aloitettu järjestelmäkehityksen toinen vaihe, jossa järjestelmä laajennetaan koskemaan myös viranomaiskäsitteilyn vaiheita.

Ympäristönsuojelu- ja vesilain mukaisia menettelysäännöksiä on tarpeen päivittää siten, että ne huomioisivat muussa lainsäädännössä ja hallinnon toimintatavoissa tapahtuvat muutokset sekä tukisivat sähköiseen asiointiin siirtymistä mahdollisimman hyvin. Tarkoitus on parantaa hallinnon asiakkaille tarjottujen palvelujen laatua, käytettävyyttä ja saatavuutta. Ehdotuksen tavoitteena on mahdollistaa ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisten asioiden sähköinen käsittely aina asian vireillepanovaiheesta päätöksentekovaiheeseen asti. Tiedoksiantomenettelyiden sähköistäminen koskisi myös muutoksenhakuviranomaista.

Pääministeri Juha Sipilän hallitus on linjannut julkisen hallinnon sähköisen asiointin ja viestinvälityksen sekä digitaalisten palvelujen ensisijaisuudesta ja asettanut digitaalisten palvelujen ja toimintatapojen tavoitteen vuodelle 2022. Tavoitteena muun muassa on, että vuonna 2022 viranomaiset ovat velvoitettuja tarjoamaan luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille saavutettavia ja laadukkaita digitaalisia palveluja ensisijaisena vaihtoehtona. Viranomaisten on järjestettävä henkilön asemaan, oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvä viestintä ja asiointi niin, että sähköinen kanava on aina käytettävissä. Yrityksille, yhteisöille ja muille elinkeinotoimintaa harjoittaville digitaalisten palvelujen käyttö asiointissa ja viestinvälityksessä on velvoittavaa. Luonnollisten henkilöiden (kansalaisten) asiointi ja viestinvälitys tapahtuvat ensisijaisesti digitaalisesti. Henkilöitä ei kuitenkaan velvoiteta sähköiseen asiointiin.

Tässä esityksessä ehdotettavat muutokset edistäisivät osaltaan pääministeri Sipilän hallituksen tavoitteiden toteuttamista digitalisaation ja säädösten sujuvoittamisen osalta, kun esityksellä mahdollistettaisiin sähköinen käsittely ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisissa asioissa sekä säädettäisiin sähköisen asiointin ensisijaisuudesta. Samalla myös karsittaisiin päällekkäistä sääntelyä ja yhdenmukaistettaisiin menettelyitä, kun ympäristönsuojelulaissa ja vesilaissa viitattaisiin tiedoksiantomenettelyiden osalta hallintolain yleissäännökseen.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö

Ympäristönsuojelulaki ja -asetus

Tammikuun 1 päivänä 2015 voimaan tulleella uudella ympäristönsuojelulailla ajanmukaistettiin ympäristönsuojelulaki ensi sijassa vastaamaan teollisuuspäästödirektiivin ja perustuslain säännösten kehittyntä tulkintaa. Lisäksi lupa- ja ilmoitusjärjestelmän toimivuutta parannettiin. Ympäristönsuojelulain kokonaisuudistus on toteutettu vaiheittain ja lupamenettelyn sujuvoittamistyö jatkuu edelleen.

Lain tarkoituksena on suojata ympäristöä sille haitallisilta toimilta ja edistää kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia ympäristöllisessä päätöksenteossa. Näiden tavoitteiden edistämiseksi tietyt ympäristöön vaikuttavat toimet on säädetty luvanvaraisiksi. Luvanvaraisuudesta säädetään lain 4 luvussa. Lupamenettelyä koskevat säännökset löytyvät lain 5 luvusta.

Valtion ympäristölupaviranomaisena toimii aluehallintovirasto ja valvontaviranomaisena elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jäljempänä *ELY-keskus*. Kunnalle kuuluvista lupa- ja valvontatehtävistä huolehtii kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Vireillä olevan maakuntauudistuksen yhteydessä organisoidaan uudelleen valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävät. Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-

, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi (HE 14/2018 vp), jolla perustettaisiin uusi Valtion lupa- ja valvontavirasto, jäljempänä *LUOVA-virasto*. Virastolle koottaisiin valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtäviä muun muassa nykyisistä aluehallintovirastoista, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta (Valvira). Tehtävien kokoamisen myötä aluehallintovirastot, ELY-keskukset ja Valvira lakkauttaisivat toimintana. Ympäristöasioista LUOVA-virasto hoitaisi ympäristönsuojelulain, vesilain, jätelain (646/2011), ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017), jäljempänä *YVA-laki*, luonnonsuojelulain (1096/1996), maa-aineslain (555/1981) sekä eräiden muiden ympäristöä koskevien lakien mukaisia tehtäviä. LUOVA-virasto olisi toimivallaltaan valtakunnallinen ja tehtäviltään monialainen valtion hallintoviranomainen, joka turvaa alueilla toimien perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumista ja valvoo yleistä etua hoitamalla lainsäädännön toimeenpano-, ohjaus- ja valvontatehtäviä. Maakuntauudistus ja LUOVA-viraston perustaminen on tarkoitus toteuttaa vuoden 2020 alusta.

Ympäristölupahakemus on toimitettava toimivaltaiselle lupaviranomaiselle kirjallisesti. Viranomaisen pyynnöstä on toimitettava lisäkappaleita hakemusasiakirjoista, jos se on tarpeen asian kuuluttamisen tai lausuntojen pyytämisen vuoksi. Hakemus valtion ympäristölupaviranomaiselle on lisäksi toimitettava sähköisesti, jollei viranomainen ole muuta hyväksynyt (39 §). Jos hakemus on puutteellinen tai asian ratkaiseminen edellyttää erityistä selvitystä, hakijalle varataan tilaisuus täydentää hakemusta viranomaisen asettamassa määräajassa (40 §).

Lupahakemuksesta on tiedotettava kuuluttamalla siitä toiminnan vaikutusalueen kuntien ilmoitustauluilla kuulutuslain mukaisesti. Kuuluttamisella varmistetaan, että asianosaisille ja yleisölle varataan tilaisuus muistutusten tekemiseen ja mielipiteiden ilmaisemiseen lupa-asiasta. Kuulutus on julkaistava myös lupaviranomaisen internetsivuilla, jolloin kuulutus voi sisältää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999), jäljempänä *julkisuuslaki*, 16 §:n 3 momentin estämättä toiminnanharjoittajan nimen ja toiminnan sijaintipaikan tiedot. Tämän lisäksi kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, ellei ilmoittaminen ole ilmeisen tarpeetonta (44 §).

Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien turvaamiseksi hakemusasiakirjat pidetään yleisön nähtävillä vähintään kuulutusajan toiminnan vaikutusalueen kunnissa. Lisäksi valtion ympäristölupaviranomaisen on julkaistava internetsivuillaan yleisölle tarkoitettu tiivistelmä lupahakemuksesta ja mahdollisuuksien mukaan hakemuksen muu keskeinen sisältö. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on tiedotettava hakemuksen sisällöstä internetsivuillaan mahdollisuuksien mukaan. Hakemus voi sisältää julkisuuslain 16 §:n 3 momentin estämättä toiminnanharjoittajan nimen ja toiminnan sijaintipaikan tiedot, jos hakemus pidetään tietoverkossa vain tehokkaan tiedottamisen vaatiman tarpeellisen ajan (44 §).

Ympäristönsuojelusta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (713/2014) säädetään tarkemmin lupahakemuksesta kuuluttamisesta ja asiakirjojen nähtävilläpidosta (11 §). Lupahakemuksesta on kuulutettava sen jälkeen, kun asia on riittävän yksityiskohtaisesti selvitetty. Kuulutuksesta on käytävä ilmi hankkeen kannalta olennaiset tiedot, kuten hakijan yhteystiedot, kuvaus toiminnasta ja sen olennaisista päästöistä ja syntyvistä jätteistä, toiminnan sijaintipaikasta, asian ratkaisevasta viranomaisesta sekä siitä, missä ja mihin asti hakemusasiakirjoihin on mahdollisuus tutustua sekä tiedot hakemusten ja mielipiteiden jättämiseksi. Hakemusasiakirjat on toimitettava kuntaan pidettäväksi nähtävinä kuulutuksessa mainitussa paikassa. Kunnan suostumuksesta asiakirjat voidaan toimittaa sähköisessä muodossa.

Ympäristölupaa koskeva päätös annetaan julkipanon jälkeen ja sen katsotaan tulleen valitukseen oikeutettujen tietoon silloin, kun se on annettu. Päätöksen antamisesta ilmoitetaan ennen sen antamispäivää päätöksen tehneen viranomaisen ilmoitustaululla. Julkipanoilmoituksessa on

mainittava viranomaisen, asian laatu, päätöksen antamispäivä ja valitusaika sekä missä ja mihin ajankohtaan asti päätös pidetään yleisön nähtävillä. Ilmoitus on pidettävä päätöksen tehneen viranomaisen ilmoitustaululla vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla. Päätöksen on oltava saatavana ilmoituksessa mainittuna antamispäivänä (84 §). Lupapäätös on lähetettävä hakijalle ja niille, jotka ovat päätöstä erikseen pyytäneet, sekä valvontaviranomaisille ja asiassa yleistä etua valvoville viranomaisille. Päätös on lisäksi annettava tiedoksi sekä viranomaisille, joilta on pyydetty lausunto hakemuksesta, että niille, jotka ovat tehneet muistutuksen tai esittäneet mielipiteen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet. Tieto päätöksestä on viipymättä julkaistava toiminnan sijaintikunnassa ja muussa kunnassa, jossa toiminnan vaikutukset saattavat ilmetä sekä lupaviranomaisen internetsivuilla. Päätöksestä on myös ilmoitettava toiminnan vaikutusalueella leviävässä yleisessä sanomalehdessä, ellei ilmoittaminen ole ilmeisen tarpeetonta (85 §).

Lisäksi useissa ympäristönsuojelulain pykälissä (kuten 95, 99, 122, 136, 192 §) on viitattu lain 84 ja 85 §:n soveltamiseen. Toimivaltaisen viranomaisen on annettava kyseisten pykälien mukaiset päätökset julkipanon jälkeen ja niistä on tiedotettava siten kuin 84 §:ssä säädetään ympäristölupapäätöksen antamisesta ja 85 §:ssä päätöksestä tiedottamisesta.

Laissa säädetään sähköisestä käsittelystä lupamenettelyn eri vaiheissa. Kenellä tahansa on oikeus pyynnöstä saada tieto tietyllä alueella vireille tulleista ympäristölupa-asioista ja annetuista ympäristölupapäätöksistä sähköisin viestein sen mukaan kuin viranomaisen tietojärjestelmässä on mahdollista ottaa vastaan tällaisia pyyntöjä ja lähettää viestejä automatisoidusti (45 ja 86 §). Muutoksenhakutuomioistuimen on puolestaan toimitettava lupa- ja valvontaviranomaiselle sähköisesti tietoja niiden antamiin päätöksiin tehdyistä muutoksista ja päätösten lainvoimaisuudesta, jotta tiedot voidaan tallentaa ympäristönsuojelun tietojärjestelmään (197 §).

Ympäristönsuojelulain 19 luvussa säädetään muutoksenhausta. Ympäristönsuojelulain nojalla annettuihin viranomaisen antamiin päätöksiin haetaan muutosta pääsääntöisesti valittamalla Vaasan hallinto-oikeudelle. Vaasan hallinto-oikeuden on tiedotettava kuuluttamalla ympäristölupapäätöstä koskevasta luvan hakijan valituksesta, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, vähintään 14 päivän ajan hallinto-oikeuden ja asianomaisten kuntien ilmoitustauluilla. Valitusasiakirjat on pidettävä nähtävillä asianomaisissa kunnissa kuulutusajan. Kuulutuksessa on ilmoitettava, missä asiakirjat ovat nähtävillä (196 §). Ympäristölupaa koskeva Vaasan hallinto-oikeuden päätös on annettava julkipanon jälkeen, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon silloin, kun se on annettu. Hallinto-oikeuden on lisäksi huolehdittava siitä, että päätöksestä ilmoitetaan viipymättä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ilmoitustaululla (197 §). Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan (190 §).

Ympäristönsuojelulain 96 §:ssä on säädetty ympäristölupamenettelyä kevyemmästä menettelystä eräissä asiaryhmissä, joita ovat kansallisesti luvanvaraisen toiminnan olennainen muuttaminen (29 §), seurannan ja tarkkailun suunnitelman hyväksyminen (64 §), tarkkailumääräysten muuttaminen (65 §), luvan tarkistaminen parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskevien uusien päätelmien seurauksena (81 §), luvan rauettaminen (88 §), luvan muuttaminen (89 §), luvan täydentäminen tai täsmentäminen erityisen selvityksen perusteella (90 §), lupamääräyksen määräjän pidentäminen (91 §), luvan peruuttaminen (93 §), toiminnan lopettamista koskevien määräysten antaminen (94 §:n 3 mom.), suurten polttolaitosten lupamääräysten tarkistaminen valtioneuvoston päätöksessä tarkoitettujen päästöraja-arvojen johdosta (103 §), luvanvaraisuuden mahdollista raukeamista koskevan selventävän päätöksen antaminen (231 §) sekä eräät suuriin polttolaitoksiin ja jätteen rinnakkaispolttolaitoksiin liittyvät siirtymäsäännökset. Kevennetty menettely merkitsee esimerkiksi sitä, että menettelyn yhteydessä kuultavien asianosaisten piiri määräytyy vireillä olevan muutoksen asiasisällön, ei alkuperäisen luvan asianosaisten piiriin mukaan. Samoin asian merkityksestä ja laadusta riippuen hakemus voidaan antaa asianosaistilille

tiedoksi muutoin kuin kuuluttamalla kunnan ilmoitustaululla ja internetissä. Vastaavasti lupapäätöksestä tiedottaminen asianosaisille voi olla tavanomaista suppeampaa, jos asian laatu sen sallii ja jos tieto asianosaisille voidaan antaa muulla tavalla.

Lain 12 luvussa säädetään ilmoitusmenettelystä. Toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus rakentamisesta, yleisötilaisuudesta tai muusta tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Jos toimenpide tehdään tai tapahtuma järjestetään usean kunnan alueella, ilmoitus tehdään sille valtion valvontaviranomaiselle, jonka toimialueella melu tai tärinä pääasiallisesti ilmenee (118 §). Ympäristönsuojelulain 31 §:ssä tarkoitettu koeluonteisesta toiminnasta on tehtävä kirjallinen ilmoitus lupaviranomaiselle viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista (119 §). Jos onnettomuudesta, ennakoimattomasta tuotantohäiriöstä tai muusta niihin rinnastettavasta yllättävästä, toiminnasta riippumattomasta poikkeuksellisesta syystä taikka rakennelman tai laitteen purkamisesta toiminnassa, joka ei ole luvanvarainen tai rekisteröitävä, aiheutuu tai uhkaa aiheutua päästöjä tai syntyy jätettä siten, että siitä voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen määrän tai ominaisuuksien vuoksi tavanomaisesta poikkeavia toimia jätehuollossa, on toiminnasta vastaavan tai jätteen haltijan ilmoitettava tapahtuneesta viipymättä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle (120 §). Viranomaisen on 118—120 §:ssä tarkoitettujen ilmoituksen johdosta annettava päätös. Päätös annetaan julkipanon jälkeen, ja siitä on tiedotettava siten kuin 84 §:ssä säädetään ympäristölupapäätöksen antamisesta ilmoittamisesta ja 85 §:n 1 ja 2 momentissa päätöksestä tiedottamisesta (122 §).

Ympäristönsuojelulain 213 §:ssä säädetään yhteistoteutuksesta päättämisestä. Ympäristöministeriö voi hakemuksesta myöntää poikkeuksen valtioneuvoston 9 §:n nojalla antaman asetuksen päästöjä koskevista säännöksistä tietyn toiminnan osalta, jos toiminnanharjoittaja toteuttaa muualla Suomessa tai toisessa valtiossa ympäristönsuojelutoimia, joiden johdosta päästöt tai niiden vaikutukset kokonaisuutena olennaisesti vähentyvät. Ympäristöministeriön on ennen 213 §:ssä tarkoitettujen päätöksen tekemistä pyydettävä hakemuksesta lausunto toiminnan sijaintikunnalta ja vaikutusalueen kunnilta, asianomaisilta valtion valvontaviranomaisilta sekä valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettyiltä tahoilta. Lisäksi 186 §:ssä tarkoitettulle rekisteröidylle yhdistykselle tai säätiölle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi hakemuksen johdosta. Hakemuksesta on kuulutettava Virallisessa lehdessä, ja kuulutus on julkaistava ympäristöministeriön tietoverkkosivuilla. Lisäksi hakemuksesta on tiedotettava toiminnan sijaintikunnassa ja vaikutusalueen kunnissa siten kuin kuntalaissa säädetään (214 §).

Vesilaki

Tammikuun 2012 alussa voimaantulleen uuden vesilain tarkoituksena on turvata vesivarojen ja vesiympäristön tarkoituksenmukainen ja järkevä käyttö erilaiset intressit yhteen sovittavalla tavalla. Vesitaloushankkeista vesilain mukaisista lupaa edellyttävät useat vesistöön rakentamista tarkoittavat hankkeet, veden ottaminen, eräät ojitushankkeet, keskivedenkorkeuden pysyvä muuttaminen, vesistön säännöstely ja vesivoiman hyödyntäminen. Luvan lisäksi vesilain mukaisia ennakoivalvonnan muotoja ovat pienemmistä hankkeista tehtävät ilmoitukset, oikeus veden ottamiseen, ojitustoimitus ja yleiseksi kulkuväyläksi määrääminen.

Aluehallintovirasto toimii vesilaisissa tarkoitettuna lupaviranomaisena. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja ojitustoimituksen toimivallasta ojitusasioissa säädetään lain 5 luvussa (1 luvun 7 §). Aluehallintovirasto käsittelee vesilain mukaisien vesitaloushankkeiden lupahakemukset sekä eräitä vesilain mukaisia korvaus- ja hallintopakkoasioita. ELY-keskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimivat vesilaisissa tarkoitettuina valvontaviranomaisina (1 luvun 7 §).

Lupa-asia pannaan vireille lupaviranomaisessa kirjallisella hakemuksella (11 luvun 2 §). Hakemuksen ollessa puutteellinen hakijalle varataan tilaisuus täydentää hakemusta määräajassa (11 luvun 5 §). Vesilain 11 luvun 6 §:ssä luetellaan ne tahot, joilta lupaviranomaisen on pyydettävä lausunto. Lupaviranomaisen on varattava niille, joiden oikeutta, etua tai velvollisuutta asia saattaa koskea (asianosainen) tilaisuus tehdä muistutuksia asiasta. Muille kuin asianosaisille varataan ennen asian ratkaisua tilaisuus ilmaista mielipiteensä (11 luvun 7 §). Kuulemisten johdosta tulee hakijalle ja muille asianosaisille varata tilaisuus selityksen antamiseen. Asianosaiselle voidaan varata selityksen johdosta tilaisuus oman selityksensä antamiseen (11 luvun 8 §).

Hakemuksesta tiedotetaan lupaviranomaisen ja hankkeen vaikutusalueen kuntien ilmoitustauluilla julkaistavalla kuulutuksella, jota pidetään nähtävillä 30 päivän ajan. Julkaisemisesta on ilmoitettava alueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, ellei kyseessä ole merkitykseltään vähäinen asia, jolloin tiedottaminen voidaan hoitaa muulla tavoin (11 luvun 10 §). Kuulutuksesta on annettava erikseen tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee (11 luvun 11 §). Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua hanketta, kuulutus on lisäksi julkaistava lupaviranomaisen ja kuntien internetsivuilla (11 luvun 10 §).

Hakijan tulee laatia ympäristölupahakemus, jos vesilain mukaista lupaa käsiteltäessä ilmenee, että hanke edellyttää myös ympäristölupaa. Yhteiskäsittelytilanteissa sovelletaan, mitä ympäristönsuojelulain 47 §:ssä säädetään lupahakemusten yhteiskäsittelystä. Mikäli kyse on vesien pilaantumista koskevasta hakemuksesta, tulee hakemus käsitellä ja ratkaista yhdessä vesilain mukaisen lupahakemuksen kanssa (11 luvun 12 §).

Vesilain mukainen päätös annetaan julkipanon jälkeen ja sen katsotaan tulleen valitukseen oikeutettujen tietoon silloin, kun se on annettu. Päätöksen antamisesta on ilmoitettava ennen sen antamispäivää lupaviranomaisen ilmoitustaululla. Päätös toimitetaan hakijalle ja jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat sitä pyytäneet, valvontaviranomaisille ja asiassa yleistä etua valvoville viranomaisille sekä hankkeen vaikutusalueen kuntiin yleisesti nähtäväksi. Lupaviranomaisen on ilmoitettava päätöksestä vaikutusalueen kunnissa julkisella kuulutuksella ja kuulutuksesta on ilmoitettava muun muassa asianosaisille. Tieto päätöksestä on lisäksi julkaistava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai julkaiseminen on muutoin ilmeisen tarpeetonta (11 luvun 22 §).

Vesilain nojalla annetusta päätökseen voi hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeudelle siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään (15 luvun 1 §). Vesilain mukaista hakemusta koskeva Vaasan hallinto-oikeuden päätös annetaan julkipanon jälkeen (15 luvun 5 §). Päätöksen katsotaan tulleen asianosaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Päätöksestä on lisäksi viipymättä ilmoitettava vesitaloushankkeen sijaintikunnan ja vaikutusalueen kuntien ilmoitustauluilla. Hallintopakkoasiaa koskeva Vaasan hallinto-oikeuden päätös on annettava tiedoksi todisteellisenä tiedoksiantona siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Vesilain käyttöoikeussääntelyn uudistamisen yhteydessä (587/2017) valtaväylän alittavien joihtojen vaikutuksista riippumattomasta luvanvaraisuudesta luovuttiin ja nämä hankkeet siirrettiin ilmoitusmenettelyyn piiriin. Tällä hetkellä hankkeesta vastaavan on ilmoitettava vesialueen sijoittamisesta valvontaviranomaiselle tehtävän ilmoituksen lisäksi vesialueen omistajalle. Yhteisen alueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle ilmoitus voidaan toimittaa yhteisalueen 26 §:n 3 momentin mukaisesti tai toimittamalla ilmoitus kaikille tiedossa oleville osakkaille.

Hallintolaki

Hallintolain tavoitteena on edistää hyvää hallintoa sekä oikeusturvaa hallintoasioissa. Hallintolaki toimii yleislakina säännellen viranomaisten toimintaa, mukaan lukien lupamenettelyjä. Hallintolakia sovelletaan muun muassa valtion viranomaisissa ja kunnallisissa viranomaisissa niiden hoitaessa julkisia hallintotehtäviä (2 §). Viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen hallintoasian hoitamiseen liittyvää maksutonta neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Jos asia ei kuulu viranomaisen toimivaltaan, viranomaisen on pyrittävä opastamaan asiakas toimivaltaiseen viranomaiseen (8 §). Hallintoasia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä. Viranomaisen on esitettävä asianosaiselle tämän pyynnöstä arvio päätöksen antamisajankohdasta sekä vastattava käsittelyn etenemistä koskeviin tiedusteluihin (23 §). Viranomaisen on määriteltävä toimialansa keskeisissä asiaryhmissä odotettavissa oleva käsittelyaika sellaisille hallintopäätöksellä ratkaistaville asioille, jotka voivat tulla vireille vain asianosaisen aloitteesta. Tämä ei koske asioita, joiden käsittelylle on säädetty määräaika (23 a §).

Hallintoasia tulee vireille, kun asian vireille panemiseksi tarkoitettu asiakirja on saapunut toimivaltaiseen viranomaiseen tai kun asia on sille suullisen vireillepanon yhteydessä esitetty ja käsittelyn aloittamiseksi tarvittavat tiedot on kirjattu (20 §). Asia on yleensä pantava vireille kirjallisesti (19 §). Kirjallinen vireillepano tarkoittaa kirjallisessa muodossa olevan (paperi)asiakirjan käyttämistä asian vireille panemiseen. Kun asia on pantava vireille käyttämällä sitä varten laadittua lomaketta, kaavaketta tai muuta vastaavaa asiakirjaa, sitä on aiheellista käyttää.

Jos viranomaiselle toimitettu asiakirja on puutteellinen, viranomaisen on tarvittaessa kehotettava lähettäjää täydentämään asiakirjaa. Viranomaisen on ylipäättään huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä. Asianosaisen on esitettävä selvitystä vaatimuksensa perusteista ja muutoinkin myötävaikutettava vireille panemansa asian selvittämiseen (31 §). Asianosainen voi myös omasta aloitteestaan täydentää tai muuttaa hakemustaan (22 §).

Hallintoasiassa asianosainen on se, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee (11 §). Asianosaiselle on varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Lain 34 §:ssä luetellaan tapaukset, joissa asian saa ratkaista asianosaista kuulematta. Jos asian ratkaisulla voi olla huomattavaa vaikutusta muihin henkilöihin kuin asianosaisiin, viranomaisen tulee varata näille mahdollisuus saada tietoja asiasta ja lausua mielipiteensä siitä. Asian vireilläolosta ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämisestä on ilmoitettava asian merkityksen ja laajuuden kannalta sopivalla tavalla (41 §).

Hallintopäätös on annettava kirjallisesti. Päätös voidaan antaa suullisesti, jos se on välttämätöntä asian kiireellisyyden vuoksi. Suullinen päätös on viipymättä annettava myös kirjallisena oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen (43 §). Viranomaisen on annettava tekemänsä päätös viipymättä tiedoksi asianosaiselle ja muulle tiedossa olevalle, jolla on oikeus hakea siihen oikaisua tai muutosta valittamalla. Viranomaisen on huolehdittava jo asian käsittelyn kuluessa käsittelyyn vaikuttavan asiakirjan tiedoksiantamisesta. Asiakirja annetaan tiedoksi alkuperäisenä tai jäljennöksenä (54 §). Tiedoksianto toimitetaan sille viranomaiselle, joka käyttää asiassa puhevaltaa (58 §).

Tiedoksiannossa noudatettavasta menettelystä säädetään lain 10 luvussa. Tavallinen tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle. Vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä (59 §). Todisteellinen tiedoksianto on kyseessä, kun tiedoksianto toimitetaan postitse saantitodistusta vastaan (60 §). Yleistiedoksiannossa asiakirja pidetään määrätyn ajan vastaanottajan nähtävillä viranomaisessa ja asiakirjan

nähtäville asettamisesta on ilmoitettava sellaisessa sanomalehdessä, josta vastaanottajan voidaan otaksua saavan parhaiten tiedon (62 §).

Kuulutuslaki [kumoaminen vireillä]

Kuulutuslaki on tullut voimaan vuonna 1925 eikä sitä tai sen nojalla annettua asetusta ole tämän jälkeen muutettu. Tästä syystä kuulutuslaki sisältää suurelta osin vanhentunutta lainsäädäntöä.

Kuulutuslaki on julkisia kuulutuksia koskeva yleislaki ja sen soveltamisala on laaja. Kuulutuslaki säätelee lakien, asetusten, muiden säädösten sekä päätösten saattamisesta yleisesti tiedoksi kuuluttamalla (1 ja 2 §). Kuulutuslaissa säädetään menettelystä, jolla päätökset saatetaan yleisesti tiedoksi kuuluttamalla. Kuulutuslaissa ei säädetä, missä tilanteissa päätös, hakemus tai muu viranomaisen asiakirja on kuulutettava, vaan ainoastaan kuulutuksessa noudatettavasta menettelystä. Tiedonannot, jotka voimassa olevien säännösten mukaan on kuulutuksella saatettava yleisesti tiedoksi, on kuulutettava panemalla kuulutus näkyviin kunnassa tätä tarkoitusta varten varatulle ilmoitustaululle.

Ilmoitustaulu on pidettävä kunnan virastotalossa tai muussa kunnanhallituksen määräämässä sopivassa paikassa, johon virka-aikana on vapaa pääsy (3 §). Julkipanoa koskevien tehtävien hoitamisesta huolehtii kunnanhallitus (4 §). Kunkin kunnan on hankittava ja pidettävä kunnossa riittävä määrä ilmoitustauluja kuulutuslain mukaisia kuulutuksia varten (7 §). Kun viranomaisena on saanut kuulutuksen, on se tai ilmoitus siitä viipymättä julkipantava. Kuulutukseen on merkittävä, milloin julkipano on tapahtunut. Kun tiedonannossa ilmoitetaan jonkin kokouksen, toimituksen tai muu määräaika, sitä ei saa ottaa pois, ennen kuin mainittu aika on ohi. Muissa tapauksissa tiedonannon on oltava julkipantuna vähintään neljätoista päivää (5 §).

Kuulutuslaissa määritellään, miten tiedonanto, joka on julkisesti kuulutettava, toteutetaan. Eri-tyislainsäädännössä on erikseen säädetty siitä, että jokin tiedonanto saatetaan kuulutuksella yleisesti tiedoksi. Kuulutuslaki on yleislaki: sen 2 §:n 3 momentin mukaan milloin on erikseen säädetty, että kuuluttaminen tapahtuu muulla tavoin kuin kuulutuslain mukaisella julkipanolla, noudatetaan tätä erityissäännöstä.

Vaikka kuulutuslaki monin osin sisältää vain muodollisesti voimassaolevia säännöksiä, julkisia kuulutuksia kuitenkin annetaan yhä edelleen useassa asiaryhmässä. Tällaisia ovat esimerkiksi ympäristön käyttöön liittyvät laajavaikutteiset asiat, joissa hakemukset ja päätökset on saatava laajalti yleisön tietoon. Koska kuulutuslaki on vanhentunut, muualla lainsäädännössä on monissa tapauksissa säädetty sitä täydentävästi tai siitä poikkeavasti, mikä on johtanut julkisia kuulutuksia koskevan sääntelyn hajanaisuuteen ja kuulutusmenettelyjen epäyhtenäisyyteen.

Oikeusministeriö uudistaa parhaillaan kuulutuslainsäädäntöä ja ehdottaa kuulutuslakia kumottavaksi ja julkista kuuluttamista koskevan yleissäännöksen lisäämistä hallintolain uudeksi 62 a §:ksi. Koska kyseessä on useammalla hallinnonalalla noudatettavaan hallintomenettelyyn kuuluva ja hallintolain yleistiedoksiantoa muistuttava menettely, on tarkoituksenmukaista säätää siitä yleislaissa menettelyjen yhtenäistämiseksi. Viittaukset viranomaisten ilmoitustauluilla julkaisemiseen on tarkoitus poistaa laista. Kuulutuslainsäädäntöä uudistamalla mahdollistettaisiin tehokkaampi tiedonvälitys sekä poistettaisiin turhaa sääntelyä. Julkisten kuulutusten siirtäminen ilmoitustauluilta yleiseen tietoverkkoon lisäksi edistäisi avoimempaa hallintoa sekä parantaisi yksilöiden, yhteisöjen ja yritysten tiedonsaantia.

Kuntalaki

Uusi kuntalaki tuli voimaan 1 päivänä toukokuuta 2015 ja sen pääasiallinen soveltaminen on alkanut vuonna 2017 valittujen valtuustojen toimikauden alussa. Kuntalaissa säädetään kunnan päätöksenteosta ja toimielimistä.

Kuntalain yhtenä tavoitteena oli luopua velvollisuudesta käyttää julkisten kuulutusten ilmoitustaulua. Kuntalain 29, 108, 140 ja 142 §:ssä säädetäänkin tiedottamisesta yleisessä tietoverkossa. Kuntalain 29 §:ssä säädetään kunnan viestinnästä, kun taas 108, 140 ja 142 § koskevat kunnan ilmoitusten, pöytäkirjojen sekä päätösten nähtävillä pitämistä yleisessä tietoverkossa. Näillä säännöksillä siirryttiin noudattamaan kunnan kuulutusmenettelyn osalta kuntalain säännöksiä kuulutuslain asemesta. Kunnan on kuitenkin huomioitava, että erityislainsäädännössä on vielä velvoitteita julkisten kuulutusten ilmoitustaulun käyttöön, jonka osalta kyseistä lainsäädäntöä on noudatettava.

Kunnan on tiedotettava toiminnastaan ja sen tulee antaa riittävästi tietoja esimerkiksi valmistelussa olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. Kunnan on tiedotettava, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa. Lisäksi kunnan on huolehdittava, että toimielinten käsittelyyn tulevien asioiden valmistelusta annetaan tarpeellisia tietoja yleisessä tietoverkossa (29 §).

Kunnan ilmoitukset saatetaan tiedoksi julkaisemalla ne yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu sekä tarpeen vaatiessa muulla kunnan päättämällä tavalla. Pykälässä mainittuna muuna tapana voitaisiin hallituksen esityksen mukaan pitää edelleen esimerkiksi ilmoitusten julkaisemista kunnan valitsemissa ilmoituslehdissä (HE 268/2014 vp, s. 214—215). Ilmoitusten on oltava yleisessä tietoverkossa 14 vuorokautta, ellei päätöksen luonteesta muuta johdu. Ilmoituksen sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta edellä mainitun ajan kuluttua (108 §).

Kunnan viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimus tehdään asianomaiselle toimielimelle (134 §). Lain 135 §:ssä mainittujen kunnan viranomaisten päätöksiin sekä oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella hallinto-oikeudelta. Valtuuston, kunnanhallituksen ja lautakunnan sekä kuntayhtymän toimielimen pöytäkirja oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Jos asia on kokonaan salassa pidettävä, pöytäkirjassa julkaistaan ainoastaan maininta salassa pidettävän asian käsittelystä. Pöytäkirjassa julkaistaan ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot. Pöytäkirjan sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta oikaisuvaatimus- tai valitusajan päättyessä. Kunnan ja kuntayhtymän muun kuin 1 momentissa tarkoitetun viranomaisen pöytäkirja pidetään vastaavasti yleisesti nähtävänä, jos asianomainen viranomainen katsoo sen tarpeelliseksi. Kunnan jäsenen ja 137 §:n 2 momentissa tarkoitetun kunnan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa (140 §).

Kuntalain 142 §:n mukaan hallinto-oikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Kunnan, kuntayhtymän tai asianomaisten kuntien on viipymättä julkaistava ilmoitus hallinto-oikeuden päätöksestä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Päätöksen sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta valitusajan päättyessä.

Kuntalakia koskevan hallituksen esityksen mukaan oikaisuvaatimus- ja valitusajan tai esimerkiksi kuulutuksen ilmoitusajan päätyttyä päättyy myös kunnan peruste ja tarve henkilötiedon

käsittelyyn yleisessä tietoverkossa. Tämän vuoksi kunnan on poistettava henkilötiedot tietoverkosta mainitun ajan päättyessä. Jos kunta poistaa henkilötiedot ilmoitusajan jälkeen tietoverkosta, kunta ei vastaa siitä, että tiedot ovat löydettävissä hakukonepalvelujen, esimerkiksi Google-hakukoneen, kautta (HE 268/2014 vp, s. 240).

Mitä yleisellä tietoverkolla tarkoitetaan käytännössä, ei ole tarkemmin määritelty kuntalaissa tai sen esitöissä. Kuntaliitto on yleiskirjeessään (Kuntaliiton yleiskirje 15/2017, 1.6.2017 Kunnan verkkotiedottaminen sekä henkilötietojen käsittely ja julkisuus — kuntalain (410/2015) 1.6.2017 voimaantulleet säännökset) katsonut, että käytännössä yleisen tietoverkon vaatimuksen täyttää päätöksen laittaminen omille verkkosivuille.

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa

Sähköinen asiointi viranomaisen kanssa ympäristöasioissa on jo nykyään mahdollista varsin laajasti hakijan tai asianosaisen myötävaikutuksella. Lakia sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) sovelletaan muun muassa hallintoasian sähköiseen vireillepanoon, käsittelyyn ja päätöksen tiedoksiantoon, jollei muualla laissa toisin säädetä. Lakia sovelletaan soveltuvin osin myös muussa viranomaistoiminnassa (2 §).

Viranomaisen on järjestelmiensä puitteissa tarjottava kaikille mahdollisuus lähettää viesti sähköisessä muodossa asian vireille saattamiseksi tai käsittelyä varten. Viranomaisen on mahdollistettava myös täydennysten, selvitysten ja muiden vastaavien asiakirjojen tai viestien sähköinen toimittaminen sekä pyrittävä käyttämään asiakkaan kannalta teknisesti mahdollisimman yhteensopivia ja helppokäyttöisiä laitteistoja ja ohjelmistoja. Asioinnissa ja tiedonvaihdossa tulee aina varmistaa riittävä tietoturvasuojauksen (5 §). Viranomaisen tulee huolehtia siitä, että sen sähköiset tiedonsiirtomenetelmät ovat toimintakunnossa ja käytettävissä muulloinkin kuin viraston aukioloaikana (6 §). Viranomaisen tulee sopivalla tavalla ilmoittaa sähköisessä asioinnissa käytettävät yhteystietonsa (7 §).

Sähköinen viesti toimitetaan viranomaiselle lähettäjän omalla vastuulla (8 §) ja sen katsotaan saapuneen perille silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä siten, että viestiä voidaan käsitellä (10 §). Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Viranomaiselle saapunutta sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä (9 §). Pyydetty asiakirja katsotaan toimitetun määräajassa, mikäli asiakirja saapuu viranomaiseseen sähköisesti viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana (11 §).

Päätösasiakirja voidaan allekirjoittaa sähköisesti (16 §). Todisteellisesti toimitettava asiakirja voidaan asianosaisen suostumuksella antaa tiedoksi myös sähköisenä viestinä. Asiakirja katsotaan annetun tiedoksi, kun asiakirja on noudettu viranomaisen osoittamalta yhteydeltä. Jos asiakirjaa ei ole noudettu seitsemän päivän kuluessa viranomaisen ilmoituksesta, tiedoksiannossa noudatetaan, mitä siitä muualla laissa säädetään (18 §). Muu kuin todisteellisesti toimitettava asiakirja voidaan antaa tiedoksi asianomaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan (19 §).

2.2 Euroopan unionin lainsäädäntö

Teollisuuspäästödirektiivi

Vuoden 2011 alussa voimaan tulleeseen teollisuuspäästödirektiiviin yhdistettiin uudistettuina useita direktiivejä, joista keskeisin on teollisuuspäästödirektiivin I ja II luvuilla korvattu suuria ja keskisuuria teollisuuslaitoksia koskeva ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämiseksi annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/1/EY

(IPPC-direktiivi). Teollisuuspäästädirektiivissä säädetään yleiset puitteet suurten ja keskisuurten teollisuustoimintojen sekä merkittävien jätteenkäsittelylaitosten ja eläinsuojien ympäristönsuojelulle sekä parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaiset päästöraja-arvot ja muita toimialakohtaisia erityisvaatimuksia suurille polttolaitoksille, jätteenpolttolaitoksille, liuottimia käyttäville laitoksille ja titaanidioksiditeollisuudelle.

Teollisuuspäästädirektiivin 24 artiklassa säädetään kansalaisten oikeudesta muun muassa internetin välityksellä saada tietoja tehdyistä lupapäätöksistä, päätösten perusteluista ja valvontakäytien tuloksista sekä kansalaisten osallistumismahdollisuuksista lupamenettelyihin. Artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisölle, jota asia koskee, annetaan mahdollisuus osallistua varhaisessa vaiheessa ja tehokkaasti menettelyihin, jotka koskevat lupavaihtamista esimerkiksi uusia laitoksia tai olennaista muutosta varten.

Teollisuuspäästädirektiivin liitteen IV (Yleisön osallistuminen päätöksentekoon) mukaan yleisölle on ilmoitettava julkisin ilmoituksin tai muilla asianmukaisilla tavoilla, kuten sähköisin viestimin, päätöksenteon varhaisessa vaiheessa ja viimeistään heti kun tiedot voidaan kohtuudella antaa tiedot lupahakemuksesta. Yleisön, jota asia koskee, saataville on saatettava tärkeimmät lupaan liittyvät selvitykset ja muut merkitykselliset tiedot. Yleisöllä, jota asia koskee, on oltava oikeus ilmaista viranomaiselle huomautuksensa ja mielipiteensä ennen kuin lupahakemuksesta päätetään ja kuulemisen tulokset on otettava asianmukaisesti huomioon lupapäätöksessä. Jäsenvaltiot päättävät yksityiskohtaisista järjestelyistä yleisölle tiedottamiseksi sekä yleisön, jota asia koskee, kuulemiseksi. Direktiivi myös edellyttää asettamaan kohtuulliset määräajat, joilla mahdollistetaan, että yleisölle tiedottamiseen ja yleisön valmistautumiseen sekä tehokkaaseen osallistumiseen ympäristöä koskevaan päätöksentekoon jää riittävästi aikaa.

Muutoksenhausta ja vireillepano-oikeudesta säädetään teollisuuspäästädirektiivin 25 artiklassa. Sen mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisöön kuuluvalla, jota asia koskee, on mahdollisuus saattaa 24 artiklan säännösten soveltamisalaan kuuluvien päätösten, toimien tai laiminlyöntien asiassällön tai niihin liittyvän menettelyn laillisuus uudelleen tutkittavaksi, mikäli asia koskee riittävästi kyseistä yleisöä tai kyseinen yleisö väittää oikeuttaan heikennettävän.

Osallistumisoikeusdirektiivi ja Århusin yleissopimus

Yleisön osallistumisesta tiettyjen ympäristöä koskevien suunnitelmien ja ohjelmien laatimiseen sekä neuvoston direktiivien 85/337/ETY ja 96/61/EY muuttamisesta yleisön osallistumisen sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden osalta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/35/EY, jäljempänä *osallistumisoikeusdirektiivi*, liittyy tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa tehdyn yleissopimuksen (SopS 121—122/2004, jäljempänä *Århusin yleissopimus*) ratifiointiin Euroopan yhteisössä. Ympäristölupamenettelyiden kannalta keskeinen merkitys on Århusin yleissopimuksen artikloilla 6—9. Artiklat 6—8 koskevat yleisön osallistumista valmisteluun ja päätöksentekoon eri tilanteissa. Artikla 9 puolestaan koskee vireillepano-oikeutta ja muutoksenhakua. Osallistumisoikeusdirektiivillä on mukautettu yhteisön lainsäädäntö Århusin yleissopimuksen vaatimuksiin siltä osin kuin sopimuksessa on määräyksiä yleisön osallistumis- ja muutoksenhakuoikeudesta.

Århusin yleissopimuksen 6 artiklan mukaan yleisölle, jota asia koskee, tiedotetaan ympäristöön liittyvän päätöksentekomenettelyn alkuvaiheessa joko julkisen ilmoituksen välityksellä tai tarvittaessa henkilökohtaisesti muun muassa menettelyn aloittamisajankohdasta ja yleisön osallistumismahdollisuuksista. Artiklan mukaan yleisön osallistumismenettelyn eri vaiheissa on oltava kohtuulliset määräajat ja kukin sopimuspuoli huolehtii siitä, että yleisö voi osallistua jo alkuvaiheessa, kun kaikki vaihtoehdot ovat avoimia ja kun yleisö voi osallistua menettelyyn tehokkaasti. Yleisön on mahdollista esittää huomautuksia tai mielipiteitä liittyen ehdotettuun

toimeen. Päätöksestä tiedotetaan yleisölle viipymättä soveltuvien menettelyjen mukaisesti sen jälkeen, kun viranomaisena on tehnyt päätöksen.

Muutoksenhausta ja vireillepano-oikeudesta säädetään Århusin yleissopimuksen 9 artiklassa. Sen mukaan niillä, jotka kuuluvat yleisöön, joita asia koskee ja joiden etua asia riittävästi koskee, on mahdollisuus saattaa mikä tahansa 6 artiklan soveltamisalaan kuuluva päätös uudelleen tutkittavaksi toimivaltaiseen tuomioistuimeen. Yleisöön kuuluvilla tulee olla 9 artiklan mukaan uudelleentarkastelumenettelyjen lisäksi ja niiden soveltamista rajoittamatta mahdollisuus turvautua hallinnollisiin tai tuomioistuinmenettelyihin yksityishenkilöiden ja viranomaisten sellaisten toimien tai laiminlyöntien tutkimiseksi uudelleen, jotka ovat sopimuspuolen kansallisen ympäristölainsäädännön säännösten kanssa ristiriidassa. Menettelyiden tulee olla riittäviä ja tehokkaita oikeussuojakeinoja, joihin sisältyy tarvittaessa väliaikaiset turvaamistoimenpiteet. Niiden tulee olla myös oikeudenmukaisia, tasapuolisia ja nopeita eivätkä ne saa olla niin kalliita, että se olisi este menettelyyn osallistumiselle. Århusin yleissopimuksen 9 artiklan nojalla tehdyt päätökset annetaan kirjallisesti tai kirjalliseen muotoon tallennettuina. Tuomioistuinten ja mahdollisuuksien mukaan myös muiden elinten päätökset asetetaan julkisesti saataville.

Ympäristötietodirektiivi

Ympäristöä koskevan tiedon saantiin liittyy ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta ja neuvoston direktiivin 90/313/ETY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/4/EY, jäljempänä *ympäristötietodirektiivi*. Ympäristötietodirektiivillä pyritään turvaamaan viranomaisten omassa tai viranomaista varten toisen hallussa olevan ympäristötiedon julkinen saatavuus. Direktiivin tavoitteena on myös varmistaa, että ympäristötietoa saatetaan viran puolesta saataville ja levitetään yleisölle, jotta saavutetaan ympäristötiedon mahdollisimman laaja järjestelmällinen saatavuus ja levittäminen yleisölle. Tämän vuoksi on edistettävä erityisesti tietoverkkojen ja/tai sähköisten välineiden käyttöä, jos sellaisia on käytettävissä.

Direktiivin 2 artikla sisältää ympäristötiedon määritelmät. Ympäristötietodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan ympäristötiedolla tarkoitetaan ”kirjallisessa, visuaalisessa, kuultavassa, sähköisessä tai muussa aineellisessa muodossa olevaa tietoa” erinäisistä ympäristöön liittyvistä tekijöistä (osa-alueiden tila ja vuorovaikutus, ympäristöön vaikuttavat toimenpiteet ja tekijät, ympäristölainsäädännön toimeenpanoa koskevat kertomukset, analyysit ja oletukset, joita käytetään ympäristöön liittyvien toimenpiteiden ja toimien yhteydessä ja ihmisten terveyden ja turvallisuuden tila, elintarvikeketjun saastuminen tarvittaessa mukaan lukien, sekä elinolojen, kulttuurikohteiden ja rakennetun ympäristön tila, sikäli kuin se voi vaikuttaa näihin). Ympäristötiedon käsite on siten laaja eikä se kata vain suoranaisesti ympäristöä koskevia tietoja vaan myös ympäristöön vaikuttavia tietoja.

Direktiivin 3 artiklassa säädetään ympäristötiedon saatavuudesta pyydettyä ja 4 artiklassa poikkeuksista tietojensaantioikeuteen.

Direktiivin 7 artiklassa säädetään ympäristötiedon levittämisestä. Artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että viranomaiset järjestävät toimintansa kannalta olennaisen, niiden hallussa olevan tai niitä varten toisen hallussa pidetyn ympäristötiedon siten, että tietoa voidaan aktiivisesti ja järjestelmällisesti levittää yleisölle erityisesti tietoverkkojen ja/tai sähköisten välineiden avulla, jos sellaisia on käytettävissä. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ympäristötieto tulee asteittain saataville sähköisiin tietokantoihin, jotka ovat helposti yleisön saatavilla yleisten televiestintäverkkojen välityksellä.

Ympäristötietodirektiivin täytäntöönpanossa lähdettiin siitä, että kansallinen lainsäädäntö oli jo direktiivin voimaan tullessa kattava.

Saavutettavuusdirektiivi

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/2102 julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovellusten saavutettavuudesta, jäljempänä *saavutettavuusdirektiivi*, tuli voimaan joulukuussa 2016. Direktiivissä säädetään julkisen hallinnon verkkopalveluiden saavuttavuudelle asetettavista minimitason vaatimuksista sekä saavutettavuuden toteutumisen valvonnasta. Saavutettavuusdirektiivin avulla pyritään parantamaan verkkopalveluita tekemällä niistä havaittavia, hallittavia, ymmärrettäviä ja toimintavarmoja. Direktiivi on pantava täytäntöön kansallisesti 23 päivänä syyskuuta 2018 mennessä. Direktiivin kansallista täytäntöönpanoa koskeva hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi digitaalisten palvelujen tarjoamisesta sekä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain muuttamisesta (HE 60/2018 vp) on parhaillaan eduskunnan käsittelyssä.

Direktiivin tavoitteena on edistää saavutettavuuden sisämarkkinoita yhdenmukaistamalla julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovellusten saavutettavuusvaatimuksia sekä parantaa julkisen sektorin elinten palvelujen ja mobiilisovellusten saavutettavuutta käyttäjien parissa.

Saavutettavuusdirektiivin organisatorisena soveltamisalana on julkisen sektorin elimet, joilla tarkoitetaan valtion viranomaisia, alueviranomaisia tai paikallisviranomaisia, julkisoikeudellisia laitoksia tai yhden tai useamman tällaisen viranomaisen tai yhden tai useamman tällaisen julkisoikeudellisen laitoksen muodostamia yhteenliittymiä, jos nuo yhteenliittymät on nimenomaisesti perustettu yleisen edun mukaisiin tarpeisiin vastaamiseksi, eikä niillä ole teollista tai kaupallista luonnetta.

Saavutettavuusdirektiivissä saavutettavuudella tarkoitetaan periaatteita ja tekniikoita, joita on noudatettava verkkosivustojen ja mobiilisovellusten sekä niissä esitettävän sisällön suunnittelussa, kehittämisessä, ylläpidossa ja päivittämisessä, jotta ne olisivat paremmin käyttäjien, erityisesti vammaisten henkilöiden, saavutettavissa (johdanto-osan 2 kohta). Käytännössä direktiivissä verkkosivustojen saavutettavuudella tarkoitetaan sitä, että niiden sisältö on suunniteltu siten, että kaikki käyttäjäryhmät voivat käyttää sivustoa ilman lisälaitteita tai avustavien laitteiden kanssa.

Saavutettavuusdirektiivin saavutettavuusvaatimukset on tarkoitettu teknologiariippumattomiksi. Saavutettavuusvaatimuksissa kuvataan edellytykset sille, että käyttäjä voi saada tiedon verkkosivustosta, mobiilisovelluksesta ja niihin liittyvästä sisällöstä sekä käyttää, tulkita ja ymmärtää niitä. Vaatimuksissa ei eritellä, mikä teknologia olisi valittava tietyille verkkosivustolle, verkossa esitettävälle tiedolle tai mobiilisovellukselle (johdanto-osan 36 kohta).

2.3 Käytäntö

Menettely lupaviranomaisessa ja valvontaviranomaisessa

Voimassaolevassa ympäristönsuojelulaissa perinteinen kirjallinen menettely ja paperinen asiointi ovat säädösten pääsääntö suhteessa sähköiseen asiointimuotoon. Sähköisen toimintaympäristön hyödyntäminen on kuitenkin ympäristönsuojelulain mukaisten asioiden vireillepanossa sekä viranomaisten menettelyssä vakiintunut käytäntö, minkä vuoksi sääntely ei vastaa täysin nykytilaa ja aiheuttaa viranomaiselle ylimääräistä hallinnollista taakkaa.

Ympäristönsuojelulaissa säädetään kuulutuslakia täydentävästä tiedottamismenettelystä. Ympäristönsuojelulain kokonaisuudistuksessa edistettiin sähköistä tiedottamista velvoittamalla viranomaisia julkaisemaan kuulutukset ja päätökset sekä tiedottamaan lupahakemuksen keskeisestä sisällöstä internetissä kuntien ilmoitustauluilla ja sanomalehdessä tiedottamisen lisäksi.

Voimassa oleva ympäristönsuojelulaki velvoittaa vahvemmin valtion lupaviranomaista tiedottamaan sähköisesti kuin kunnan ympäristönsuojeluviranomaista. Kuulutusta koskeva sähköinen tiedottamisvelvollisuus koskee sekä valtion lupaviranomaista että kunnan ympäristönsuojeluviranomaista, kun taas lupahakemuksen tietoja on julkaistava internetissä laajemmin, jos asia käsitellään valtion lupaviranomaisessa. Valtion lupaviranomaisen on julkaistava internetissä hakemuksen liitteenä toimitettu yleisötiivistelmä ja mahdollisuuksien mukaan muita lupahakemuksen keskeisiä osia, kuten hankkeen päästöjen ja ympäristövaikutusten arvioimisen kannalta tärkeitä tietoja. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on tiedotettava hakemuksen muusta keskeisestä sisällöstä mahdollisuuksien mukaan (HE 214/2013 vp, s. 108—109). Ympäristönsuojelulaissa on myös säädetty paperista asiointimuotoa täydentävänä menettelynä sähköisen lupahakemuksen toimittamisvelvollisuudesta valtion lupaviranomaisen toimivaltaan kuuluvissa asioissa.

Valtion lupaviranomaisena toimiville aluehallintovirastoille osoitetun kyselyn mukaan aluehallintovirastoille tuli vuonna 2017 vireille yhteensä 616 ympäristönsuojelulain ja 558 vesilain mukaista asiaa. Sähköisesti (sähköpostitse tai sähköisen asioinnin kautta) vireille tulleiden asioiden määrä vaihteli aluehallintovirastoittain ympäristönsuojelulain mukaisissa asioissa 64—90 prosentin välillä ja vesilain mukaisissa asioissa 57—65 prosentin välillä.

Valtion lupaviranomaisen toimivaltaan kuuluvissa asioissa sähköistä vireillepanoa on edistänyt toukokuussa 2017 käyttöön otettu ympäristöasioiden lupapalvelu, jolla voi hakea sähköisesti vesi- ja ympäristölupaa aluehallintovirastoilta. Ympäristöasioiden lupapalvelun pilottitoimialoina toimivat turvetuotanto, eläinsuojat ja vesistöjen alituksia koskevat vesitaloushankkeet. Näille aloille palvelusta löytyvät räätälöidyt hakemukset, joiden täyttämiseen on luotu toimialakohtaiset ohjeet. Muiden kuin edellä mainittujen toimialojen osalta palvelussa voidaan tois-taiseksi käyttää soveltavasti laajasisältöisiä yleisiä ympäristölupa- ja vesitalouslupahakemuksia. Saatujen käyttökokemusten perusteella sähköisen lupahakemuksen käyttöönottoa on tarkoitus laajentaa ja järjestelmää kehittää.

Ympäristönsuojelulain mukaisten asioiden käsittelyssä asiakirjat ovat pääsääntöisesti nähtävillä toiminnan vaikutusalueen kunnissa paperisessa muodossa. Siirtyminen sähköiseen asiakirjojen nähtävillä pitoon olisi kuitenkin mahdollista, koska kuntien valmiudet tietoverkossa tiedottami- seen ovat tehostuneet uuden kuntalain myötä.

Valtion lupaviranomaisen toimivaltaan kuuluvissa asioissa viranomaisille osoitetut lausunto- pyynnöt toimitetaan pääasiassa sähköisesti ja vain poikkeustapauksissa paperisena. Käytäntönä on, että viranomaiset voivat tutustua valtion lupaviranomaisen toimivaltaan kuuluvien asioiden asiakirjoihin sähköisesti joko ympäristövalvonnassa käytettävässä asianhallintajärjestelmässä (USPA) tai Lupa-Tietopalvelussa, jossa julkaistaan valtion lupaviranomaisessa vireille tulleet ja tiedoksi annetut vesi- ja ympäristölupa-asiat sekä niiden kuulutusasiakirjat, annetut päätökset sekä niiden päätöisasiakirjat kesäkuun 19 päivästä vuonna 2014 lähtien. Jollei asiakirjoja ole julkaistu, toimitetaan ne viranomaisille sähköpostitse.

Muistutukset ja mielipiteet toimitetaan lupaviranomaiselle pääosin sähköpostilla tai sähköisen asioinnin kautta. Muistutusten ja mielipiteiden esittämistä varten aluehallintovirastojen ympä- ristöluvat-vastuualueella on käytössä sähköinen lomake, jossa on yksityiskohtaisempia ohjeita muistutuksen ja mielipiteen laatimisesta.

Kuntien ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvissa asioissa sähköisen asiointi- mahdollisuuden hyödyntäminen on vähäisempää. Suomen Kuntaliiton teettämän kuntien ympä- ristönsuojelun hallintokyselyn mukaan vuonna 2017 ympäristönsuojelun lupa-asioissa sähköinen asiointimahdollisuus oli käytössä 14 prosentilla kyselyyn vastanneista 83 kunnasta. Yleisimmin sähköinen asiointimahdollisuus on käytössä yli 100 000 asukkaan kunnissa.

Ympäristöviranomaisten on tiedotettava ympäristönsuojelulain mukaisista asioista toiminnan vaikutusalueen sanomalehdissä sekä kuulemis- että päätöksenantovaiheessa, jollei se ole ilmeisen tarpeeton. Tästä syystä iso osa erityisesti valtion lupaviranomaisen toimivaltaan kuuluvista, ympäristönsuojelulain mukaisista asioista tiedotetaan sanomalehdessä. Kaksikielisillä alueilla sanomalehti-ilmoituksia julkaistaan sekä suomenkielisissä että ruotsinkielisissä lehdissä.

Päätösten antaminen julkipanolla edellyttää paperisen julkipanoilmoituksen julkaisemista päätöksen tehneen viranomaisen ilmoitustaululla ennen päätöksen antopäivää. Päätös on oltava nähtävillä julkipanoilmoituksessa mainitussa paikassa päätöksen antopäivänä. Tämän lisäksi päätös julkaistaan lupaviranomaisen verkkosivuilla.

Myös valtion valvontaviranomaisena toimivissa ELY-keskuksissa asiointi tapahtuu pääasiassa sähköisesti. ELY-keskuksille osoitetun kyselyn mukaan arviolta noin 80 prosenttia vireille tulevista asioista toimitetaan valvontaviranomaiselle sähköisesti. ELY-keskusten päätöksentekomenettelyssä sovelletaan ympäristönsuojelulain 84 ja 85 §:n säännöksiä lupapäätöksen antamisesta ja päätöksestä tiedottamisesta sekä joissain tilanteissa kevennettyä 96 §:n mukaista hallintomenettelyä.

Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa

Lakia sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa sovelletaan myös hallintotuomioistuinasioiden käsittelyyn. Valituskirjelmä voidaan jättää hallinto-oikeudelle sähköisessä muodossa ja asiointi tuomioistuimen kanssa voidaan hoitaa sähköisesti. Päätösasiakirja voidaan allekirjoittaa sähköisesti ja todisteellisesti toimitettava asiakirja voidaan asianosaisen suostumuksella antaa tiedoksi myös sähköisenä viestinä. Sen sijaan asian käsittely hallintotuomioistuimessa ei ole kaikilta osin sähköistä. Päätöksen tehneen viranomaisen tulee esimerkiksi edelleen valitusasiassa toimittaa valitusta koskevat asiakirjat hallinto-oikeuteen kirjallisina.

Tässä yhteydessä ei esitetä muutettavaksi valitusasian käsittelyä koskevia kirjallista muotoa edellyttäviä säännöksiä hallinto-oikeudessa. Menettelyn sähköistämistä kehitetään oikeusministeriön asettamassa hallinto- ja erityistuomioistuinten toiminnanohjaus- ja dokumentinhallintajärjestelmän kehittämishankkeessa (HAIPA). Hankkeen toimikausi päättyy vuoden 2019 lopussa.

2.4 Nykytilan arviointi

Ympäristönsuojelulain ja vesilain menettelysäännöksiä voidaan pitää siltä osin vanhentuneena, etteivät ne riittävästi tue sähköisen asioinnin ensisijaisuutta koskevia tavoitteita. Koska hallinnon asiakkaiden asiointi sekä viranomaisten menettelyt, erityisesti valtion lupa- ja valvontaviranomaisissa, ovat jo nykyisin painottuneet sähköiseen asiointiin, ei ehdotettavilla muutoksilla olisi merkittäviä vaikutuksia nykytilaan nähden. Uudessa kuntalaissa korostunut verkkoviestintä kunnan viestintä- ja tiedottamiskanavana sekä vireillä oleva kuuluslainsäädännön uudistamishanke mahdollistavat ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisen tiedoksiantomenettelyn päivittämisen vastaamaan paremmin sähköistä toimintaympäristöä.

Oikeusministeriö uudistaa parhaillaan kuuluslainsäädäntöä. Asiaa koskevassa luonnoksessa hallituksen esitykseksi kuuluslaki ehdotetaan kumottavaksi vanhentuneena ja julkista kuuluslainsäädännön uudistamista koskevan yleissäännöksen (uusi 62 a §) lisäämistä hallintolakiin. Koska kyseessä on useammalla hallinnonalalla noudatettavaan hallintomenettelyyn kuuluva ja hallintolain yleistiedoksiantoa muistuttava menettely, on tarkoituksenmukaista säätää siitä yleislaissa menettelyjen yhtenäistämiseksi. Kuuluslainsäädäntöä uudistamalla mahdollistettaisiin tehokkaampi tiedonvälitys sekä poistettaisiin turhaa sääntelyä. Julkisten kuuluslainsäädäntöjen siirtäminen ilmoitustauluilta

yleiseen tietoverkkoon lisäksi edistäisi avoimempaa hallintoa sekä parantaisi yksilöiden, yhteisöjen ja yritysten tiedonsaantia.

Kuulutuslainsäädännön uudistamisen yhteydessä myös hallintolain yleistiedoksiannossa noudatettavaa menettelyä koskeva 62 § ajantasaistettaisiin. Asiakirjan nähtäville asettamisesta ei enää ilmoitettaisi ensisijaisesti virallisessa lehdessä ja vaihtoehtoisesti joko viranomaisen ilmoitustaululla tai sanomalehdessä, vaan asiakirjan nähtäville asettamisesta olisi ilmoitettava yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla tai tarpeen vaatiessa virallisessa lehdessä ja sellaisessa sanomalehdessä, josta vastaanottajan voidaan otaksua parhaiten saavan tiedon.

Kuulutuslain kumoamisen myötä viranomaisilta poistuisi kuulutuslaissa säädetty velvollisuus fyysisten ilmoitustaulujen ylläpitämiseen siltä osin kuin kyse olisi kuulutuslain tarkoittamasta ilmoitustaululla ilmoittamisesta. Ehdotettava menettely olisi yhdenmukainen kuntalaisissa jo säädettyyn verkkotiedottamiseen ja -tiedoksiantoon, kun tiedoksiantaminen julkisella kuulutuksella tapahtuisi yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla. Vastaavanlaisia säännöksiä on ehdotettu myös hallituksen esityksessä eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi (HE 15/2017 vp).

Julkipanomenettely on vakiintunut tiedoksiantotapa erityisesti ympäristön käyttöön liittyvissä asioissa. Menettelyn keskeisenä tarkoituksena on varmistaa, että muutoksenhaku aika alkaa kaikkien muutoksenhakijoiden osalta samalla hetkellä. Kuitenkaan julkisten kuulutusten ja yleistiedoksiantomenettelyn sähköistytessä julkipanomenettelyä koskeville erityissäännöksille on vaikea nähdä enää tarvetta. Julkipanomenettelyssä viranomainen saattaa käytännössä laittaa päätöksen antamisesta tiedon ilmoitustaululle vasta päätöksen antamista edeltävänä päivänä, ja päätöksen katsotaan tapahtuneen silloin, kun päätös annetaan. Muutoksenhaku aika siten alkaa kulua päätöksen antamisesta. Tiedoksisaanti ennen muutoksenhakuajan alkamista jää tällaisessa menettelyssä melko näennäiseksi. Päätöksen tiedoksisaanti olisi toteutettavissa nykyaikaisella tavalla, kun päätös annettaisiin tiedoksi julkaisemalla se ja sitä koskeva kuulutus yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla. Muutoksenhakijoiden oikeudet eivät julkipanomenettelyn poistumisen myötä heikentyisi, koska muutoksenhaku aika alkaisi myös sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä kaikkien muutoksenhakijoiden osalta samanaikaisesti.

Vesilakiin lisättiin muutoksella 587/2017 uusi 2 luvun 5 a §, jonka mukaan hankkeesta vastaavalla on oikeus sijoittaa joen tai puron alittava vesi-, viemäri- ja voimajohto, tietoliikennekaapeli sekä muu vaikutuksiltaan niihin rinnastuva johto toisenkin vesialueelle. Tällaisesta hankkeesta on tehtävä ilmoitus vesialueen omistajalle sekä valtion valvontaviranomaiselle. Tällä hetkellä käyttöoikeuden perustamista koskeva 2 luvun 5 a § ja viranomaiselle tehtävää ilmoitusta koskeva 15 § ei koske johdon sijoittamista salmeen tai kapeikkoon. Jos tarpeellinen käyttöoikeus voidaan hankkia sopimalla asiasta alueen omistajan kanssa, ei hankkeesta ole tarpeen tehdä edes ilmoitusta viranomaiselle. Jos taas käyttöoikeudesta ei voida sopia, on hankkeelle haettava vesilain mukainen lupa.

Vesilain ilmoitusmenettelyn tavoitteena on ollut keventää ennakkovalvonnan hallinnollista taakkaa siirtämällä vaikutuksiltaan vähäisempiä hankkeita lupamenettelystä ilmoitusmenettelyyn. Ilmoituksen toimittamisessa yhteisen alueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle noudatettavaa menettelyä on kuitenkin varsinkin toiminnanharjoittajan näkökulmasta pidetty ilmoitusmenettelyn piiriin kuuluvien hankkeiden vähäisyys huomioon ottaen tarpeettoman raskaana menettelynä.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on muuttaa ympäristönsuojelulain ja vesilain menettelysäännöksiä vastaamaan paremmin sähköisen asioinnin tarpeita. Sähköinen asiointimuoto säädettäisiin ensisijaiseksi asiointimuodoksi ympäristöviranomaisessa. Asiointipalvelujen järjestämisessä kuitenkin huomioitaisiin hyvän hallinnon perusteisiin kuuluvat hallinnon oikeusperiaatteet, kuten palveluperiaate, palvelun asianmukaisuusvaatimus sekä suhteellisuusperiaate. Hallinnossa asioivan ja viranomaisen kannalta on keskeistä, että asiointi tapahtuu mahdollisimman joutuisasti, sujuvasti ja tehokkaasti. Kuitenkaan ei voida olettaa, että kaikilla hallinnossa asioivilla olisi mahdollisuus ja valmiudet käyttää ainoastaan sähköistä asiointikanavaa. Vaikka sähköinen asiointi olisikin ensisijaista, tulee myös kirjalliseen menettelyyn liittyvä paperiasiointimuoto varmistaa yksilön etujen ja oikeuksien turvaamiseksi.

Tiedonantojen julkaisemista kunnan ja valtion viranomaisen ilmoitustauluilla ei voida pitää tehokkaana tiedonvälitystapana. Koska kuntalaissa on jo siirrytty kunnan ilmoitusten ja päätösten tiedoksiannon osalta siihen, että ne julkaistaan kunnan ilmoitustaulun sijaan yleisessä tietoverkossa, ja kuuluslainsäädännön ajantasaistamista koskevassa hallituksen esityksessä ehdotetaan siirtymistä sähköiseen kuuluttamismenettelyyn, on tarkoituksenmukaista, että myös ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisten asioiden tiedoksiantomenettelyt muutettaisiin vastaamaan näitä uudistuksia.

Sähköisen tiedottamisen rinnalla säilytettäisiin myös sanomalehdessä tiedottaminen laajan tiedonsaantitarpeen turvaamiseksi ja eri tiedonsaantitapojen varmistamiseksi. Uudistus ei myöskään estäisi mahdollisuutta tiedottaa ympäristöasioista viranomaisen muulla päättämällä tavalla.

Kuulutettavien asiakirjojen sähköinen julkaisemistapa tehostaisi osaltaan tiedonsaantia ja menettely vastaisi jo voimassaolevaa käytäntöä ympäristönsuojelulain mukaisten asioiden osalta. Julkista kuuluttamista koskevan säännöksen ajantasaistaminen mahdollistaisi myös päätöksen antamiseen liittyvän julkipanomenettelyn korvaamisen tehokkaammalla tiedoksiantomenettelyllä. Julkisia kuulutuksia koskeva hallintolain uusi 62 a § sisältäisi myös säännöksen siitä, milloin kuulutuksen katsotaan tulleen tiedoksi.

Ympäristönsuojelulain ja vesilain menettelysäännösten päivittäminen uutta kuuluslainsäätelyä vastaavaksi yhdenmukaistaisi menettelyjä ja purkaisi tarpeetonta sääntelyä. Sääntely olisi myös yhdenmukaista muun ympäristösäätelyn (kuten maa-aineslain, luonnonsuojelulain, YVA-lain) kanssa, jota muutetaan kuuluslainsäädännön uudistamishankkeen yhteydessä vastaamaan päivitettyä tiedoksiantomenettelyä.

Ehdotuksella ei heikennettäisi kansalaisten osallistumisoikeuksia eikä vaikuttamismahdollisuuksia. Sen sijaan sähköisellä tiedottamisella yleisö olisi tehokkaammin saavutettavissa ja kuuluttaminen ilmoitustaulujen sijaan yleisessä tietoverkossa edistäisi avoimempaa hallintoa sekä parantaisi yksilöiden, yhteisöjen ja yritysten tiedonsaantia. Sähköinen kuulusmenettely myös saattaa nopeuttaa kuulusmenettelyä sekä vähentää kuuluskustannuksia.

3.2 Keskeiset ehdotukset

Ympäristönsuojelulain ja vesilain menettelysäännöksiä muutettaisiin siten, että sähköinen asiointi säädettäisiin ensisijaiseksi asiointimuodoksi paperiasiointiin nähden. Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset asiat olisi pantava vireille ensisijaisesti sähköisesti. Viranomaisella olisi mahdollisuus erityisestä syystä hyväksyä asiakirjojen toimittaminen paperisena.

Ympäristönsuojelulain lupamenettelyä koskevaan 5 lukuun, lupapäätöstä koskevaan 8 lukuun sekä muutoksenhakua koskevaan 19 lukuun tehtäisiin sisällöllisiä muutoksia poistamalla viittaukset vanhaan kuulutuslakiin ja julkipanomenettelyyn sekä tarkistettaisiin muu sääntely, joka olisi päällekkäistä uuden julkista kuuluttamista koskevan hallintolain yleissäännöksen (62 a §) kanssa. Vesilain 5, 7, 8, 11, 14 ja 15 lukuun sisältyvät säännökset julkisesta kuuluttamisesta tarkistettaisiin niinkään yhdenmukaisiksi hallintolakiin esitetyn uuden 62 a §:n kanssa.

Hallintolain 62 a §:n mukaan julkisella kuulutuksella tiedoksi annettava asiakirja saatettaisiin yleisesti tiedoksi julkaisemalla se yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla. Tarpeen vaatiessa kuulutus julkaistaisiin myös asian vaikutusalueen sanomalehdessä tai muulla viranomaisen päättämällä tavalla. Kuulutus ja kuulutettava asiakirja olisi oltava yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla yleisesti nähtävillä 14 vuorokautta, jollei asian luonteesta muuta johdu. Kuulutuksesta olisi käytävä ilmi, mitä asia koskee sekä maininta siitä, missä ja mihin ajankohtaan saakka asiakirja pidetään nähtävillä. Kuulutuksessa olisi lisäksi mainittava ajankohta, jona se on julkaistu viranomaisen verkkosivuilla ja todettava, että tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kyseisestä julkaisemisajankohdasta.

Hallintolain 62 b §:ssä säädettäisiin kuulutettavien asiakirjojen henkilötietojen käsittelystä. Kuulutuksessa ja kuulutettavassa asiakirjassa julkaistaisiin ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot. Tiedot voitaisiin julkaista sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetään. Kuulutuksen ja kuulutettavan asiakirjan sisältämät henkilötiedot olisi poistettava tietoverkosta nähtävilläpitoajan kuluessa.

Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset asiat saatettaisiin tiedoksi julkisella kuulutuksella hallintolain 62 a §:n mukaisesti. Niiltä osin kuin voimassa oleva sääntely edellyttää kuulutuksen julkaisemista toiminnan vaikutusalueen ilmoitustauluilla, muutettaisiin ne viittauksiksi kuntalain 108 §:ään. Hakemusasiakirjoja ei lähtökohtaisesti toimitettaisi kuntiin enää paperisena, kun kuulutus ja kuulutettavat asiakirjat julkaistaisiin yleisessä tietoverkossa viranomaisten verkkosivuilla. Muutokset olisivat luonteeltaan teknisiä viittauksia niiden säännösten osalta, joissa on viitattu lupamenettelyä koskevien säännösten soveltamiseen.

Päätösten antamisesta julkipanomenettelyllä luovuttaisiin ympäristönsuojelulaissa ja vesilaissa. Päätöksen tiedoksiantoa ja päätöksestä tiedottamista koskevat säännökset esitetään sijoitettavaksi ympäristönsuojelulain 85 §:ään ja ympäristönsuojelulain 84 § kumottavaksi tarpeettomana. Vesilaissa päätöksen antamista julkipanon jälkeen koskevat säännökset sisältyvät 11 luvun 22 §:ään, josta ne esitetään poistettavaksi. Viranomainen saattaisi antamansa päätöksen tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Päätös ja sitä koskeva kuulutus julkaistaisiin yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla päätöksen antopäivänä. Valitukseen oikeutettujen tahojen katsottaisiin saaneen tiedon lupapäätöksestä seitsemäntenä päivänä kuulutuksen ja päätöksen julkaisemisesta. Näin ollen muutoksenhaku aika alkaisi kulua nykytilanteeseen verrattuna viikkoa myöhemmin. Hallintolain mukainen tiedoksisaannin laskentatapa olisi yhdenmukainen kuntalain 140 §:n kanssa.

Koska hallintolaisissa säädettäisiin ainoastaan julkisissa kuulutuksissa noudatettavasta menettelystä, säädettäisiin erityislainsäädännössä edelleen siitä mikä taho kuuluttaa ja missä asiassa, missä asian käsittelyvaiheessa sekä mitä asioita kuulutetaan.

Vesilain johdon sijoittamista koskevaa ilmoitusmenettelyä koskevaa sääntelyä esitetään tarkistettavaksi siten, että vesilain 2 luvun 5 a §:n piiriin sisällytetään myös salmet ja kapeikot. Tällaisesta hankkeesta olisi tehtävä ilmoitus vesialueen omistajalle sekä valvontaviranomaiselle.

Ilmoituksen toimittamisessa yhteisen alueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle noudatettava menettelyä esitetään tarkistettavaksi siten että ilmoitus voitaisiin antaa tiedoksi viranomaiselle verkkosivuilla sijoitettavalla ilmoituksella.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Taloudellisten vaikutusten näkökulmasta vaikutuksia on tarpeen tarkastella erityisesti valtion lupa- ja valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen näkökulmasta sekä yritysten eli toiminnanharjoittajien näkökulmasta.

Vaikutukset julkiseen talouteen

Esityksellä ei arvioida olevan erityisiä valtiontaloudellisia vaikutuksia. Ehdotettavat muutokset sähköisen asioinnin edistämiseksi eivät edellytä viranomaisilta suuria taloudellisia investointeja, koska viranomaisilla on jo käytössään sähköiset asioiden käsittely- ja tiedottamiskanavat. Hyvä hallinto edellyttää, että viranomainen tiedottaa omasta toiminnastaan ja nykyisin tämä tapahtuu pitkälti verkkosivujen kautta. Työpanos, joka muuten menisi fyysisten ilmoitustaulujen ylläpitämiseen, kohdentuisi nyt verkkosivujen päivittämiseen.

Digitaalisen asioinnin ensisijaisuutta ja tiedoksiantomenettelyn sähköistämistä koskevat lakiehdotukset eivät aiheuttaisi lisäkustannuksia valtion lupa- ja valvontaviranomaiselle, koska menettelyt ovat jo nykyisin painottuneet sähköiseen asiointiin. Lisäksi luvanhakijoiden käytävissä on laajasisältöiset yleiset ympäristölupa- ja vesitalouslupahakemukset, jotka osaltaan edistävät sähköisen asioinnin käyttöä. Lisäksi valtion lupaviranomaisella on käytössään tietyillä pilottoimialoilla sähköinen lupajärjestelmä, jonka käyttöä on jatkossa tarkoitus laajentaa muillekin toimialoille.

Kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten osalta tietoverkossa tiedottaminen ei myöskään toisi merkittäviä lisäkustannuksia, koska uuden kuntalain myötä kunnat ovat velvoitettuja julkaisemaan ilmoitukset ja päätökset verkkosivuillaan. Asioiden sähköinen vireillepano on kunnissa puolestaan vaihtelevampaa. Paperiasiointi on valtaosassa kuntia edelleen pääasiallinen asiointimuoto. Jos sähköisen asioinnin ensisijaisuuden halutaan toteutuvan kunnissakin täysimääräisesti, aiheutuisi tästä todennäköisesti kunnille kustannuksia, jotka jakaantuisivat epätasaisesti kuntien kesken. Toisaalta sähköisen asiointimuodon vaatimuksen täyttää myös sähköpostitse toimitettu hakemus tai ilmoitus eikä sähköisen ympäristölupajärjestelmän käyttöönotto ole välttämätön edellytys sähköiselle asiointin järjestämiselle.

Kunnille aiheutuvia kustannuksia ei kateta uusilla määrärahoilla tai valtionosuuksien korotuksina, vaan valtionosuuksissa on otettu huomioon tavanomainen lakisääteisten tehtävien hoitamiseen liittyvät kehittämiskustannukset, joiksi myös lakiehdotuksessa olevat vaatimukset voidaan katsoa kuuluvaksi.

Esityksen myötä kunnat ja valtion viranomaiset voisivat luopua fyysistä ilmoitustauluistaan eivätkä viranomaiset joutuisi tulostamaan ympäristöasioihin liittyviä kuulutuksia, julkipanoilmoituksia tai päätöksiä eivätkä postittamaan hakemusasiakirjoja toiminnan vaikutusalueen kuntiin nähtävillä pidettäväksi. Toisin kuin valtion lupa- ja valvontaviranomaisessa, kaikissa kunnissa ei ole käytössä sähköistä arkistointia, minkä vuoksi kuntien sisäiset järjestelmät eivät vastaa täysin sähköisen asioinnin tarpeita. Tämä aiheuttaa sen, että sähköisesti toimitetut asiakirjat saatetaan joutua tulostamaan asiakirjojen arkistointia varten ja tästä aiheutuu tulostuskustannuksia sekä mahdollisesti ylimääräisiä henkilöstökuluja.

Tarkkoja euromääräisiä arvioita nykyisistä postitus- ja tulostuskustannuksista ja ehdotuksen tuomista säästöistä ei ollut esitystä valmisteltaessa saatavilla, koska näitä kuluja ei valtion lupa- ja valvontaviranomaisessa eikä kunnissa eritellä vastuualueittain. Valtion lupa- ja valvontaviranomaisille ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille tehdyn kyselyn mukaan kulujen arvioidaan olevan kuitenkin vähäisiä ja postitukseen ja tulostukseen käytettävien henkilötyötuntien olevan muutamia vuodessa. Iso osa postituskuluista koostuu asianosaisille lähetettävistä kirjeistä (tiedoksiantokuulutus sekä kuulutus päätöksestä). Asianosaisten nykyisistä tiedoksiantotavoista ei ole tarkoitus luopua, joten asianosaisille lähetettävien kirjeiden postituskuluilla ei ole merkitystä ehdotettavien muutosten kannalta.

Sähköisen tiedottamisen lisäksi sanomalehdessä tapahtuvaa ilmoittamista pidetään edelleen tarpeellisenä tehokkaan tiedottamisen kannalta. Sanomalehti-ilmoitusten määrään ja niistä aiheutuviin kuluihin ei arvioida tulevan merkittäviä muutoksia nykytilanteeseen nähden, vaikka esityksessä ehdotetaan viranomaiselle mahdollisuutta harkita nykyistä laajemmin sanomalehtikuuluttamisen tarpeellisuutta. Vuonna 2017 aluehallintovirastoissa julkaistiin sanomalehti-ilmoituksia ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisista asioista seuraavasti:

Taulukko 1. YSL:n ja VL:n mukaisissa asioissa julkaistut sanomalehti-ilmoitukset aluehallintovirastoittain vuonna 2017.

ESAVI	249 kpl	68 649,55 euroa
ISAVI	26 kpl	8 327,02 euroa
LSSAVI	214 kpl	48 670,96 euroa
PSAVI	148 kpl	36 868,19 euroa
Yhteensä	637 kpl	162 515,72 euroa

Etelä-Suomen aluehallintoviraston ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston alueella sanomalehti-ilmoitusten määrät ja niistä aiheutuneet kulut ovat suuremmat, koska merkittävä osa asioista on kaksikielisellä alueella ja siten sanomalehti-ilmoitukset julkaistaan sekä suomen- että ruotsinkielisissä sanomalehdissä.

Kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten toimesta julkaistavat sanomalehti-ilmoitusten määrät vaihtelevat kunnittain. Tähän vaikuttavat esimerkiksi vuosittain käsiteltävien lupien määrä sekä se, julkaistaanko tieto kuulutuksesta ainoastaan suomenkielisessä lehdessä vai myös ruotsinkielisessä lehdessä. Esimerkiksi Kouvolassa vuonna 2017 sanomalehti-ilmoituksia julkaistiin 30 kappaletta, ja ilmoituksista aiheutuneet kulut olivat noin 7 100 euroa. Sipoossa lupamäärät vaihtelevat vuosittain 0—8 luvan välillä, ja luvan laajuudesta riippuen kuulutuskustannukset vaihtelevat 1 200—2 000 euron välillä/lupa (hakemuksen sekä päätöksen kuuluttaminen ruotsin- ja suomenkielisessä lehdessä). Helsingissä ei puolestaan yleensä kuuluteta kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvista luvista sanomalehdessä. Asiakaspalvelun parantamiseksi Helsingissä vireillä olevista ympäristölupahakemuksista ja päätöksistä tiedotetaan kunnan internetsivuilla. Samoin sivuilla julkaistaan lautakuntatason ja viranhaltijatason päätökset julkisine liitteineen.

Vesilain ilmoitusmenettelyä koskevien muutosten arvioidaan tuovan ilmoitusmenettelyn piiriin enintään kymmenkunta uutta hanketta vuodessa. Sellaisen toiminnanharjoittajan, jonka hanke olisi käyttöoikeuskysymyksen perusteella käsitelty lupamenettelyssä, osalta lainmuutos keven-

tää menettelyä ja vähentää hankkeesta johtuvia hallinnollisia kustannuksia. Johdon sijoittamisesta koskevan vesitalousasian käsittelystä aluehallintovirastossa peritään tällä hetkellä 1 910 euron suuruinen maksu. Vesilain mukaisen ilmoitusasian käsittelystä ei tällä hetkellä peritä maksua. Jos käyttöoikeudesta olisi mahdollista sopia, lisää lainmuutos jonkin verran hallinnollista taakkaa. Viranomaisen verkkosivuilla tapahtuvaan tiedottamiseen siirtyminen keventää menettelyä ja alentaa siitä johtuvia kustannuksia nykytilaan verrattuna. Jos yhteisalueain 26 §:n 3 momentin mukaisesta tiedottamisesta aiheutuisi noin 500 euron suuruiset kustannukset ja ilmoituksen julkaisemisesta viranomaisen verkkosivulla perittäisiin vaikkapa 100 euron suuruinen korvaus, merkitsisi tämä noin 400 euron säästöä yksittäisen hankkeen kohdalla.

Vaikutukset yrityksiin

Ehdotuksella ei arvioida olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia yrityksiin. Sähköiset työvälineet ja asiointimuodot ovat jo nyt laajasti yritysten käytössä eikä ehdotettujen säännösten arvioida edellyttävän lisäresurssien ohjaamista tietoteknisiin järjestelmiin. Vaikka esityksessä ehdotetaan sähköisiä menettelyitä ensisijaiseksi asiointimuodoksi ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisten asioiden vireillepanossa ja käsittelyssä, säilyisi toiminnanharjoittajilla edelleen mahdollisuus myös paperiseen asiointiin. Erityisesti isot ympäristölupavelvolliset yritykset asioivat jo nykyisin viranomaisessa pääasiassa sähköisesti. Sähköiseen asiointiin liittyvät menettelylliset muutokset saattaisivat kohdistua pieniin elinkeinoharjoittajiin, joilla ei välttämättä ole valmiuksia tai mahdollisuuksia asioida sähköisesti viranomaisen kanssa. Asioinnin voidaan katsoa helpottuvan ehdotettavien muutosten myötä, kun menettelyt sujuvoituvat ja tiedoksisaanti tehostuu.

Välillisenä vaikutuksena yritysten taloudelliseen asemaan voi vaikuttaa päätösten antamisessa käytettävän julkipanomenettelyn korvaaminen uudella hallintolain 62 a §:n mukaisella tiedoksiantomenettelyllä, jossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemän päivän kuluttua kuulutuksen ja kuulutettavan asiakirjan (päätöksen) julkaisemisesta. Uuden tiedoksisaantiajan määrittämisen johdosta asian kokonaiskäsittelyaika pitenee viikolla. Muutoksen merkitys jäänee kuitenkin vähäiseksi. Lupaviranomainen voi antaa ympäristönsuojelulain 199 §:n nojalla toiminnanharjoittajalle oikeuden aloittaa luvanvarainen toiminta tai vesilain 3 luvun 16 §:n nojalla ryhtymään valmisteleviin toimiin muutoksenhausta riippumatta. Asian käsittelystä muutoksenhakuomioistuimissa riippuen kokonaiskäsittelyaika saattaa pidentyä huomattavastikin.

Kansantaloudelliset vaikutukset

Esitetyt menettelylliset muutokset tiedoksiantomenettelyyn ovat luonteeltaan sellaisia, ettei niillä olisi vaikutuksia esimerkiksi työllisyyteen. Viranomaisten työpanos kohdentuisi verkkosivujen päivittämiseen fyysisten ilmoitustaulujen ylläpitämisen sijaan. Esityksellä ei siten olisi suoria tai välillisiä taloudellisia vaikutuksia kansantalouteen.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Vaikutukset valtion lupa- ja valvontaviranomaiseen

Valtion lupa- ja valvontaviranomaisen valmiudet siirtyä sähköiseen tiedoksiantomenettelyyn ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisissa asioissa ovat erittäin hyvät. Uudistuksella saatettaisiin lainsäädäntö vastaamaan paremmin nykytilan tarpeita.

Siirtyminen sähköiseen tiedoksiantomenettelyyn ei olisi uusi tehtävä valtion lupa- ja valvontaviranomaisille, koska viranomaisilla on jo olemassa verkkosivut tiedottamista varten. Lisäksi voimassa olevassa ympäristönsuojelulaissa säädetään jo nykyisin valtion lupaviranomaisen

osalta, että sen on tiedotettava internetissä lupahakemuksesta ja päätöksestä. Myös valtion valvontaviranomainen julkaisee omilla nettisivuillaan jo nykyisin kuulutukset.

Sähköisen asioinnin ensisijaisuutta koskeva ehdotus ei myöskään aiheuttaisi lisätyötä valtion lupa- ja valvontaviranomaiselle, koska suurin osa valtion lupa- tai valvontaviranomaisen toimivaltaan kuuluvista asioista pannaan jo nykyisin vireille ja käsitellään sähköisesti joko sähköisen asiointipalvelun tai sähköpostin välityksellä. Sähköistä vireillepanotapaa on lisännyt entisestään sähköisen lupajärjestelmän käyttöönotto tietyillä ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisilla toimialoilla.

Taulukko 2. Vuonna vireille tulleet ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset asiat valtion lupaviranomaisessa aluehallintovirastoittain. Taulukossa on ilmoitettu myös prosenttiosuudet, kuinka suuri osa vireille tulleista asioista on toimitettu sähköisesti (sähköpostilla tai sähköisen lupajärjestelmän kautta).

Vuonna 2017 vireille tulleet YSL:n ja VL:n mukaiset asiat AVI-vastuualleittain (kpl) Sähköisesti (sähköpostitse tai sähköisen asioinnin kautta) vireille tulleet asiat (%)				
	ESAVI	ISAVI	LSSAVI	PSAVI
YSL	237 kpl 84 %	25 kpl 64 %	130 kpl 90 %	124 kpl 86 %
VL	143 kpl 65 %	59 kpl 61 %	94 kpl 65 %	56 kpl 57 %
Kaikki	380 kpl 76 %	84 kpl 62 %	224 kpl 77 %	180 kpl 74 %

Valtion valvontaviranomaisen nettisivuilla on löydettävissä yleinen Sähköinen asiointi —sivusto ja asiakohaisia sähköisiä lomakkeita, joita hallinnon asiakkaat voivat asiointinsa hyödyntää. Lisäksi valtion lupa- ja valvontaviranomaiset käyttävät sähköistä arkistointia, joka velvoittaa viranomaisia skannaamaan sellaisen aineiston, jota ei ole toimitettu niille sähköisesti.

Edelleen esitettyjen muutosten myötä viranomaisilta poistuisi tarve pitää kuulutuksia varten edellytetyjä fyysisiä ilmoitustauluja. Jatkossa valtion viranomaisen ei tarvitsisi lähettää kuntaan asiakirjoja, vaan kunta voisi omilla verkkosivuillaan linkittää ilmoituksensa kuuluttavan viranomaisen kuulutukseen. Samoja tietoja ei siis olisi tarpeen julkaista erikseen kahdessa eri paikassa.

Vesilain mukaisen johdon sijoittamista koskevan ilmoitusasian käsittelyn on (HE 262/2016 vp s. 22—23) arvioitu kestävän keskimäärin yhden henkilötyöpäivän ja vastavan lupa-asian käsittelyn keskimäärin neljä henkilötyöpäivää. Jos uudistuksen myötä ilmoitusmenettelyn piiriin siirtyisi muutama tällä hetkellä lupamenettelyssä oleva asia, merkitsi muutos ympäristöhallinnon kannalta kokonaisuutena tarkasteltuna säästöä, vaikka ilmoitusmenettelyssä käsiteltävien asioiden määrä saattaisikin lisääntyä.

Vaikutukset kuntien ympäristönsuojeluviranomaiseen

Valmiudet siirtyä sähköiseen kuuluttamiseen ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisissa asioissa ovat myös kunnissa hyvät. Tehtävä ei olisi uusi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille, koska kunnilla on olemassa verkkosivut tiedottamista varten.

Kuulutuslain kumoamisen myötä kuntien velvollisuus ylläpitää fyysisiä ilmoitustauluja ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisia asioita varten poistuisi. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvissa asioissa kunnat voisivat hyödyntää verkkosivujaan kuulutuksen ja kuulutettavien asiakirjojen sähköisessä julkaisemisessa.

Tämän lisäksi ympäristönsuojelulaissa ja vesilaissa säädetään siitä, että kunta julkaisee toisen viranomaisen julkaiseman kuulutuksen. Kuntalain säännökset asettavat kunnille velvollisuuden mahdollistaa ilmoitusten julkaisemisen yleisessä tietoverkossa, jonka vuoksi kuulutusten julkaiseminen tapahtuisi yleisessä tietoverkossa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tämä ei vaatisi kunnilta ylimääräistä työtä nykytilaan verrattuna. Riittäisi esimerkiksi, että kunnan sivuilla julkaitaan linkki, joka ohjautuu asiaa käsittelevän viranomaisen verkkosivuille, jossa asiaa käsittelevä viranomainen on kuulutuksen julkaissut. Tämä aiheuttaisi nykytilaan verrattuna vähemmän työtä ja nopeuttaisi menettelyä, kun hakemusasiakirjojen postittaminen kuntiin loppuisi.

Kuntien digitaalisten palvelujen ja sähköisen asiointimahdollisuuden käytettävyydessä on kuitenkin kuntakohtaisia eroja. Vaikka sähköinen asiointi onkin yleistymässä, useissa kunnissa on edelleen pääsääntönä paperinen asiointi. Sähköinen asiointi ensisijaisena asiointimuotona voi edellyttää kunnissa sähköisten järjestelmien kehittämistä. Tarkoituksena on kuitenkin säilyttää paperinen asiointimuoto asioiden vireillepanossa sähköisen asiointimuodon rinnalla.

Asioiden julkaiseminen internetissä saattaa aiheuttaa lisätyötä, jonka tekee kunnasta riippuen lähinnä joko hallinto (sihteeri) tai ympäristönsuojeluviranhaltija itse. Lisätyötä voi aiheutua esimerkiksi siitä, että vireille tulevat asiakirjat on käytävä läpi julkisuuslain ja tietosuojasääntelyn kannalta ja asiakirjasta on poistettava sellaiset tiedot, joita ei voi julkaista internetissä.

Vaikutukset muutoksenhakuviranomaiseen

Ehdotettavalla muutoksella olisi vaikutusta myös muutoksenhakuviranomaisena toimivan Vaasan hallinto-oikeuden toimintaan. Hallintotuomioistuimien kuuluttaisi fyysisen ilmoitustaulun sijaan vireillä olevista asioista ja annettavista päätöksistä sähköisesti verkkosivuillaan. Lisäksi hallintotuomioistuimelta poistuisi velvollisuus toimittaa paperisia asiakirjoja kuntiin nähtävillä pidettäväksi. Lisäksi tieto kuulutuksesta julkaistaisiin sähköisesti niissä kunnissa, joiden alueelle hankkeen vaikutukset ulottuvat. Tämä aiheuttaisi nykytilaan verrattuna vähemmän työtä ja menettely nopeutuisi, kun valitusasiakirjoja ei postitettaisi enää kuntiin.

4.3 Ympäristövaikutukset

Ehdotettavilla muutoksilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia ympäristöön, koska ehdotukset kohdistuvat hallinnolliseen menettelyyn, jossa huomioidaan digitalisaation edellyttämät muutokset sääntelyssä.

Vesilain mukaisen ilmoitusmenettelyn soveltamisalan muutoksella ei arvioida olevan sanottavia vaikutuksia ympäristöön. Johdon sijoittamista vesialueelle tarkoittavat hankkeet ovat pääsääntöisesti varsin pienimuotoisia ja vaikutuksiltaan ohimeneviä. Lisäksi ilmoitusmenettelyssä edellytettävä ympäristönsuojelun vaatimustaso vastaa olennaisilta osin lupamenettelyssä edellytettävää tasoa.

4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Tässä esityksessä ehdotettavat muutokset edistäisivät pääministeri Sipilän hallituksen tavoitteiden toteuttamista digitalisaation ja säädösten sujuvoittamisen osalta. Sähköisen asioinnin ensisijaisuutta koskevilla ehdotuksilla ei arvioida olevan merkittäviä yhteiskunnallisia vaikutuksia

nykytilaan nähden, koska sähköisen asioinnin ohella säilytettäisiin myös paperinen asiointimahdollisuus. Ehdotus kuitenkin kannustaisi hallinnon asiakkaita hyödyntämään sähköistä asiointia ensisijaisena asiointimuotona.

Asiakirjojen sähköiseen saatavuuteen ja sähköiseen tiedoksiantomenettelyyn liittyvillä ehdotuksilla edistettäisiin avointa ja asiakaslähtöistä hallintoa, valmistelua sekä tiedottamista hallinnon asiakkaiden eli toiminnanharjoittajien ja yleisön näkökulmasta. Ehdotukset tukevat hallintokulttuurin muutosta avoimempaan suuntaan. Yksilöiden kannalta on tärkeää, että hallinto toimii tehokkaasti, ja että hallinnollisessa päätöksenteossa noudatettavat asioinnin ja viestinnän tavat ovat toimivia, joustavia sekä läpinäkyviä.

Vaikka voimassaolevassa ympäristönsuojelulaisissa onkin huomioitu tarve tehokkaammalle tiedonvälitykselle, ja laissa säädetään kuulutuslain mukaista menettelyä täydentävästi esimerkiksi lupahakemuksesta ja -päätöksestä tiedottamisesta lupaviranomaisen verkkosivuilla, sähköisen asioinnin edistäminen ja sen käyttöönoton laajentaminen sujuvoittaa ympäristöasioiden käsitteilyä sekä tehostaa yleisön osallisuutta sekä osallistumisoikeuksia entisestään. Lisäksi ehdotettavilla muutoksilla yhdenmukaistettaisiin eri ympäristöasioiden tiedoksiantomenettelyjä.

Tiedonsaantimahdollisuuksien voidaan katsoa yleisesti ottaen parantuvan, kun kuulutukset julkaistaisiin yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla. Vaikka tiedottamisessa siirryttäisiinkin hyödyntämään entistä enemmän yleistä tietoverkkoa ja viranomaisten verkkosivuja, viranomaisella säilyisi mahdollisuus tiedottaa asioista edelleen myös sanomalehdessä sekä muilla tarpeelliseksi katsomillaan tavoilla. Tällä varmistettaisiin se, että kaikilla hallinnon asiakkailta on tosiasiallinen mahdollisuus saada tietoa ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisista asioista. Kuulutuslainsäädännön uudistamisen myötä hallinnon asiakas pääsisi tutustumaan myös kuulutettaviin asiakirjoihin sähköisesti. Kuulutukseen ja kuulutettaviin asiakirjoihin pääsisi tutustumaan myös virka-ajan ulkopuolella, kun tiedot olisivat saatavilla sähköisesti.

Ehdotus vaikuttaa myös hallinnon asiakkaiden mahdollisuuksiin asioida viranomaisten kanssa digitaalisia palveluja käyttämällä sekä saada itsenäisesti tietoa viranomaisten toiminnasta digitaalisten palvelujen avulla. Laadukkaat digitaaliset palvelut vähentävät tarvetta asioida viranomaisen kanssa puhelimitse tai toimipisteissä. Tämä puolestaan mahdollistaa resurssien uudelleenkohdentamisen.

Kuulutuslainsäädännön uudistamishankkeen myötä päätösten antaminen julkipanomenettelyllä korvattaisiin hallintolain 62 a §:n mukaisella sähköisellä tiedoksiantomenettelyllä. Tämän johdosta päätöksen tiedoksisaantiajankohta määritettäisiin uudelleen ja kokonaiskäsitelyaika pitenisi viikolla. Valitusaika alkaisi kulua kaikkien muutoksenhakijoiden osalta samanaikaisesti vastaavalla tavalla kuin julkipanomenettelyssä. Tiedoksisaantiajankohdan pitenemisellä voidaan katsoa olevan jopa positiivisia vaikutuksia muutoksenhakijoille, koska muutoksenhakuaika pitenee käytännössä katsoen viikolla. Vastaava tiedoksisaantiajankohdan määrittäminen on omaksuttu kuntalain 140 §:ssä. Lisäksi vastaava menettely on tarkoitettu ottaa käyttöön muissakin ympäristöasioissa (kuten maa-aineslain, YVA-lain, sekä luonnonsuojelulain mukaisissa asioissa).

5 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä yhteistyössä ympäristöministeriössä ja oikeusministeriössä.

Luonnos hallituksen esitykseksi lähetettiin lausunnoille 27.6.2018 yhteensä x taholle. Lausunnot saatiin yhteensä x kappaletta. Lausunnon antoivat...

Saadut lausunnot ja niiden huomioonottaminen...

6 Riippuvuus muista esityksistä

Esityksellä on välitön yhteys oikeusministeriössä valmistelussa olevaan hallituksen esitykseen laiksi julkisista kuulutuksista annetun lain kumoamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Esityksellä on riippuvuussuhde myös ympäristöministeriössä valmistelussa olevaan hallituksen esitykseen laiksi eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta, laiksi ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi.

Esityksellä on lisäksi riippuvuussuhde hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi ympäristönsuojelulain ja rikoslain 48 luvun 3 §:n muuttamisesta.

Esityksessä esitetään muutettavaksi osin samoja pykäläitä kuin maakuntauudistuksen II-vaihetta koskevassa hallituksen esityksessä HE 14/2018 vp. Mainittuun hallitukseen esitykseen sisältyvät ympäristönsuojelulain ja vesilain muutosten on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Ympäristönsuojelulaki

39 §. Lupahakemus. Lakiehdotuksen tavoitteena on edistää viranomaisen kanssa tapahtuvan asioinnin siirtymistä kirjallisista asiakirjoista sähköisiin. Voimassa olevan ympäristönsuojelulain 39 §:n mukaan lupahakemus on toimitettava toimivaltaiselle lupaviranomaiselle kirjallisesti. Hakemus valtion ympäristölupaviranomaiselle on lisäksi toimitettava sähköisesti, jollei viranomainen ole muuta hyväksynyt.

Pykälää esitetään tarkistettavaksi siten, että hakemus tulisi toimittaa toimivaltaiselle lupaviranomaiselle lähtökohtaisesti sähköisesti. Samalla luovuttaisiin velvoitteesta, jonka mukaan lupahakemus olisi toimitettava valtion lupaviranomaiselle sekä paperisena että sähköisesti.

Lakiin esitetään säilytettäväksi lupaviranomaisen mahdollisuus sallia tapauskohtaisesti hakemuksen jättäminen kirjallisessa muodossa (paperinen asiakirja). Tällä varmistettaisiin, että jokainen voisi saada ympäristölupaa koskevan hakemuksen vireille siitä riippumatta, millaiset tiedolliset ja taidolliset edellytykset tai tekniikka hakijalla olisi käytettävissä.

Lähtökohtana asiasta tiedottamisessa on menettely, jossa kaikki asiakirjat ovat sähköisesti tietoverkosta saatavilla. Asianosaisten näkökulmasta saattaa kuitenkin yksittäistapauksissa olla tarpeen päästä tutustumaan tulostettuihin asiakirjoihin lupaviranomaisessa. Lisäksi tulostetut asiakirjat saattavat eräissä tilanteissa olla tarpeen lausuntoja viranomaisilta pyydettyinä. Näiden tilanteiden varalta 1 momenttiin esitetään sisällytettäväksi säännös, jonka nojalla viranomainen voisi tarvittaessa pyytää toiminnanharjoittajalta asiakirjat paperitulosteina.

Pykälän 2—4 momentit vastaisivat voimassa olevan lain sisältöä eikä niihin ehdoteta tehtävän muutoksia.

44 §. Lupahakemuksesta tiedottaminen. Pykälän 1 momenttiin esitetään tehtäväksi fyysisistä ilmoitustauluista luopumiseen ja verkkosivuilla tapahtuvaan tiedottamiseen siirtymisestä johtuvat muutokset. Ehdotettavassa 1 momentissa viitattaisiin kumottavan kuulutuslain sijaan hallintolain uuteen 62 a §:ään, jossa säädettäisiin julkista kuuluttamista koskevasta yleisestä menettelystä. Toimivaltainen lupaviranomainen saattaisi lupahakemuksen tiedoksi julkaisemalla kuulutuksen ja hakemusasiakirjat verkkosivuillaan. Ympäristölupahakemusta koskeva kuulutus pidettäisiin asiakirjoineen viranomaisen verkkosivuilla nähtävillä vähintään 30 päivän ajan.

Tiedonkulun tehostamiseksi toimivaltaisen lupaviranomaisen olisi lisäksi huolehdittava, että kuulutus julkaistaisiin toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi linkittämällä lupaviranomaisen kuulutus kunnan verkkosivuille. Ehdotettavan muutoksen myötä viranomaiselta poistuisi nimenomainen velvoite lähettää paperiset asiakirjat kuntiin nähtäväksi. Säännös ei kuitenkaan estäisi kuntia julkaisemasta kuulutusta verkkosivujen lisäksi myös muulla tavalla, jos sen katsottaisiin olevan tarpeellista yleisön osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi.

Henkilötietojen suojasta säädettäisiin hallintolain 62 b §:ssä, jonka mukaan kuulutus ja hakemus voisivat sisältää julkisuuslain 16 §:n 3 momentin estämättä tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot. Tällaisina tietoina voitaisiin pitää tietoja toiminnanharjoittajan nimestä ja toiminnan sijaintipaikasta. Nämä tiedot olisivat tarpeellisia, jotta asianosaiset ja yleisö voisivat

arvioida hakemuksen sisältöä sekä toiminnan ympäristövaikutuksia. Kuulutuksen ja hakemuksen sisältämät henkilötiedot olisi kuitenkin poistettava tietoverkosta nähtävilläpitoajan päätyttyä.

Sanomalehdessä tapahtuvan ilmoittamisen on katsottava tehostavan tiedonkulkua ja se esitetään säilytettäväksi. Viranomaisen harkintavaltaa kuulutuksen julkaisemisen suhteen esitetään kuitenkin laajennettavaksi. Voimassa olevan lain mukaan kuulutus on tullut julkaista, jollei asian merkitys ole vähäinen tai julkaiseminen ole muutoin ilmeisen tarpeetonta. Laista esitetään poistettavaksi ilmeisyys-vaatimus, jolloin viranomainen voisi harkita nykyistä laajemmin sanomalehtikuuluttamisen tarpeellisuutta.

Kuulutus annettaisiin erikseen tiedoksi niille, joita asia erityisesti koskee. Jos asianosainen olisi ilmaissut halukkuutensa sähköiseen asiointiin, voitaisiin ilmoitus lähettää sähköisesti sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnasta annetun lain 19 §:n mukaisesti.

Pykälän 2 momentista poistettaisiin velvoite, jonka mukaan hakemusasiakirjat olisi pidettävä nähtävillä toiminnan vaikutusalueen kunnissa vähintään kuulutusajan. Sääntely olisi päällekkäistä hallintolain 62 a §:ään nähden, koska uudessa kuulutusmenettelyssä viranomainen olisi velvollinen julkaisemaan verkkosivuillaan kuulutuksen lisäksi myös kuulutettavat asiakirjat.

Toimivaltaisen lupaviranomaisen tehtävänä olisi huolehtia, että lupa-asian hakemusasiakirjat ovat sähköisesti nähtävillä vähintään kuulutusajan. Lupaviranomainen olisi vastuussa myös tietojen poistamisesta, mahdollisesta täydentämisestä tietoverkkoon sekä siitä, ettei tietoverkossa julkaista salassapidettäviä tietoja.

Lähtökohtaisesti nähtävillä oleminen tarkoittaisi mahdollisuutta tutustua asiakirjoihin vain sähköisesti. Esimerkiksi suuria kartta-asiakirjoja ei kuitenkaan tietoteknisesti välttämättä pystytä julkaisemaan verkkosivuilla, jolloin nämä voitaisiin pitää nähtävillä viranomaisen määräämässä paikassa. Hyvän hallinnon periaatteet huomioon ottaen viranomaisen olisi myös varattava hallinnon asiakkaille mahdollisuus saada opastusta ja apua hakemusasiakirjoihin tutustumisessa, jos asiakas ei osaisi tai pystyisi itsenäisesti perehtymään sähköisiin asiakirjoihin.

Pykälän 2 momentissa säilytettäisiin valtion lupaviranomaista koskeva vaatimus julkaista verkkosivuillaan yleisölle tarkoitettu tiivistelmä. Vaatimus perustuu teollisuuspäätösdirektiiviin. Valtion lupaviranomaista ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaista koskevat velvoitteet tiedottaa verkkosivuillaan hakemuksen keskeisestä sisällöstä poistettaisiin, koska sääntely olisi päällekkäistä hallintolain 62 a §:n kanssa.

Pykälän 3 ja 4 momentti vastaisivat voimassa olevan lain sisältöä.

47 §. *Vesilain mukaisen ja ympäristönsuojelulain mukaisen hakemuksen yhteiskäsittely.* Pykälän 3 momentista poistettaisiin erillinen maininta velvoitteesta jättää ympäristölupahakemus sähköisesti ja tiedottaa lupahakemuksesta ja päätöksestä internetissä siten kuin ympäristönsuojelulaissa säädetään.

Erillinen maininta on tarpeeton, koska tällä esityksellä yhdenmukaistettaisiin vesilain ja ympäristönsuojelulain mukaiset menettelyt sähköisen asioinnin ja tiedottamisen osalta siten, että sekä ympäristönsuojelulain että vesilain mukaiset asiat saatettaisiin vireille ensisijaisesti sähköisesti ja niistä tiedotettaisiin säännönmukaisesti viranomaisen verkkosivuilla.

84 §. *Lupapäätöksen antaminen.* Lain 84 § ehdotetaan kumottavaksi

Voimassa olevassa 84 §:ssä säädetään päätösten antamisesta julkipanomenettelyllä. Lupapäätös annetaan julkipanon jälkeen ja sen katsotaan tulleen valitukseen oikeutettujen tietoon silloin, kun se on annettu. Päätöksen antamisesta ilmoitetaan ennen sen antamispäivää päätöksen tehneen viranomaisen ilmoitustaululla. Usein viranomainen saattaa laittaa päätöksen antamisesta tiedon ilmoitustaululle vasta päätöksen antamista edeltävänä päivänä. Ilmoitus on pidettävä päätöksen tehneen viranomaisen ilmoitustaululla vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla. Päätöksen on oltava saatavana ilmoituksessa mainittuna antamispäivänä.

Julkisten kuulutusten sähköistyessä julkipanomenettelyä koskevalle erityisäännökselle on vaikea nähdä enää tarvetta, koska hallintolain 62 a § tehostaisi ja nopeuttaisi sähköisen kuuluttamisen myötä myös päätöksen tiedoksiantomenettelyä. Tästä syystä lain 84 § ehdotetaan kumottavaksi ja päätöksen tiedoksiantamisesta julkisella kuulutuksella säädettäisiin lain 85 §:ssä, joka sisältäisi viittaussäännöksen hallintolain uuteen julkista kuuluttamista koskevaan yleissäännökseen.

85 §. *Lupapäätöksen tiedoksianto ja lupapäätöksestä tiedottaminen.* Pykälän otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi. Pykälässä säädettäisiin lupapäätöksen tiedoksiannosta ja lupapäätöksestä tiedottamisesta. Pykälässä olisi kaksi momenttia.

Päätöksen antamista koskevasta julkipanomenettelystä on tarkoitus luopua ja siirtyä noudattamaan menettelyä, jossa päätöksen antamisesta ei ilmoiteta ennakolta. Pykälän 1 momentin mukaan lupaviranomainen antaisi lupapäätöksen tiedoksi julkisesti kuuluttamalla noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Päätös ja sitä koskeva kuulutus olisi oltava yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla yleisesti nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voitaisiin hakea muutosta valittamalla. Tiedoksisäännön katsottaisiin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta lupaviranomaisen verkkosivuilla, eli määräaika valituksen tekemisessä lähtisi kulumaan samanaikaisesti kaikkiin tahoihin nähden vastaavasti kuin julkipanomenettelyssä.

Tiedonkulun tehostamiseksi toimivaltaisen lupaviranomaisen olisi lisäksi huolehdittava, että kuulutus julkaistaisiin toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi linkittämällä lupaviranomaisen kuulutus kunnan verkkosivuille.

Henkilötietojen suojasta säädettäisiin hallintolain 62 b §:ssä, jonka mukaan kuulutus ja päätös voisivat sisältää julkisuuslain 16 §:n 3 momentin estämättä tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot. Tällaisina tietoina voitaisiin pitää tietoja toiminnanharjoittajan nimestä ja toiminnan sijaintipaikasta. Nämä tiedot olisivat tarpeellisia, jotta asianosaiset ja yleisö voisivat arvioida päätöksen sisältöä sekä toiminnan ympäristövaikutuksia. Päätöksen sisältämät henkilötiedot olisi kuitenkin poistettava tietoverkosta nähtävilläpitoajan päätyttyä.

Valmistelussa harkittiin myös vaihtoehtoa, jossa ympäristönsuojelulakiin oltaisiin sisällytetty erillinen poikkeamissäännös julkisuuslain 16 §:n 3 momentista. Säännös olisi mahdollistanut sen, että kuulutus ja lupapäätös olisivat julkisuuslain 16 §:n 3 momentin estämättä voineet sisältää toiminnanharjoittajan nimen ja toiminnan sijaintipaikan tiedot.

Sanomalehdessä tapahtuvan ilmoittamisen on katsottava tehostavan tiedonkulkua ja se esitetään säilytettäväksi. Viranomaisen harkintavaltaa kuulutuksen julkaisemisen suhteen esitetään kuitenkin laajennettavaksi. Voimassa olevan lain mukaan kuulutus on tullut julkaista, jollei asian merkitys ole vähäinen tai julkaiseminen ole muutoin ilmeisen tarpeetonta. Laista esitetään poistettavaksi ilmeisyys-vaatimus, jolloin viranomainen voisi harkita nykyistä laajemmin sanomalehtikuuluttamisen tarpeellisuutta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin päätöksen lähettamisestä ja päätöksestä ilmoittamisesta. Säännös vastaisi voimassaolevan 85 §:n 1 momenttia.

Pykälän 3 ja 4 momentit esitetään poistettavaksi hallintolain 62 a §:ssä olevan sääntelyn päällekkäisyydestä johtuen.

95 §. *Maaperää ja pohjavettä koskevat toimet direktiivilaitoksen toiminnan päättyessä.* Pykälän 1 momenttiin tehtävä muutos olisi luonteeltaan tekninen. Pykälän 1 momentista poistettaisiin maininta 95 §:n mukaisen päätöksen antamisesta julkipanomenettelyllä ja menettelyssä noudatettavaa viittaussäännöstä korjattaisiin. Toimivaltaisen valvontaviranomaisen olisi annettava päätös tiedoksi ja siitä olisi tiedotettava siten kuin 85 §:ssä säädetään.

96 §. *Hallintomenettely eräissä asioissa.* Pykälässä säädetään eräistä ympäristölupaa koskevista hallintomenettelyistä.

Pykälän 1 momentin 6 kohtaa tarkistettaisiin siten, että viittaus kumottavaan 84 §:ään korvattaisiin viittauksella 85 §:n 1 momenttiin, jossa säädettäisiin päätöksen tiedoksiantamisesta hallintolain 62 a §:n mukaisesti.

Pykälän 1 momentin 7 kohdan pykäläviittausta tarkistettaisiin 85 §:ään tehtävistä muutoksista johtuen siten, että käsittelyssä olisi sovellettava, mitä 85 §:n 2 momentissa säädetään päätöksen lähettamisestä ja päätöksestä ilmoittamisesta.

Pykälän 1 momentin 8 kohta esitetään poistettavaksi, koska päätökset kuulutuksineen julkais-taisiin hallintolain 62 a §:n nojalla aina sähköisesti viranomaisen verkkosivuilla päätöksen antopäivänä. Viranomaisen tehtävänä olisi myös huolehtia, että kuulutus julkaistaisiin toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Lisäksi viranomaisen harkintavaltaa sanomalehtikuuluttamisen tarpeellisuudesta esitetään laajennettavaksi, minkä vuoksi erillistä joustosäännöstä päätöksen tiedottamisenmenettelyistä ei tarvita.

Pykälän 2 momentissa säädetään tiedottamista koskevista vaatimuksista niissä asioissa, joissa yleisön tai järjestön osallistumisoikeudet on erityisesti turvattava. Pykälän 2 momentista ehdotetaan poistettavaksi viittaus 85 §:ään, jonka mukaan päätöksestä olisi aina tiedotettava 85 §:n mukaisesti, jos asia koskee päästötasoja lievempien raja-arvojen määrittämistä 78 §:n nojalla tai direktiivilaitoksen luvan muuttamista 89 §:n 2 momentin 1 kohdan nojalla. Viittaus on tarpeeton, koska 1 momentin 8 kohdan joustosäännös poistettaisiin tiedoksiantomenettelyn sähköistämiseen liittyvien muutosten vuoksi. Näin ollen muutos ei vaarantaisi yleisön tai järjestöjen osallistumisoikeutta nykyisestä.

Pykälän 3 momentti vastaisi voimassa olevan lain sisältöä.

118 §. *Melua ja ääriääni aiheuttava tilapäinen toiminta.* Lakiehdotuksen tavoitteena on edistää viranomaisen kanssa tapahtuvan asioinnin siirtymistä kirjallisista asiakirjoista sähköisiin. Pykälän 1 momenttia esitetään sen vuoksi tarkistettavaksi siten, että ilmoitus tulisi toimittaa viranomaiselle lähtökohtaisesti sähköisesti. Kaikissa tilanteissa tämä ei kuitenkaan ole mahdollista, minkä vuoksi lakiin esitetään jätettäväksi viranomaiselle mahdollisuus sallia tapauskohtaisesti ilmoituksen jättäminen myös paperisena.

119 §. *Koeluonteinen toiminta.* Lakiehdotuksen tavoitteena on edistää viranomaisen kanssa tapahtuvan asioinnin siirtymistä kirjallisista asiakirjoista sähköisiin. Pykälää esitetään sen vuoksi muutettavaksi siten, että koeluonteista toimintaa koskeva ilmoitus tulisi toimittaa viranomai-

selle lähtökohtaisesti sähköisesti vähintään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista. Kaikissa tilanteissa tämä ei kuitenkaan ole mahdollista, minkä vuoksi lakiin esitetään jätettäväksi viranomaiselle mahdollisuus sallia tapauskohtaisesti ilmoituksen jättäminen myös paperisena.

122 §. Ilmoituksen käsittely. Pykälä koskee 118—120 §:n mukaisen ilmoituksen käsittelyä. Pykälän 2 momenttiin ehdotettava muutos olisi luonteeltaan tekninen. Pykälän 2 momentista poistettaisiin maininta 122 §:n mukaisen päätöksen antamisesta julkipanomenettelyllä ja menettelyssä noudatettavaa viittaussäännöstä korjattaisiin. Lupaviranomaisen olisi annettava päätös tiedoksi ja siitä olisi tiedotettava siten kuin 85 §:ssä säädetään. Muilta osin pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevan lain sisältöä.

136 §. Päätös pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta. Pykälän 2 momenttiin ehdotettava muutos olisi luonteeltaan tekninen. Pykälän 2 momentista poistettaisiin maininta 136 §:n mukaisen päätöksen antamisesta julkipanomenettelyllä ja menettelyssä noudatettavaa viittaussäännöstä korjattaisiin. Lupaviranomaisen olisi annettava päätös tiedoksi ja siitä olisi tiedotettava siten kuin 85 §:ssä säädetään. Muilta osin pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevan lain sisältöä.

192 §. Oikaisuvaatimus tarkkailusuunnitelmaa ja tarkkailumääräysten muuttamista koskevasta päätöksestä. Ehdotettava muutos olisi luonteeltaan tekninen. Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi maininta oikaisuvaatimuksen johdosta tehtävän päätöksen antamisesta julkipanomenettelyllä ja menettelyssä noudatettavia viittaussäännöksiä korjattaisiin. Lupaviranomainen olisi annettava päätös tiedoksi ja siitä olisi tiedotettava siten kuin 85 §:ssä säädetään. Muilta osin pykälä vastaisi voimassa olevan lain sisältöä.

196 §. Kuuleminen ympäristölupapäätöstä koskevan valituksen johdosta. Pykälän 1 momenttia esitetään tarkistettavaksi siten, että fyysisillä ilmoitustauluilla kuuluttamisesta luovuttaisiin ja siirryttäisiin viranomaisen verkkosivuilla tapahtuvaan tiedottamiseen. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että kumottavan kuulutuslain sijaan viitattaisiin hallintolain uuteen 62 a §:ään. Vaasan hallinto-oikeus saattaisi ympäristölupaa koskevan valituksen tiedoksi julkaisemalla kuulutuksen ja valitusasiakirjat verkkosivuillaan, jollei se olisi ilmeisen tarpeetonta. Kuulutus pidettäisiin asiakirjoineen Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla nähtävillä vähintään 14 päivän ajan.

Paperisia valitusasiakirjoja ei toimitettaisi enää vaikutusalueen kuntiin nähtäväksi. Hallinto-oikeus olisi vastuussa tietojen poistamisesta, mahdollisesta täydentämisestä tietoverkkoon sekä siitä, ettei tietoverkossa julkaista salassapidettäviä tietoja.

Tiedonkulun tehostamiseksi Vaasan hallinto-oikeuden olisi lisäksi huolehdittava, että kuulutus julkaistaisiin toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi linkittämällä hallinto-oikeuden kuulutus kunnan verkkosivuille.

197 §. Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa. Päätöksen antamisesta julkipanomenettelyllä on tarkoitus luopua myös muutoksenhakuvaiheesta ja siirtyä noudattamaan menettelyä, jossa päätöksen antamisesta ei ilmoiteta ennakolta. Pykälän 2 momenttiin esitetään tehtäväksi tästä johtuvat muutokset.

Pykälän 2 momentin mukaan Vaasan hallinto-oikeus antaisi päätöksensä tiedoksi julkisesti kuuluttamalla noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Päätös ja sitä koskeva kuulutus olisi oltava yleisessä tietoverkossa hallinto-oikeuden verkkosivuilla yleisesti nähtävillä vähintään sen ajan, kun päätökseen voitaisiin hakea muutosta valittamalla. Tiedoksisaannin katsottaisiin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla, eli määräaika valituksen tekemisessä lähtisi kulumaan samanaikaisesti kaikkiin

tahoihin nähden vastaavasti kuin julkipanomenettelyssä. Tieto kuulutuksesta julkaistaisiin lisäksi hankkeen vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi linkittämällä Vaasan hallinto-oikeuden kuulutus kunnan verkkosivuille. Muu hallintolain 62 a §:n kanssa päällekkäinen sääntely poistettaisiin.

214 §. Kuuleminen ja tiedottaminen yhteistoteutuksesta. Pykälässä säädettäisiin kuulemisesta ja tiedottamisesta yhteistoteutuksesta. Pykälän 2 momenttia tarkistettaisiin siten, että säännös sisältäisi viittauksen hallintolain 62 §:n mukaiseen yleistiedoksiintoon. Yhteistoteutusta koskevasta hakemuksesta olisi tiedotettava siten kuin hallintolain 62 §:ssä säädetään. Asiakirjan nähtäville asettamisesta olisi ilmoitettava yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuille. Tarpeen vaatiessa ilmoitus voitaisiin julkaista myös Virallisessa lehdessä tai sellaisessa sanomalehdessä, josta vastaanottajan voidaan otaksua parhaiten saavan tiedon. Kulutus olisi julkaistava myös toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi linkittämällä ympäristöministeriön kuulutus kunnan verkkosivuille.

1.2 Vesilaki

2 luku Yleiset oikeudet, velvollisuudet ja rajoitukset

5 a §. Johdon sijoittaminen toisen vesialueelle. Pykälän 1 momentissa säädetään hankkeesta vastaavan oikeudesta sijoittaa joen tai puron alittava vesi-, viemäri- ja voimajohto, tietoliikennekaapeli sekä muu vaikutuksiltaan niihin rinnastuva johto toisenkin vesialueelle. Säännös ei koske valtavyyläsääntelyn piirissä olevia salmia ja kapeikkoja, minkä vuoksi johdon sijoittaminen tällaiselle alueelle edellyttää joko sopimusta alueen omistajan kanssa tai oikeuden hankkimista viranomaisen päätöksellä. Säännöksen soveltamisalaa esitetään tarkistettavaksi valtavyyläsääntelyä vastaavaksi, eli pykälässä tarkoitettu johto voitaisiin sijoittaa puron ja joen lisäksi myös salmeen ja kapeikkoon.

Pykälän 2 momentissa säädetään ilmoituksen tekemisestä johdon sijoituspaikan omistajalle. Säännökseen esitetään tehtäväksi tekninen tarkistus sen selventämiseksi, että velvollisuus ilmoittaa johdon sijoittamisesta kuuluu hankkeesta vastaavalle. Lisäksi säännöstä esitetään tarkistettavaksi siltä osin kuin siinä on kyse toimenpiteestä ilmoittamisesta yhteisen alueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle. Tällä hetkellä ilmoitus voidaan toimittaa yhteisaluelain 26 §:n 3 momentin mukaisesti tai toimittamalla ilmoitus kaikille tiedossa oleville osakkaille. Menettely on osoittautunut työlääksi ja kustannuksia aiheuttavaksi, jota ei ilmoitusmenettelyn keventämistavoite huomioon ottaen voida pitää asianmukaisena. Sääntelyä esitetään tämän vuoksi tarkistettavaksi siten, että tieto yhteisen alueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle voitaisiin toimittaa yhteisaluelain 26 §:n estämättä julkaisemalla tieto ilmoituksesta valtion valvontaviranomaisen verkkosivuille hallintolain 62 §:n mukaisesti.

6 §. Haitan poistaminen ja ruoppausmassan sijoittaminen. Pykälässä säädetään lietteestä, matalikosta tai muusta niihin verrattavasta vesistön käyttöä koskevasta haittaa kärsivän oikeudesta poistaa haitta ilman vesialueen omistajan suostumusta. Toimenpiteestä on ilmoitettava valvontaviranomaiselle ja vesialueen omistajalle. Hankkeesta on ilmoitettava vesialueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle vastaavasti kuin 5 a §:ssä eli toimittamalla ilmoitus yhteisaluelain 26 §:n 3 momentin mukaisesti tai kaikille tiedossa oleville osakkaille. Pykälän 3 momenttiin esitetään tehtäväksi vastaavat tarkistukset kuin 5 a §:n 2 momenttiin.

15 §. Ilmoittamisvelvollisuus. Pykälässä säädetään vähäisistä hankkeista valtion valvontaviranomaiselle tehtävästä ilmoituksesta. Voimassaolevan lain mukaan ilmoitus voidaan antaa viranomaiselle joko sähköisenä tai kirjallisena asiakirjana. Tavoitteena on, että jatkossa ilmoitukset annettaisiin, mikäli mahdollista, sähköisesti. Pykälän 2 momenttia esitetään tarkistettavaksi siten, että ilmoituksen antamisen tulisi tapahtua lähtökohtaisesti sähköisesti. Kaikissa tilanteissa

tämä ei kuitenkaan ole mahdollista, minkä vuoksi lakiin esitetään jätettäväksi viranomaiselle mahdollisuus sallia tapauskohtaisesti ilmoituksen jättäminen kirjallisessa muodossa.

Johdon sijoittamista toisen vesialueelle koskevan ilmoitusmenettelyn soveltamisala määräytyy 2 luvun 5 a §:n käyttöoikeussääntelyn soveltamisalan perusteella. Ilmoitusmenettely laajenisi kattamaan johdon sijoittamisen myös salmiin ja kapeikkoihin.

5 luku Ojitus

6 §. Ojituksesta ilmoittaminen. Pykälässä säädetään ojitusta koskevan ilmoituksen tekemisestä valtion valvontaviranomaiselle. Voimassaolevan lain mukaan ilmoitus voidaan antaa viranomaiselle joko sähköisenä tai kirjallisena asiakirjana. Tavoitteena on lisätä sähköistä asiointia, minkä vuoksi pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, että ilmoituksen antamisen tulisi tapahtua lähtökohtaisesti sähköisesti. Kaikissa tilanteissa tämä ei kuitenkaan ole mahdollista, minkä vuoksi lakiin esitetään jätettäväksi viranomaiselle mahdollisuus sallia tapauskohtaisesti ilmoituksen jättäminen kirjallisessa muodossa.

31 §. Ojitustoimituksen vireilletulo. Voimassaolevan lain mukaan ojitustoimituksen vireillepääntöä koskeva hakemus voidaan jättää viranomaiselle joko sähköisesti tai kirjallisesti. Vastaavasti kuin ojituksesta ilmoittamista koskevaa 6 §:ssä, pykälän 1 momentissa esitetään säädettäväksi, että hakemus tulisi jättää lähtökohtaisesti sähköisesti. Kaikissa tilanteissa tämä ei kuitenkaan ole mahdollista, minkä vuoksi lakiin esitetään jätettäväksi viranomaiselle mahdollisuus sallia tapauskohtaisesti hakemuksen jättäminen kirjallisena asiakirjana.

35 §. Kokouksesta ilmoittaminen. Voimassaolevan pykälän 1 momentin mukaan ojitustoimituksen toimituskokouksesta ja loppukokouksesta on julkisesti kuulutettava vähintään neljätoista päivää ennen kokousta niissä kunnissa, joiden alueelle ojituksen vaikutukset ulottuvat. Jos hakemus koskee YVA-laissa tarkoitettua hanketta, kuulutus on lisäksi julkaistava kuntien internetisivuilla.

Pykälän 1 momenttia esitetään tarkistettavaksi siten, että fyysisillä ilmoitustauluilla kuuluttamisesta luovutaan ja siirrytään viranomaisen verkkosivuilla tapahtuvaan tiedottamiseen. Ehdotetun säännöksen mukaan tieto toimituskokouksesta ja loppukokouksesta annettaisiin valtion valvontaviranomaisen verkkosivuilla hallintolain 62 a §:n mukaisesti vähintään neljätoista päivää ennen kokousta. Vaikka valtion valvontaviranomaisen verkkosivusto on saavutettavissa vastaavasti kuin kuntien verkkosivustot, alueen omistajien voidaan olettaa saavan paremmin tiedon kuntien verkkosivustoilta. Tämän vuoksi vuoksi pykälässä esitetään säädettäväksi, että tieto kuulutuksesta on lisäksi julkaistava kuntalain 108 §:n mukaisesti niissä kunnissa, joiden alueelle ojituksen vaikutukset ulottuvat. Tarkoituksena ei ole julkaista samoja tietoja kahdessa eri paikassa. Tehokkaan tiedottamisen kannalta riittävää olisi, että kunnan verkkosivustolla oleva tieto kuulutuksesta sisältäisi edelleenohjauksen valtion valvontaviranomaisen verkkosivustolle, josta kuulutus ja hanketta koskevat tiedot löytyvät.

Muilta osin hankkeesta tiedottamista koskevaan sääntelyyn ei esitetä muutoksia. Toimituskokouksesta ja loppukokouksesta olisi lisäksi ilmoitettava tiedossa olevalla postiosoitteella lähetetyssä kirjeessä muun muassa niille maanomistajille, joita ojitus koskee. Näissäkin tilanteissa ilmoitus voidaan antaa asianosaisen suostumuksella tiedoksi myös sähköisenä viestinä.

37 §. Ojitustoimituksen päätöksen antaminen. Voimassaolevan lain mukaan ojitustoimituksen päätöksen antamisessa noudatetaan julkipanomenettelyä. Sääntelyä esitetään tarkistettavaksi siten, että julkipanomenettelystä luovutaan ja siirrytään noudattamaan menettelyä, jossa päätöksen antamisesta ei ilmoitettaisi etukäteen. Päätös julkaistaisiin sen antamispäivänä valtion val-

vontaviranomaisen verkkosivuilla ja valitukseen oikeutettujen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta. Määräaika valitukseen tekemisessä lähtisi kulumaan samanaikaisesti kaikkiin tahoihin nähden vastaavasti kuin julkipanomenettelyssä.

7 luku Säännöstely

4 §. *Esitys säännöstelyyn osallistumisesta.* Pykälässä säädetään säännöstelyyn osallistumisesta ja siihen liittyvästä menettelystä. Jos säännöstelystä ilmeisesti aiheutuu hyötyä muille, lupanhakijan on tarjottava hyödynsaajille mahdollisuutta osallistua hankkeeseen. Osallistumismahdollisuus annetaan hyödynsaajille tiedoksi kuulutusmenettelyllä. Kuulutushakemuksessa on asiallisesti ottaen kyse osallistumisesityksestä sekä viranomaiselle osoitetusta pyynnöstä antaa sanottu esitys hyödynsaajille tiedoksi. Pykälässä käytetty terminologia ei ole kaikilta osin johdonmukainen, minkä vuoksi siihen esitetään tehtäväksi tekniset tarkistukset.

5 §. *Oikeus osallistua säännöstelyhankkeeseen.* Pykälän 1 momentin mukaan hyötyä saavan on ilmoitettava lupaviranomaiselle osallistumisestaan säännöstelyhankkeeseen kuulutuksessa määrätyn ajan kuluessa kirjallisesti. Tavoitteena on, että asiointi viranomaisen kanssa tapahtuisi jatkossa mahdollisimman laajasti sähköisessä muodossa. Sen vuoksi 1 momenttia esitetään tarkistettavaksi siten, että siitä poistetaan vaatimus kirjallisesta muodosta. Tämä ei estä sitä, että osallistumisilmoitus voitaisiin jättää tarvittaessa myös kirjallisena asiakirjana.

8 luku Vesivoiman hyödyntäminen

8 §. *Osallistumistarjous.* Vesivoiman rakentamishankkeen vireillepanijan on tarjottava vesivoiman omistajille mahdollisuutta osallistua hankkeeseen. Osallistumismahdollisuus annetaan hyödynsaajille tiedoksi kuulutusmenettelyllä. Kuulutushakemuksessa on kyse osallistumisesityksestä sekä viranomaiselle osoitetusta pyynnöstä antaa sanottu esitys hyödynsaajille tiedoksi. Pykälässä käytetty terminologia ei ole kaikilta osin johdonmukainen, minkä vuoksi siihen esitetään tehtäväksi tekniset tarkistukset.

9 §. *Julkinen kuulutus osallistumisesta voimalaitoksen rakentamiseen.* Pykälässä säädetään osallistumistarjouksen antamisesta tiedoksi osallistumaan oikeutetuille. Pykälän 1 momenttiin esitetään tehtäväksi terminologian tarkistamisesta johtuva tekninen muutos. Luvanmyöntämisedellytysten puuttuminen ei johtaisi enää hakemuksen hylkäämiseen, vaan esityksen kulluttamatta jättämiseen.

Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin fyysistä ilmoitustauluista luopumisesta johtuvat muutokset. Asiakirjoja ei enää pidettäisi asianomaisten nähtävänä lupaviranomaisen virkahuoneistossa tai kuulutuksessa ilmoitetussa muussa paikassa, vaan nämä löytyisivät viranomaisen verkkosivuilta. Asiakirjat pidettäisiin nähtävillä kuulutusajan.

Pykälän 3 momenttiin ei esitetä tehtäväksi muutoksia.

11 luku Hakemusmenettely

2 §. *Hakemusasian vireillepano.* Vesilain 11 luvun 2 §:n mukaan asia pannaan vireille lupaviranomaisessa kirjallisella hakemuksella. Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 9 §:n mukaan vireillepanossa ja asian muussa käsittelyssä vaatimuksen kirjallisesta muodosta täyttää myös viranomaiselle toimitettu sähköinen asiakirja.

Lakiehdotuksen tavoitteena edistää viranomaisen kanssa tapahtuvan asioinnin siirtymistä kirjallisista asiakirjoista sähköisiin. Pykälää esitetään sen vuoksi tarkistettavaksi siten, että hake-

mus tulisi jättää lähtökohtaisesti sähköisesti. Kaikissa tilanteissa tämä ei kuitenkaan ole mahdollista, minkä vuoksi lakiin esitetään jätettäväksi viranomaiselle mahdollisuus sallia tapauskohtaisesti hakemuksen jättäminen kirjallisena asiakirjana.

10 §. Hakemuksesta tiedottaminen. Pykälän 1 momenttiin esitetään tehtäväksi fyysistä ilmoitustauluista luopumiseen ja verkkosivuilla tapahtuvaan tiedottamiseen siirtymisestä johtuvat muutokset. Ilmoitustaulun sijasta lupaviranomaisen tulisi julkaista hakemusasikirjat verkkosivuillaan. Vaikka valtion lupaviranomaisen verkkosivusto ja asiakirjat ovat saavutettavissa vastaavasti kuin kuntien verkkosivustot, kuntien verkkosivuilla tapahtuvaa ilmoittamista hankkeesta voidaan pitää edelleen asianmukaisena tiedonkulun tehostamiseksi. Tämän vuoksi tieto kuulutuksesta tulisi lisäksi julkaista kuntalain 108 §:n mukaisesti niissä kunnissa, joiden alueelle hankkeen vaikutukset ulottuvat. Kuulutusta siihen liittyvine asiakirjoinen ei olisi tarpeen julkaista kunnan verkkosivuilla.

Pykälän 2 momentista poistettaisiin säännökset velvollisuudesta toimittaa hakemus liitteinen kuntaan nähtäväksi pitämistä varten. Nähtävillä pitämistä koskeviin aikoihin ei esitetä muutoksia. Kuulutuksen tulee olla verkkosivuilla 30 päivän ajan, ellei lupaviranomainen asian laatu huomioon ottaen päättää pidemmästä ajasta. Nähtävillöoloajan pituus ei saa kuitenkaan ylittää 45 päivää.

Sanomalehdessä tapahtuvaa ilmoittamista on edelleen pidettävä tarpeellisena tehokkaan tiedottamisen kannalta. Laista esitetään poistavaksi ilmeisyys-vaatimus, jolloin viranomainen voisi harkita nykyistä laajemmin sanomalehtikuuluttamisen tarpeellisuutta.

Talousvyöhykkeelle sijoituvia hankkeita koskevaa 4 momenttia esitetään tarkistettavaksi siten, että kuulutus olisi julkaistava ilmoitustaulun sijaan verkkosivuilla niissä kunnissa, joiden alueen kohdalla hanke toteutetaan. Momentista esitetään lisäksi poistettavaksi vaatimus kuulutuksen julkaisemisesta Virallisessa lehdessä. Kuulutuksen julkaiseminen Virallisessa lehdessä on tehostanut fyysisillä ilmoitustauluilla tapahtuvaa tiedottamista, mutta tiedonvälityksen sähköistymisen myötä sen merkitys jäisi vähäiseksi.

Vähäisiä hakemusasioita koskevaan pykälän 5 momenttiin ei esitetä tehtäväksi muutoksia.

11 §. Tiedon antaminen erikseen. Pykälän 2 momentissa säädetään kuulutusta koskevan tiedon antamisesta yhteisalueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle. Mainitun lainkohdan mukaan tieto voidaan antaa yhteisalueen 26 §:n estämättä julkisella kuulutuksella kunnan ilmoitustaululla. Koska 11 luvun 10 §:n mukaista menettelyä on pidettävä riittävänä myös yhteisalueen järjestäytymättömän osakaskunnan suhteen, esitetään kunnan ilmoitustaululla kuuluttamisesta luovuttavaksi ja siirryttäväksi tältä osin 10 §:n mukaiseen menettelyyn.

22 §. Päätöksen antaminen ja päätöksestä tiedottaminen. Päätöksen antamista koskevasta julkipanomenettelystä on tarkoitus luopua ja siirtyä noudattamaan menettelyä, jossa päätöksen antamisesta ei ilmoiteta ennakolta. Pykälän 1 momenttiin esitetään tehtäväksi tästä johtuvat muutokset. Pykälän 1 momentin mukaan lupaviranomaisen tulisi julkaista päätös sen antamispäivänä verkkosivuillaan, jossa se on pidettävä vähintään muutoksenhauulle säädetyn ajan. Valitukseen oikeutettujen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta.

Henkilötietojen suojasta säädettäisiin hallintolain 62 b §:ssä, jonka mukaan kuulutus ja päätös voisivat sisältää julkisuuslain 16 §:n 3 momentin estämättä tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot. Tällaisina tietoina voitaisiin pitää tietoja hankkeesta vastaavan nimestä ja toiminnan sijaintipaikasta. Nämä tiedot olisivat tarpeellisia, jotta asianosaiset ja yleisö voisivat

arvioida päätöksen sisältöä sekä toiminnan ympäristövaikutuksia. Päätöksen sisältämät henkilötiedot olisi kuitenkin poistettava tietoverkosta nähtävilläpitoajan päätyttyä.

Pykälän 2 momentissa säädetään päätöksen toimittamisesta erikseen lainkohdassa yksilöidyille tahoille sekä päätöksen antamisesta ilmoittamista. Päätös voidaan antaa joko sähköisesti tai kirjallisesti. Ilmoitus päätöksen antamisesta voitaisiin lähettää sähköisesti tiedossa olevalla osoitteella 11 §:ssä tarkoitetuille asianosaisille, 9 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille ja asiassa muistutuksen tehneille sekä mielipiteen ilmaiseille.

Pykälän 3 momentissa esitetään säädettäväksi, että tieto päätöksen antamisesta olisi julkaistava ilmoitustaulun sijasta vesitaloushankkeen sijaintikunnan ja vaikutusalueen kuntien verkkosivuilla. Sanomalehdessä tapahtuvan ilmoittamisen on katsottava tehostavan tiedonkulkua ja se esitetään säilytettäväksi. Viranomaisen harkintavaltaa ilmoituksen julkaisemisen suhteen esitetään kuitenkin laajennettavaksi. Voimassaolevan lain mukaan kuulutus on tullut julkaista, jollei asian merkitys ole vähäinen tai julkaiseminen on muutoin ilmeisen tarpeetonta. Laista esitetään poistavaksi ilmeisyys-vaatimus, jolloin viranomainen voisi harkita nykyistä laajemmin sanomalehtikuuluttamisen tarpeellisuutta.

14 luku Valvonta ja hallintopakko

13 §. Toimenpiteet valmistumisilmoituksen johdosta. Voimassaolevan 13 §:n 1 momentin mukaan valtion valvontaviranomaisen on tiedotettava saamastaan valmistumisilmoituksesta kuuluttamalla siitä julkisella kuulutuksella hankkeen vaikutusalueen kuntien ilmoitustauluilla sekä ilmoitettava kuulutuksen julkaisemisesta ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä.

Pykälän 1 momentti esitetään tarkistettavaksi siten, että valtion valvontaviranomainen tiedottaisi saamastaan valmistumisilmoituksesta julkisella kuulutuksella omilla verkkosivuillaan. Valmistumisilmoituksesta tiedottamista kuntien verkkosivuilla on edelleen pidettävä tiedottamisen tehokkuuden kannalta asianmukaisena. Kun valmistumisilmoitus tehdään valtion valvontaviranomaiselle ja hankkeen vaikutusalue saattaa ulottua useiden kuntien alueelle, tulisi valmistumisilmoitus sijoittaa valtion valvontaviranomaisen sivustolle ja kuntien verkkosivuilla tieto valmistumisilmoituksen saapumisesta sekä sivustosta mistä ilmoitus on löydettävissä.

Pykälän 1 momentin mukaan tieto ilmoituksesta on julkaistava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Viranomaisella ei ole ilmoituksen julkaisemisen suhteen harkintavaltaa, vaan ilmoitus on julkaistava aina. Pykälää esitetään tältä osin tarkistettavaksi siten, että viranomainen voisi harkintansa perusteella jättää ilmoituksen julkaisematta sanomalehdessä, jos kyse olisi vähämerkityksellisestä asiasta tai ilmoittaminen harkittaisiin muutoin tarpeettomaksi.

15 luku Muutoksenhaku ja päätöksen täytäntöönpano

1 §. Muutoksenhaku. Pykälän 3 momentissa säädetään oikaisuvaatimuksen tekemisestä yhteistarkkailua tai tarkkailusuunnitelman hyväksymistä tai muuttamista koskevaan päätökseen sekä kalatalousvelvoitteen toteuttamissuunnitelman hyväksymistä ja kalatalousmaksun käyttösuunnitelman vahvistamista koskevaan päätökseen. Voimassaolevan lain mukaan päätös oikaisuvaatimukseen annetaan julkipanon jälkeen. Säännöstä esitetään tarkistettavaksi siten, että julkipanonmenettelystä luovutaan ja siirrytään noudattamaan menettelyä, jossa päätöksen antamisesta ei ilmoiteta ennakolta.

3 §. Kuuleminen valituksen johdosta. Pykälän 1 momenttia esitetään tarkistettavaksi siten, että fyysisillä ilmoitustauluilla kuuluttamisesta luovutaan ja siirrytään viranomaisen verkkosivuilla

tapahtuvaan tiedottamiseen. Ehdotetun säännöksen mukaan Vaasan hallinto-oikeuden tulee tiedottaa valituksesta julkisella kuulutuksella verkkosivuillaan. Vaikka Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivusto on saavutettavissa vastaavasti kuin kuntien verkkosivustot, alueen omistajien voidaan olettaa saavan paremmin tiedon kuntien verkkosivustoilta. Tämän vuoksi pykälässä esitetään säädettäväksi, että tieto kuulutuksesta on lisäksi julkaistava kuntalain 108 §:n mukaisesti niissä kunnissa, joiden alueelle hankkeen vaikutukset ulottuvat.

Pykälän 2—4 momenttiin ei esitetä tehtäväksi muutoksia.

5 §. Päätöksen antaminen. Päätöksen julkipanomenettelystä on tarkoitus luopua myös muutoksenhakuvaiheessa ja siirtyä noudattamaan menettelyä, jossa päätöksen antamisesta ei ilmoiteta ennakolta. Pykälän 1 momenttiin esitetään tehtäväksi tästä johtuvat muutokset. Pykälän 1 momentin mukaan Vaasan hallinto-oikeuden tulisi julkaista päätös sen antamispäivänä verkkosivuillaan ja ilmoitus päätöksen antamisesta tulisi julkaista vesitaloushankkeen sijaintikunnan ja vaikutusalueen kuntien verkkosivuilla. Valitukseen oikeutettujen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla, eli määräaika valitukseen tekemisessä lähtisi kulumaan samanaikaisesti kaikkiin tahoihin nähden vastaavasti kuin julkipanomenettelyssä.

Pykälän 2 ja 3 momenttiin ei esitetä tehtäväksi muutoksia.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ympäristönsuojelulain 44 §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kuulutuksesta ja sen julkaisemisesta sekä muusta lupahakemusta koskevasta tiedottamisesta. Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 11 § on tarpeen ajantasaistaa hallintolain 62 a §:n mukaista kuulutusmenettelyä vastaavaksi.

Vastaavasti vesitalousasioista annettuun valtioneuvoston asetuksen (1560/2011) 19 ja 20 §:ään on tarpeen tehdä vesilain muutoksista johtuvat tarkistukset.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulevan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Hallituksen esitykseen liittyvät keskeiset perusoikeudet ovat yhdenvertaisuutta koskeva perustuslain 6 §, yksityiselämän suoja koskeva 10 §:n 1 momentti, viranomaisten asiakirjojen julkisuutta koskeva 12 §:n 2 momentti, vastuuta ympäristöstä koskeva 20 §:n 1 momentti, kansalaisten osallistumista koskeva 20 §:n 2 momentti sekä oikeusturvaa koskeva 21 §. Lisäksi esitystä on arvioitava kunnallista itsehallintoa koskevan perustuslain 121 §:n kannalta. Vesilain 2 luvun 5 a §:n soveltamisalan laajennus on lisäksi merkityksellinen omaisuudensuojaa koskevan perustuslain 15 §:n kannalta.

Perustuslakivaliokunta on (PeVM 25/1994 vp) asettanut seuraavat edellytykset perusoikeuksien rajoittamiselle: rajoitusten tulee perustua laintasoiseen säädökseen, rajoitusten on oltava tarkkarajaisia ja riittävän täsmällisesti määriteltyjä, rajoitusperusteiden tulee olla perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttäviä, painavan yhteiskunnallisen tarpeen vaatimia, lailla ei voida säätää perusoikeuden ytimeen kuuluvaa rajoitusta, rajoitusten tulee olla välttämättömiä tavoitteen saavuttamiseksi sekä laajuudeltaan oikeassa suhteessa perusoikeuksien suojaamaan oikeushy-

vään ja rajoituksen taustalla olevaan yhteiskunnallisen intressin painoarvoon, perusoikeutta rajoitettaessa on huolehdittava riittävästä oikeusturvajärjestelyistä eivätkä rajoitukset saa olla ristiriidassa Suomen kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden kanssa.

Yhdenvertaisuus

Perustuslain 6 §:n 1 momentin mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Pykälän 2 momentin mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Säännöksessä lueteltuja erotteluperusteita voidaan pitää syrjintäkiellon ydinalueena. Luetteloa ei ole kuitenkaan tarkoitettu tyhjentäväksi, vaan eri asemaan asettaminen on kielletty myös muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Henkilön tiedollisia ja taidollisia sekä tosiasiallisia edellytyksiä sähköiseen asiointiin voidaan myös pitää tällaisena henkilöön liittyvänä syynä.

Ehdotuksen mukaan ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset lupahakemukset toimitettaisiin lupaviranomaiselle ensisijaisesti sähköisesti. Laissa säädetty sähköinen asiointivelvoite koskee luvan hakijaa. Hakijalla säilyisi mahdollisuus edelleen hakea lakien soveltamisalaan kuuluvia lupia myös muuten kuin sähköisesti. Luvanhakijoiden valmiudet sähköiseen asiointiin ovat vaihtelevat eikä yksinomaan sähköisesti tapahtuvaa asiointia voida edellyttää. Osa lupaa hakevista toiminnanharjoittajista on luonnollisia henkilöitä.

Ympäristönsuojelulain 44 §:ssä säädetään lupahakemuksesta kuulemisesta ja siitä tiedottamisesta sekä 85 §:ssä lupapäätöksen tiedoksiannosta ja lupapäätöksestä tiedottamisesta. Vesilain puolella vastaavat säännökset sisältyvät 11 luvun 10 §:ään ja 22 §:ään. Molempien lakien mukaan lupahakemuksesta ja päätöksestä tiedotettaisiin sähköisesti julkaistavalla kuulutuksella hallintolain 62 a §:n mukaisesti. Lisäksi kuulutus julkaistaisiin toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Kuulutus ja tieto päätöksen antamisesta julkaistaisiin myös vähintään yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei viranomaisella olisi julkaisemista tarpeettomana. Lupahakemuksesta olisi mahdollisuus antaa muistutus tai mielipide myös muuten kuin sähköisesti.

Ehdotuksen mukaan asiakirjat olisivat lähtökohtaisesti nähtävillä ainoastaan sähköisesti, pois lukien sellaiset asiakirjat, joita ei tietoteknisesti pystytä julkaisemaan verkkosivuilla. Viranomaisella olisi kuitenkin velvollisuus huolehtia siitä, että hallinnon asiakkailta olisi yhdenvertainen ja tosiasiallinen mahdollisuus perehtyä sähköisiin asiakirjoihin ja antaa tarvittaessa opastusta ja apua sähköisiin hakemusasiakirjoihin tutustumisessa.

Sähköistä asiointia korostavien säännösehdotusten on katsottava olevan sopusoinnussa perustuslain yhdenvertaisuutta koskevan 6 §:n kanssa.

Yksityiselämän ja henkilötietojen suoja sekä julkisuusperiaate

Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Pykälän 2 momentin mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen hallussa olevat asiakirjat ja muut tallenteet ovat julkisia, jollei niiden julkisuutta ole välttämättömien syiden vuoksi lailla erikseen rajoitettu. Jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta ja tallenteesta.

Henkilötietojen suojaa koskevan kansallisen sääntelyn osalta on huomioitava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta, jäljempänä *tietosuoja-asetus*, joka on tullut voimaan 25 päivänä toukokuuta 2016. Tietosuoja-

asetus on Euroopan Unionin asetuksena suoraan sovellettavaa oikeutta jäsenvaltioissa. Myös Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7 artiklan mukaan jokaisella on oikeus siihen, että hänen yksityis- ja perhe-elämäänsä, kotiaan ja viestejään kunnioitetaan.

Suomessa tietosuoja-asetuksen mukaiset muutokset toteutetaan säätämällä uusi tietosuoja laki, joka täydentäisi ja täsmentäisi tietosuoja-asetusta. Tietosuoja laki toimisi henkilötietojen käsittelyä koskevana yleislakina. Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n yleistä tietosuoja-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi (HE 9/2018 vp) annettiin eduskunnalle 1 päivänä maaliskuuta 2018. Esitys on edelleen eduskunnan käsiteltävänä. Tietosuojalain voimaantulon myötä nykyinen henkilötietolaki (523/1999) sekä laki tietosuojalautakunnasta ja tietosuojavaltuutetusta (389/1994) kumottaisiin.

Perustuslakivaliokunta on ottanut kantaa tuoreessa lausunnossaan (PeVL 14/2018 vp) siihen, ettei erityislainsäädäntöön ole tietosuoja-asetuksen soveltamisalalla enää valtiosääntöisistä syistä välttämätöntä sisällyttää kattavaa ja yksityiskohtaista sääntelyä henkilötietojen käsittelystä, koska nykyinen henkilötietojen sääntelymalli on koettu varsin raskaaksi ja monimutkaiseksi. Perustuslakivaliokunnan mielestä tietosuoja-asetuksen yksityiskohtainen sääntely, jota tulkitaan ja sovelletaan EU:n perusoikeuskirjassa turvattujen oikeuksien mukaisesti, muodostaa yleensä riittävän säännöspohjan myös perustuslain 10 §:ssä turvattun yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta. Valiokunnan näkemyksen mukaan henkilötietojen suoja tulee jatkossa turvata ensisijaisesti yleisen tietosuoja-asetuksen ja säädettävän kansallisen yleislainsäädännön nojalla.

Tietosuoja-asetuksen mukaan henkilötiedolla tarkoitetaan kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyviä tietoja. Tunnistettavissa olevana tietona pidetään sellaista luonnollista henkilöä koskevia tietoja, josta voidaan suoraa tai epäsuorasti tunnistaa henkilö erityisesti tunnistetietojen kuten nimen, henkilötunnuksen, sijaintitiedon, verkkotunnistetietojen tai yhden tai useamman hänelle tavanomaisen fyysisen, fysiologisen, geneettisen, psyykkisen, taloudellisen, kulttuurillisen tai sosiaalisen tekijän perusteella. Henkilötietona voidaan pitää siten myös esimerkiksi kiinteistötunnusta, koska sen perusteella kiinteistön omistajat ovat melko vaivatta selvitettävissä.

Ehdotuksen mukaan ympäristönsuojelulain ja vesilain mukainen lupakäsittely sähköistettäisiin. Lupahakemus toimitettaisiin lupaviranomaiselle ensisijaisesti sähköisesti. Sähköiseen lupakäsittelyyn liittyisi myös hakemuksen, hakemusasiakirjojen, kuulutusten ja lupapäätöksen julkaiseminen yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla. Lakiehdotukset koskevat lähtökohtaisesti yritysten toimintaan liittyviä menettelyitä eivätkä luonnollisia henkilöitä, ellei toiminnanharjoittaja toimi omalla nimellään. Lupamenettelyihin sisältyy pääsääntöisesti kuulemisvaihe, jossa lupahakemuksesta kuullaan niitä, joita asia voi koskea. Nämä tahot voivat olla yksityishenkilöitä, jotka omistavat kiinteistön hakemuksen mukaisen toiminnan sijaintipaikan naapurissa tai toiminnan vaikutusalueella.

Ympäristönsuojelulain 44 §:ssä säädetään lupahakemuksesta kuulemisesta ja siitä tiedottamisesta sekä 85 §:ssä lupapäätöksen tiedoksiannosta ja lupapäätöksestä tiedottamisesta. Vesilain puolella vastaavat säännökset sisältyvät 11 luvun 10 §:ään ja 22 §:ään. Molempien lakien mukaan lupahakemuksesta ja päätöksestä tiedotettaisiin sähköisesti julkaistavalla kuulutuksella hallintolain 62 a §:n mukaisesti. Hallintolain 62 a §:n tarkoittamasta kuulutuksesta ja kuulutettavista asiakirjoista saattaa ilmetä henkilötietoja tai muita yksityiselämän suojan piiriin kuuluvia tietoja tai tietoja yksityisestä liike- tai ammatillisaisuudesta. Säännökset noudattelevat kuntalain ja maakuntalaki-ehdotuksen (HE 15/2017 vp) vastaavia säännöksiä. Molempia esityksiä on käsitelty perustuslakivaliokunnassa. Valiokunta käsiteli kuntalain osalta yleisessä tietoverkossa julkaisemista koskevia säännöksiä (PeVL 63/2014 vp).

Henkilötietojen sekä yksityiselämän suojan kannalta on tärkeää, että tietoverkossa julkaistavissa asiakirjoissa julkaistaan ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot (kuten PeVL 63/2014 vp). Tästä ehdotetaan säädettäväksi hallintolain yleisäännöksessä, johon ympäristönsuojelulaissa ja vesilaissa viitattaisiin. Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisissa asioissa välttämättöminä henkilötietoina voidaan pitää toiminnanharjoittajan nimeä sekä hankkeen sijaintia koskevia tietoja. Kuulutuksessa ja kuulutettavissa asiakirjoissa on tarpeen ilmoittaa nämä tiedot, jotta asia tulee riittävästi yksilöidyksi, ja jotta asianosaiset ja yleisö voisivat arvioida toiminnan vaikutuksia sen sijaintipaikan ympäristöön.

Henkilötietojen käsittelyn tulee olla asiallisesti perusteltua viranomaisen toiminnan kannalta. Ilman asianomaisen henkilön suostumusta henkilötietoja saa käsitellä vain, jos käsittelystä säädetään laissa tai käsittely johtuu rekisterinpitäjälle laissa säädetystä tai sen nojalla määrätystä tehtävästä tai velvoitteesta. Kaiken henkilötietojen käsittelyn on myös oltava oikeutettua ja tarpeellista koko sen ajan, jolloin tietoja käsitellään. Kuulutuksen ja asiakirjojen nähtävilläpitoajan päätyttyä päättyisi myös viranomaisen peruste ja tarve henkilötiedon käsittelemiseen yleisessä tietoverkossa. Ympäristönsuojelulakiin ja vesilakiin sisältyisi viittaussäännös hallintolain yleisäännökseen, jossa säädettäisiin tietosuojan turvaamiseksi henkilötietojen poistamisesta tietoverkosta nähtävilläpitoajan päätyttyä.

Julkisuuslain 16 §:n 3 momentin mukaan viranomaisen henkilökäsitelmästä saa antaa henkilötietoja sisältävän kopion tai tulosteen tai sen tiedot sähköisessä muodossa, jollei laissa ole toisin erikseen säädetty, jos luovutuksensaaajalla on henkilötietojen suojaa koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää sellaisia henkilötietoja. Kun tieto luovutetaan yleisen tietoverkon kautta, viranomainen ei voi varmistua luovutuksensaaajan oikeudesta henkilötietojen käyttämiseen. Säännös julkisuuslain 16 §:n 3 momentista poikkeamiseksi on tarpeen. Poikkeamissäännöksestä säädettäisiin hallintolaisissa, johon ympäristönsuojelulaissa ja vesilaissa viitattaisiin. Jos kuulutus ja kuulutettava asiakirja sisältää henkilötietoja, julkaistavat henkilötiedot saattavat olla osa viranomaisen henkilökäsitelmää. Tällöin kyse on julkisuuslain 16 §:n 3 momentin tarkoittamista tilanteista. Ilman julkisuuslain 16 §:n 3 momentista poikkeavaa säännöstä, hallintolain 62 a §:n mukaisissa menettelyissä ei olisi mahdollista julkaista yleisessä tietoverkossa sellaista tietoa, joka kuuluu henkilökäsitelmään.

Yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta on lisäksi olennaista, että tiedot saatetaan julkiseksi yleisessä tietoverkossa vain, jollei salassapitoa koskevaista säännöksistä muuta johdu (PeVL 63/2014 vp). Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisia asioita tiedoksiannettaessa hallintolain 62 a §:n mukaisesti voidaan siten julkaista ainoastaan julkiset tiedot.

Vastuu ympäristöstä ja osallistuminen

Perustuslain 20 §:n 1 momentin mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Säännöksen mukainen vastuu ympäristöstä toteutuu aineellisen lainsäädännön kautta. Säännöksen piiriin kuuluvat sekä ympäristön tuhoutumisen tai pilaantumisen estäminen että aktiiviset luonnolle suotuisat toimet. Perustuslain 20 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Asianosaisilla ja muilla tahoilla on ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisissa menettelyissä varsin laajat oikeudet saada hakemusasiakirjat nähdäkseen sekä lausua käsityksensä hankkeesta viranomaiselle. Näihin oikeuksiin ei olla esittämässä muutoksia. Sähköistä asiointia sekä tiedottamista koskevilla säännösehdotuksilla ei ole vaikutuksia toimintojen luvanvaraisuuteen tai luvan myöntämisedellytyksiin. Ympäristönsuojelulakiin ja vesilakiin tehtävillä muutoksilla ei näin ollen arvioida olevan merkitystä perustuslain 20 §:n 1 momentin toteutumisen kannalta.

Esitykseen sisältyy ehdotuksia, joilla on merkitystä arvioitaessa 20 §:n 2 momentissa säädettyä velvoitetta turvata kansalaisten vaikutusmahdollisuudet elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Ympäristönsuojelulain 44 §:ssä säädettäisiin lupahakemuksesta tiedottamisesta ja 85 §:ssä lupapäätöksen tiedoksiantamisesta ja lupapäätöksestä tiedottamisesta. Vesilain puolella vastaavat säännökset sisältyvät 11 luvun 10 §:ään ja 22 §:ään. Molempien lakien mukaan tiedoksianto toteutettaisiin kuuluttamalla hakemuksesta ja päätöksestä sähköisesti viranomaisen verkkosivuilla hallintolain 62 a §:n mukaisesti sekä kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tämän lisäksi viranomaisen huolehtisi kuulutuksen tiedoksiantamisesta asianosaisille. Sähköinen menettely tiedottamisessa vahvistaa osaltaan vaikuttamismahdollisuuksia, kun tieto on helpommin saatavilla. Osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet turvattaisiin sähköisen tiedottamisen lisäksi myös sanomalehdessä tiedottamisella, jollei viranomaisen pitäisi sitä asian käsittelyn kannalta tarpeettomana.

Hallintovaliokunta on korostanut kuntalain uudistamista koskevassa mietinnössään (HaV 55/2014 vp), miten sähköisen toimintaympäristön hyödyntäminen kunnan päätöksenteossa ja viestinnässä tehostaa toimintaa ja lisää päätöksenteon valmistelun avoimuutta hyvän tiedonhallintatavan ja hyvän tietojenkäsittelytavan vaatimukset huomioon ottaen. Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien turvaamiseksi hallintovaliokunta piti tärkeänä sitä, että kunnan ilmoitukset on tarpeen vaatiessa mahdollista julkaista verkkosivujen lisäksi myös kunnan päättämällä tavalla, esimerkiksi perinteiseen tapaan esimerkiksi kunnan ilmoitustaululla. Hallintovaliokunnan kyseiset linjaukset on huomioitu myös ympäristönsuojelulain ja vesilain säännösehdoituksissa, minkä vuoksi lakiehdotus ei ole ongelmallinen perustuslain 20 §:n 2 momentin kannalta.

Ehdotettu vesilain 2 luvun 5 a §:n soveltamisalan laajennus siirtäisi eräitä tällä hetkellä lupamenettelyssä käsiteltäviä hankkeita sekä eräitä kokonaan ennakkovalvonnan ulkopuolella olevia hankkeita ilmoitusmenettelyyn piiriin. Koska kyse on vaikutuksiltaan vähäisistä hankkeista, ei hankkeiden ohjaamista ilmoitusmenettelyyn voida pitää ongelmallisena perustuslain 20 §:n kansalaisten osallistumisoikeuksien näkökulmasta. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon lisäksi se, että tällainen hanke voidaan vesilain 3 luvun 2 §:n nojalla käsitellä lupamenettelyssä viranomaisen tapauskohtaiseen arvioon perustuen. Koska alueen omistajalle on annettava tieto ilmoitusmenettelyyn piiriin kuuluvasta hankkeesta, voidaan säännösehdoituksen katsoa olevan sopusoinnussa perustuslain 20 §:n vaatimusten kanssa.

Oikeusturva ja hyvän hallinnon takeet

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Pykälän 2 momentin mukaan käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Ehdotetut muutokset eivät vaikuta asianosaisten ja muiden mahdollisuuteen lausua käsityksensä säädetyistä hankkeista asioiden ollessa vireillä toimivaltaisissa viranomaisissa. Sähköinen asiointiveloite ei koskisi asianosaisia eikä yleisöä, joten mielipide tai muistutus olisi mahdollista toimittaa viranomaiselle myös paperisena. Muutokset eivät myöskään rajoita perustuslain 21 §:n 1 momentissa jokaiselle turvattua oikeutta saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa tai oikeutta saada oikeuksia ja velvollisuuksia koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Tiedoksiannoilla on suuri merkitys oikeusturvan toteuttamisen kannalta. Perustuslakivaliokunnan mukaan tiedoksiannolla on olennainen vaikutus siihen, miten asianosaisen oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin toteutuu (PeVL 9/2010 vp). Tiedoksianto on tehtävä siten, että vastaanottaja saa oikeuksiensa käyttämiseksi tarvitsemansa tiedot selkeästi, hänelle ymmärrettävinä ja riittävän ajoissa (PeVL 5/2016 vp).

Laillisuusvalvonnassa on kiinnitetty huomiota viranomaisten asiointipalvelujen saatavuuteen ja niiden asianmukaiseen järjestämiseen, kun viranomaiset ovat ohjanneet asiakkaitaan käyttämään sähköisiä asiointipalveluja. Lainvastaisena on pidetty sitä, että viranomainen omilla päätöksillään rajoittaa asiointimahdollisuuksia viranomaiseen. Apulaisoikeusasiamiehen ratkaisun (4653/4/14, 31.12.2015) mukaan Verohallinnon päätökseen perustuva hallinnon asiakkaan tiedonantovelvollisuuden rajoittaminen vain sähköiseen ilmoitusmenettelyyn ei täytä hallintolain hyvän hallinnon takeina kaikille hallinnon asiakkaille turvattuja oikeuksia. Verohallinnon päätöksessä ei myöskään riittävästi otettu huomioon asiakasnäkökulmaa, erityisesti pienten yritysten ja yrittäjien sekä maan eri alueilla itsenäisinä elinkeinonharjoittajina toimivien henkilöiden mahdollisuuksia toteuttaa ilmoitusvelvollisuuttaan eikä tiedonantovelvollisten yhdenvertaista kohtelua. Apulaisoikeusasiamiehen näkemyksen mukaan hallinnolliseen tarkoituksenmukaisuuteen liittyvät syyt eivät ole riittäviä peruste rajoittaa asiointimahdollisuudet pelkästään sähköiseen menettelyyn. Apulaisoikeusasiamiehen näkemyksen mukaan, vaikka sähköinen ilmoittaminen palvelee Verohallinnon tehokkuutta ja vähentää sen omaa työvoiman tarvetta, eivät nämä esitetyt perusteet täytä hallinnon oikeusperiaatteiden, erityisesti suhteellisuus- ja yhdenvertaisuusperiaatteen eivätkä palveluperiaatteen vaatimuksia.

Hallintolain 2 luvussa säädettyihin hyvän hallinnon perusteisiin kuuluu viranomaisen velvollisuus kohdella hallinnossa asioivia tasapuolisesti. Viranomaisen on pyrittävä turvaamaan hallinnon asiakkaiden yhdenvertaiset mahdollisuudet asioidensa hoitamiseen. Asioinnin järjestämisen keinoja ja laajuutta on arvioitava erityisesti palvelujen käyttäjinä olevien henkilöiden ja yhteisöjen tarpeiden kannalta. Kaikille palveluja tarvitseville on pyrittävä turvaamaan yhtäläinen mahdollisuus asiansa hoitamiseen palvelun laadusta riippumatta. Hallintolain hyvän hallinnon perusteisiin kuuluu myös palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuuden vaatimus. Säännös korostaa asiakasnäkökulmaa. Palveluja järjestettäessä on kiinnitettävä huomiota muun ohella palvelujen saatavuuteen ja hallinnossa asioivien valinnanvapauteen. Asiointi on järjestettävä myös alueellisesti yhtäläisellä tavalla.

Ilmoitustaululla ilmoittamista tai kuuluttamista ei voida pitää nykyaikaisessa hallinnossa tiedonsaannin kannalta tehokkaana tiedoksiantamisen tapana. Yleisen tietoverkon käyttö ilmoitusten ja päätösten tiedoksiantamisessa on yleistynyt eikä kyse ole täysin uudesta sääntelystä, koska sähköisiä menettelyitä ja sähköistä asiointia hyödynnetään jo nykyisin myös ympäristöasioissa. Sitä voidaan pitää tiedoksiannosta vastaavan viranomaisen sekä tiedoksiannon vastaanottajien kannalta vaivattomana ja tiedonvälityksen näkökulmasta varsin tehokkaana ilmoittamistapana. Vastaavan kaltainen sääntely on otettu myös esimerkiksi kuntalakiin (HaVM 55/2014 vp ja PeVL 63/2014vp) ja hallituksen esitykseen maakuntaudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi (HE 14/2018 vp).

Ehdotuksen mukaan ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset lupahakemukset toimitettaisiin lupaviranomaiselle ensisijaisesti sähköisesti. Laissa säädetty sähköinen asiointivelvoite koskisi luvan hakijana toimivia toiminnanharjoittajia, joista osa voi olla luonnollisia henkilöitä. Hakijalla säilyisi mahdollisuus edelleen hakea lakien soveltamisalaan kuuluvia lupia myös muuten kuin sähköisesti toimittamalla viranomaiselle paperinen hakemus. Luvanhakijoiden valmiudet sähköiseen asiointiin ovat vaihtelevat eikä yksinomaan sähköisesti tapahtuvaa asiointia voida edellyttää.

Lisäksi viranomaisten tulee varmistaa hallinnon asiakkaiden oikeusturvan ja hyvän hallinnon perusteiden mukaisesti, että hallinnon asiakkaat saavat tiedot niistä tavoista, joilla he voivat asioida julkisessa hallinnossa.

Edellä esitetyin perustein säännösehdotusten voidaan katsoa olevan sopusoinnussa perustuslain 21 §:n mukaisen oikeusturvan kannalta. Esityksessä on myös huomioitu hyvän hallinnon periaatteet.

Kunnallinen itsehallinto

Perustuslain 121 §:n 1 momentin mukaan Suomi jakaantuu kuntiin, joiden hallinnon tulee perustua kunnan asukkaiden itsehallintoon. Pykälän 2 momentin mukaan kuntien hallinnon yleisistä perusteista ja kunnille annettavista tehtävistä säädetään lailla.

Perustuslakivaliokunta on vakiintuneessa käytännössään korostanut, että kuntien tehtävistä säädettyäessä on samalla huolehdittava siitä, että kunnilla on tosiasialliset edellytykset suoriutua velvoitteissaan (esimerkiksi PeVL 12/2011 vp, s. 2/I, PeVL 29/2009 vp, s. 2/II, PeVL 50/2005 vp, s. 2/I ja PeVL 41/2002 vp, s.3/II).

Perustuslain 121 §:ssä turvatus kunnallisen itsehallinnon keskeisenä sisältönä on kunnan asukkaiden oikeus päättää kuntansa hallinnosta ja taloudesta. Tavallisella lailla ei voida puuttua itsehallinnon keskeisiin ominaispiirteisiin tavalla, joka asiallisesti ottaen tekisi itsehallinnon merkityksettömäksi (esimerkiksi PeVL 67/2014 vp, s. 5, PeVL 20/2013 vp, s. 6, PeVL 22/2006 vp, s. 2/II, PeVL 65/2002 vp, s. 2—3, PeVL 31/1996 vp, s. 1/I). Yhtenä perustuslain suojaamana kunnallisen itsehallinnon keskeisenä ominaispiirteenä voidaan pitää kunnan ja valtionhallinnon erillisyyttä siten, että kunnan toimielimillä on tietty riippumattomuus valtiosta, mihin liittyy oikeus hallinnon ja tehtävien hoidon järjestämiseen. Valiokunta on myös katsonut, että kunnille osoitettavat tehtävät eivät itsehallinnon perustuslain suojan takia saa suuruutensa puolesta heikentää kuntien toimintaedellytyksiä tavalla, joka vaarantaisi kuntien mahdollisuuksia päättää itsenäisesti taloudestaan ja siten myös omasta hallinnostaan (esimerkiksi PeVL 41/2014 vp, s. 3/II ja PeVL 50/2005 vp, s. 2).

Kuntalain uudistamisen myötä kunnat ovat velvollisia tiedottamaan omilla verkkosivuillaan viereillä olevista asioista ja tekemistään päätöksistä. Ympäristönsuojelulakiin ja vesilakiin ehdotettavilla muutoksilla siirryttäisiin vastaavasti sähköiseen tiedottamiseen ja tiedoksiantoon, jota kunnissa tehdään jo nykyisin. Samoin voimassa oleva lainsäädäntö mahdollistaa jo nykyisin sähköisen asioinnin kunnissa, joten kyse ei olisi myöskään tämän osalta uudesta tehtävästä. Sähköisen asioinnin ensisijaisuutta koskevat ehdotukset kannustavat käyttämään ensisijaisesti sähköistä asiointimuotoa.

Kuntiin kohdistuvat muutokset eivät heikentäisi kuntien toimintaedellytyksiä, koska ehdotettavissa muutoksissa olisi kyse jo käytössä olevien, sähköisten toimintatapojen vakiinnuttamisesta kuntien ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaan. Ehdotuksen ei näin ollen katsota vaarantavan perustuslain 121 §:n mukaista kunnallista itsehallintoa.

Omaisuuksensuoja

Ehdotettu vesilain 2 luvun 5 a §:n muutos merkitsee välittömästi lakiin perustuvan käyttöoikeuden soveltamisalan laajentamista. Säännös on merkityksellinen erityisesti omaisuudensuojaa koskevan perustuslain 15 §:n näkökulmasta. Johdon sijoittamisessa toisen vesialueelle salmeen tai kapeikkoon on kyse vastaavasta tilanteesta kuin johdon sijoittamisessa jokeen toisen alueella. Viimemainittua tilannetta on arvioitu seikkaperäisesti vesilainsäädännön käyttöoikeussäntelyn yhteydessä (HE 262/2016 vp s. 43—44), eikä perustuslakivaliokunta (PeVL 8/2017

vp) katsonut ehdotuksen antavan aihetta huomautuksiin. Ehdotettua johdon sijoittamista koskevaa säännöstä on pidettävä perustuslain 15 §:n 1 momentin mukaisena sallittuna käytönrajoituksena.

Edellä esitetyillä perusteilla ehdotus laeiksi ympäristönsuojelulain ja vesilain muuttamisesta voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 84 § ja
muutetaan 39 §, 44 §, 47 §:n 3 momentti, 85 §, 95 §:n 1 momentti, 96 §, 99 §:n 4 momentti,
118 §:n 1 momentti, 119 §, 122 §:n 2 momentti, 136 §:n 2 momentti, 192 §, 196 §:n 1 momentti,
197 §:n 2 momentti ja 214 §:n 2 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 39 § osaksi laissa 256/2017 sekä 96 § osaksi laissa 423/2015 seuraavasti:

39 §

Lupahakemus

Lupahakemus on toimitettava toimivaltaiselle lupaviranomaiselle sähköisesti. Lupaviranomainen voi erityisestä syystä hyväksyä lupahakemuksen jättämisen paperisena. Viranomaisen pyynnöstä on toimitettava paperitulosteena olevia lisäkappaleita hakemusasiakirjoista, jos se on tarpeen asian kuuluttamisen tai lausuntojen pyytämisen vuoksi.

Hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista. Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (252/2017) tarkoitettua toimintaa, hakemukseen on liitettävä mainitun lain mukainen ympäristövaikutusten arviointiselostus ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä ennen päätöksentekoa. Hakemukseen on lisäksi tarvittaessa liitettävä luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:ssä tarkoitettu arviointi.

Hakemuksen laatijalla on oltava riittävä asiantuntemus. Hakemuksesta on käytävä tarvittaessa ilmi, mihin aineistoon ja laskenta-, tutkimus- tai arviointimenetelmään annetut tiedot perustuvat.

Tarkempia säännöksiä hakemuksen sisällöstä ja sen sähköisestä tekemisestä sekä hakemukseen liitettävistä lupaharkinnan kannalta tarpeellisista selvityksistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

44 §

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Toimivaltaisen lupaviranomaisen on annettava ympäristölupaa koskeva hakemus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja hakemusasiakirjat on oltava nähtävillä vähintään 30 päivän ajan. Kuulutus on lisäksi julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Kuulutus on julkaistava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai julkaiseminen ole muutoin tarpeetonta. Kuulutus on annettava erikseen tiedoksi niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Valtion lupaviranomaisen on julkaistava internetsivuillaan yleisölle tarkoitettu tiivistelmä lupahakemuksesta.

Tiedoksiantoon yhteisalueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle sovelletaan, mitä vesilain 11 luvun 11 §:n 2 momentissa säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kuulutuksesta ja sen julkaisemisesta sekä muusta lupahakemuksesta koskevasta tiedottamisesta.

47 §

Vesilain mukaisen hakemuksen ja ympäristölupahakemuksen yhteiskäsittely

Edellä 1 momentissa tarkoitettut asiat käsitellään vesilain mukaisessa menettelyssä ottaen huomioon, mitä lupahakemuksen ja päätöksen sisällöstä säädetään tässä laissa tai tämän lain nojalla.

85 §

Lupapäätöksen tiedoksianto ja lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupaviranomaisen on annettava lupapäätös tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja lupapäätös on oltava nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla. Kuulutus on lisäksi julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Kuulutus on myös julkaistava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai julkaiseminen ole muutoin tarpeetonta.

Lupapäätös on lähetettävä hakijalle ja niille, jotka ovat päätöstä erikseen pyytäneet, sekä valvontaviranomaisille ja asiassa yleistä etua valvoville viranomaisille. Päätös on lisäksi lähetettävä tiedoksi niille viranomaisille, joilta on pyydetty lausunto hakemuksesta. Työ- ja elinkeinoministeriölle on lähetettävä päätös, jos sähköntuotantolaitoksen lupahakemus on hylätty. Päätöksen antamisesta on lisäksi ilmoitettava niille, jotka ovat tehneet muistutuksen tai esittäneet mielipiteen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille, joille on 44 §:n 1 momentin mukaan annettu lupahakemuksesta erikseen tieto. Jos muistutuskirjelmässä on useita allekirjoittajia, voidaan päätös tai tieto päätöksen antamisesta ilmoittaa vain muistutuksen ensimmäiselle allekirjoittajalle.

95 §

Maaperää ja pohjavettä koskevat toimet direktiivilaitoksen toiminnan päättyessä

Jos direktiivilaitoksen toimintaan liittyen on tullut laatia 82 §:ssä tarkoitettu maaperän ja pohjaveden tilaa koskeva perustilaselvitys, toiminnanharjoittajan on mainitussa pykälässä tarkoitettun toiminnan päättyessä arvioitava maaperän ja pohjaveden tilaa suhteessa perustilaan. Arviossa on erityisesti tarkasteltava 66 §:ssä tarkoitettuja merkityksellisiä vaarallisia aineita, ja siihen on sisällytettävä selvitys mahdollisista perustilan palauttamiseksi tarvittavista toimista. Arvio on toimitettava valtion valvontaviranomaiselle tai, jos toimivalta perustilan palauttamista koskevissa asioissa on siirretty 4 momentin mukaisesti, kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Viranomainen tekee arvion johdosta päätöksen, jossa on annettava määräykset perustilan palauttamiseksi tarvittavista toimista, jos maaperän tai pohjaveden tila toiminnan seurauksena eroaa huomattavasti perustilasta. Toimien tekninen toteutettavuus voidaan tällöin ottaa huomioon. Määräykset voivat koskea esimerkiksi pilaavien aineiden poistamista, vähentämistä, leviämisen estämistä tai hallitsemista sekä maa-aineksen hyödyntämistä. Päätös on annettava tiedoksi ja siitä on tiedotettava siten kuin 85 §:ssä säädetään.

96 §

Hallintomenettely eräissä asioissa

Jos tässä laissa säädetään asian käsittelyssä noudatettavaksi tämän pykälän säännöksiä, asian käsittelyssä on sovellettava, mitä:

- 1) 40 §:ssä säädetään hakemuksen täydentämisestä;
- 2) 42 §:ssä säädetään lausunnon pyytämisestä valvontaviranomaiselta ja muilta 42 §:n mukaisilta tahoilta, jos se on tarpeen asian riittäväksi selvittämiseksi tai lausunnonantajan edustaman yleisen edun valvomiseksi;
- 3) 43 §:ssä säädetään asianosaisten kuulemisesta;
- 4) 44 §:ssä säädetään hakemuksesta tiedottamisesta, jollei asia ole merkitykseltään niin vähäinen tai asian laatu sellainen, että tieto hakemuksesta voidaan antaa asianosaisille muulla tavoin; jos asia ei vaikuta muuhun kuin hakijan oikeuteen tai etuun, tiedottamista ei tarvita;
- 5) 83 §:ssä säädetään päätöksen sisällöstä;
- 6) 85 §:n 1 momentissa säädetään päätöksen tiedoksiantamisesta;
- 7) 85 §:n 2 momentissa säädetään päätöksen lähettämisestä ja päätöksestä ilmoittamisesta.

Asian vireilletulosta on kuitenkin aina tiedotettava 44 §:n mukaisesti, jos asia koskee:

- 1) päästötasoja lievempien raja-arvojen määrittämistä 78 §:n nojalla;
- 2) direktiivilaitoksen luvan muuttamista 89 §:n 2 momentin 1 kohdan nojalla.

Jollei asian luonne huomioon ottaen asianosaisen oikeutta tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja yleisön oikeutta osallistua elinympäristöönsä koskevaan päätöksentekoon voida riittävästi turvata 1 ja 2 momentin säännöksiä soveltamalla, asian käsittelyssä on kuitenkin sovellettava, mitä 5 luvussa säädetään lupamenettelystä ja 8 luvussa lupapäätöksestä.

99 §

Menettely poikkeuksellisissa tilanteissa

Valtion valvontaviranomainen voi antaa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tehneelle toiminnanharjoittajalle polttolaitoksen toimintaa koskevia määräyksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, taikka kieltää tai keskeyttää toiminnan, jos se on tarpeen teollisuuspäästödirektiivin III luvun ja liitteen V mukaisten velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi. Valtion valvontaviranomaisen tässä momentissa tarkoitettu päätös on annettava tiedoksi ja siitä on tiedotettava siten kuin 85 §:ssä säädetään.

118 §

Melua ja tärinää aiheuttava tilapäinen toiminta

Toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ilmoitus sähköisesti rakentamisesta, yleisötilaisuudesta tai muusta tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Jos toimenpide tehdään tai tapahtuma järjestetään usean kunnan alueella, ilmoitus tehdään sille valtion valvontaviranomaiselle, jonka toimialueella melu tai tärinä pääasiallisesti ilmenee. Toimivaltainen valvontaviranomainen voi erityisestä syystä hyväksyä ilmoituksen antamisen pa-perisena.

119 §

Koeluonteinen toiminta

Edellä 31 §:ssä tarkoitetusta koeluonteisesta toiminnasta on tehtävä ilmoitus sähköisesti lupaviranomaiselle viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista. Lupaviranomainen voi erityisestä syystä hyväksyä ilmoituksen antamisen paperisena.

122 §

Ilmoituksen käsittely

Viranomainen voi kieltää tai keskeyttää toiminnan, jos yleiselle tai yksityiselle edulle aiheuttavia huomattavia haittoja ei voida määräyksillä riittävästi vähentää. Päätös on annettava tiedoksi ja siitä on tiedotettava siten kuin 85 §:ssä säädetään. Määräykset voidaan antaa tai toiminta kieltää, vaikka ilmoitusvelvollisuus olisi lyöty laimin.

136 §

Päätös pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta

Valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Päätöksessä on annettava tarvittavat määräykset pilaantuneen alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista ja maa-aineksen hyödyntämisestä sekä tarkkailusta. Pilaantuneen alueen puhdistamisen on katettava toimet, jotka ovat tarpeen pilaavien aineiden poistamiseksi, vähentämiseksi, leviämisen estämiseksi tai hallitsemiseksi. Päätös on annettava tiedoksi ja siitä on tiedotettava siten kuin 85 §:ssä säädetään.

192 §

Oikaisuvaatimus tarkkailusuunnitelmaa ja tarkkailumääräysten muuttamista koskevasta päätöksestä

Lupaviranomaisen määräämän viranomaisen 64 ja 65 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa hakea oikaisua lupaviranomaiselta 30 päivän kuluessa päätöksen antamisesta. Oikaisuvaatimus tehdään valtion ympäristölupaviranomaiselle, jos yhteistarkkailuun kuuluvan jonkin toiminnan tarkkailuvelvoite on perustunut sen antamaan päätökseen. Oikaisuvaatimuksena voidaan käsitellä myös yhteistarkkailun kustannuksien jakamista koskeva erimielisyys. Oikaisuvaatimuksen johdosta tehtävä päätös on annettava tiedoksi ja siitä on tiedotettava siten kuin 85 §:ssä säädetään. Oikaisuvaatimuksen johdosta tehtyyn päätökseen haetaan muutosta siten kuin 190 §:ssä säädetään. Oikaisuvaatimuksen käsittelyyn sovelletaan muutoin hallintolakia.

196 §

Kuuleminen ympäristölupapäätöstä koskevan valituksen johdosta

Vaasan hallinto-oikeuden on annettava ympäristölupapäätöstä koskeva luvan hakijan valitus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään, jollei se ole

ilmeisen tarpeetonta. Kuulutus ja valitusasiakirjat on pidettävä verkkosivuilla vähintään 14 päivän ajan. Kuulutus on lisäksi julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti.

197 §

Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa

Vaasan hallinto-oikeuden on annettava ympäristölupaa koskeva päätöksensä tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja päätös on pidettävä nähtävillä vähintään muutoksenhauulle säädetyn ajan. Kuulutus on lisäksi julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti.

214 §

Kuuleminen ja tiedottaminen yhteistoteutuksesta

Hakemuksesta on tiedotettava noudattaen mitä hallintolain 62 §:ssä säädetään. Ilmoitus on lisäksi julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 ____ .

2.

Laki

vesilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesilain (587/2011) 2 luvun 5 a §, 6 §:n 3 momentti ja 15 §:n 2 momentti, 5 luvun 6 §:n 1 momentti, 31 §:n 1 momentti, 35 §:n 1 momentti ja 37 §:n 1 momentti, 7 luvun 4 ja 5 §, 8 luvun 8 ja 9 §, 11 luvun 2, 10, 11 ja 20 §, 14 luvun 13 §:n 1 momentti sekä 15 luvun 1 §:n 3 momentti, 3 §:n 1 momentti ja 5 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 5 a ja 15 § laissa 611/2017, 5 luvun 6 § ja 11 luvun 10 § laissa 257/2017 sekä 15 luvun 1 § osaksi ja 3 § laissa 975/2017, seuraavasti:

2 luku

Yleiset oikeudet, velvollisuudet ja rajoitukset

5 a §

Johdon sijoittaminen toisen vesialueelle

Hankkeesta vastaavalla on oikeus sijoittaa valtaväylän tai puron alittava vesi-, viemäri- ja voimajohto, tietoliikennekaapeli sekä muu vaikutuksiltaan niihin rinnastuva johto toisenkin vesialueelle, jos sen:

- 1) sijoittaminen ei edellytä lupaa 3 luvun 2 §:n nojalla;
- 2) sijoittamisesta ei määrätä ympäristönsuojelulain nojalla;
- 3) sijoittamisesta ei aiheudu vähäistä suurempaa haittaa alueen omistajalle.

Hakijan on ilmoitettava edellä 1 momentissa tarkoitettua toimenpiteestä vesialueen omistajalle vähintään 60 vuorokautta ennen toimenpiteen suorittamista. Yhteisen alueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle ilmoitus voidaan toimittaa yhteisaluelain 26 §:n estämättä julkaisemalla tieto ilmoituksesta valtion valvontaviranomaisen verkkosivuilla noudattaen mitä hallintolain 62 §:ssä säädetään. Ilmoitusvelvollisuudesta valtion valvontaviranomaiselle säädetään tämän luvun 15 §:ssä.

6 §

Haitan poistaminen ja ruoppausmassan sijoittaminen

Edellä 1 momentissa tarkoitettua toimenpiteestä ja työn suorittamistavasta on ilmoitettava vesialueen omistajalle vähintään 30 vuorokautta ennen toimenpiteen suorittamista. Yhteisen alueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle ilmoitus voidaan toimittaa yhteisaluelain 26 §:n estämättä julkaisemalla tieto ilmoituksesta valtion valvontaviranomaisen verkkosivuilla noudattaen mitä hallintolain 62 §:ssä säädetään. Ilmoitusvelvollisuudesta valtion valvontaviranomaiselle säädetään tämän luvun 15 §:ssä.

15 §

Ilmoittamisvelvollisuus

Ilmoitus on tehtävä sähköisesti vähintään 30 vuorokautta ennen toimenpiteen aloittamista. Edellä 5 a §:ssä tarkoitettusta hankkeesta ilmoitus on kuitenkin tehtävä vähintään 60 vuorokautta ennen toimenpiteen aloittamista. Valvontaviranomainen voi erityisestä syystä hyväksyä ilmoituksen antamisen paperisena.

5 luku

Ojitus

6 §

Ojituksesta ilmoittaminen

Hankkeesta vastaavan on sähköisesti ilmoitettava muusta kuin vähäisestä ojituksesta valtion valvontaviranomaiselle vähintään 60 vuorokautta ennen ojitukseen ryhtymistä. Valvontaviranomainen voi erityisestä syystä hyväksyä ilmoituksen antamisen paperisena. Ilmoitusta ei kuitenkaan tehdä, jos ojituksesta on määrätty 3—5 §:ssä tarkoitettussa päätöksessä, maantielaisissa (503/2005) tarkoitettussa tiesuunnitelmassa tai ratalaisissa (110/2007) tarkoitettussa ratasuunnitelmassa. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot hankkeesta vastaavasta, kuvaus hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista sekä hankkeen vaikutusalueesta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä.

31 §

Ojitustoimituksen vireilletulo

Ojitustoimitusta on haettava sähköisesti asianomaiselta valtion valvontaviranomaiselta. Valvontaviranomainen voi erityisestä syystä hyväksyä hakemuksen jättämisen paperisena. Hankkeesta vastaavan on valvontaviranomaisen pyynnöstä toimitettava hakemusasiakirjat paperitilosteenä, jos se on tarpeen asian kuuluttamisen tai lausuntojen pyytämisen vuoksi. Valtion valvontaviranomaisen on annettava määräys ojitustoimituksen pitämiseen ympäristöhallinnon palveluksessa virkavastuulla toimivalle henkilölle, jolla on riittävä asiantuntemus (toimitusmies). Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä toimitusmiehen pätevyysvaatimuksista.

35 §

Kokouksesta ilmoittaminen

Ojitustoimituksen toimituskokouksesta ja loppukokouksesta on julkisesti kuulutettava noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään vähintään neljätoista päivää ennen kokousta valtion valvontaviranomaisen verkkosivuilla. Tieto kuulutuksesta on lisäksi julkaistava noudattaen mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään niissä kunnissa, joiden alueelle ojituksen vaikutukset ulottuvat. Ojitussuunnitelma on samassa ajassa toimitettava 33 §:n 2 momentissa mainituille viran-

omaisille ja asetettava yleisesti nähtäville valtion valvontaviranomaisen verkkosivuilla. Toimituskokouksesta ja loppukokouksesta on lisäksi ilmoitettava tiedossa olevalla postiosoitteella lähetetyssä kirjeessä niille maanomistajille, joita ojitus koskee. Jos ojitus koskee toisen maalla olevaa puroa, jossa on voimalaitos tai muu rakennelma, on toimituskokouksesta ja loppukokouksesta ilmoitettava myös laitoksen tai rakennelman omistajalle.

37 §

Ojitusoimituksen päätöksen antaminen

Ojitusoimituksen päätös on annettava tiedoksi julkisella kuulutuksella valtion valvontaviranomaisen verkkosivuilla noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Päätös on annettava 30 päivän kuluessa toimituskokouksesta tai loppukokouksesta, jollei valtion valvontaviranomainen erityisistä syistä pidennä tätä aikaa.

7 luku

Säännöstely

4 §

Esitys säännöstelyyn osallistumisesta

Jos säännöstelystä ilmeisesti aiheutuu hyötyä muille, luvanhakijan on tarjottava hyödynsääjille osallistumista säännöstelyyn. Kun hakijana on valtion viranomainen, esitystä säännöstelyyn osallistumisesta ei ole tarpeen tehdä.

Esitykseen on liitettävä hankkeen suunnitelma, selvitys hyödynsääjistä ja heidän saamansa hyödyn arvioidusta suuruudesta sekä hankkeen kustannusarvio.

Lupaviranomaisen on annettava esitys tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Lupaviranomaisen on kehotettava hyödynsääjia ilmoittamaan lupaviranomaiselle osallistumisestaan hankkeeseen. Esitystä ei kuuluteta, jos esitykseen liitetyn suunnitelman perusteella on ilmeistä, ettei lupaa sen mukaiseen hankkeeseen voida antaa.

Jos esitys säännöstelyyn osallistumisesta on tehty muulloin kuin lupahakemuksen yhteydessä, hanketta koskeva lupahakemus on tehtävä vuoden kuluessa kuulutusajan päättymisestä, jollei lupaviranomainen hakemuksesta ole pidentänyt määräaikaa.

5 §

Oikeus osallistua säännöstelyhankkeeseen

Toisen vireille panemasta säännöstelyhankkeesta merkittävää hyötyä saavalla on oikeus osallistua säännöstelyhankkeeseen. Hyötyä saavan on ilmoitettava osallistumisestaan lupaviranomaiselle kuulutuksessa määrätyn ajan kuluessa.

8 luku

Vesivoiman hyödyntäminen

8 §

Osallistumistarjous

Aloitteentekijän on tarjottava muille 5 §:n mukaan osallistumaan oikeutetuille osallistumista voimalaitoksen rakentamiseen. Asiaa koskeva esitys on toimitettava lupaviranomaiselle.

Esitykseen on liitettävä hankkeen suunnitelma, selvitys, josta käy ilmi, kenelle käyttöön otettava vesivoima kuuluu, sekä hankkeen kustannusarvio ilmoituksineen siitä, mikä osa kustannuksista on tarkoitettu hankkeeseen osallistuvien rahoitettavaksi. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä esityksen sisällöstä ja siihen liitettävistä selvityksistä.

9 §

Julkinen kuulutus osallistumisesta voimalaitoksen rakentamiseen

Lupaviranomaisen on annettava esitys tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Lupaviranomaisen on kehotettava osallistumaan oikeutettuja ilmoittamaan lupaviranomaiselle osallistumisestaan hankkeeseen sekä esittämään tarvittava selvitys osallistumisoikeudestaan viimeistään kuulutuksessa määrätynä päivänä. Esitystä ei kuuluteta, jos hakemukseen liitetyn selvityksen perusteella on ilmeistä, ettei lupaa hankkeeseen voida antaa.

Asiakirjojen tulee olla kuulutusajan lupaviranomaisen verkkosivuilla. Aloitteentekijän on viivytyksettä kuulutuksen julkaisemisen jälkeen todistettavasti toimitettava tieto kuulutuksesta muille käyttöön otettavan vesivoiman osakkaille, joille kuuluu vähintään sadasosa käyttöön otettavasta vesivoimasta.

Vesivoiman osakas, joka ei määräajassa tee 1 momentin mukaista ilmoitusta, menettää oikeutensa osallistua hankkeeseen. Sama koskee ilmoituksen määräajassa tehnyttä osakasta, joka ei 60 päivässä todisteellisen kehotuksen saamisesta allekirjoita yhtiösopimusta siihen liittyvine yhtiöjärjestyksineen tai tee 7 §:n 3 momentin mukaista pyyntöä.

11 luku

Hakemusmenettely

2 §

Hakemusasian vireillepano

Asia pannaan vireille lupaviranomaisessa sähköisellä hakemuksella. Lupaviranomainen voi erityisestä syystä hyväksyä hakemuksen jättämisen paperisena. Hankkeesta vastaavan on lupaviranomaisen pyynnöstä toimitettava hakemusasiakirjat paperitulosteena, jos se on tarpeen asian kuuluttamisen tai lausuntojen pyytämisen vuoksi.

10 §

Hakemuksesta tiedottaminen

Lupaviranomaisen on annettava hakemus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Tieto kuulutuksesta on julkaistava hankkeen vaikutusalueen kuntien verkkosivuilla noudattaen mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään. Kuulutuksesta on käytävä ilmi, mitä muistutuksia tehtäessä ja mielipiteitä ilmaistaessa on noudatettava. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä kuulutuksen sisällöstä ja sen julkaisemisesta.

Kuulutus on pidettävä nähtävillä 30 päivän ajan lupaviranomaisen verkkosivuilla. Lupaviranomainen voi kuitenkin asian laatu huomioon ottaen päättää, että kuulutus on pidettävä nähtävillä tätä pitempään, kuitenkin enintään 45 päivän ajan.

Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen on muutoin tarpeetonta.

Jos hakemus koskee Suomen talousvyöhykkeellä toteutettavaa hanketta, tieto 1 momentissa tarkoitettua kuulutuksesta on julkaistava noudattaen mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään kunnan verkkosivuilla niissä kunnissa, joiden alueen kohdalla hanke toteutetaan.

Merkitykseltään vähäisissä hakemusasioissa ja hakemusasioissa, joissa 1 momentin tai 11 §:n mukainen tiedoksianto ei asian laadun vuoksi ole tarpeen, tieto hakemuksesta voidaan antaa muulla tavoin. Jos asia ei vaikuta muuhun kuin hakijan oikeuteen tai etuun, tiedoksiantamista ei tarvita.

11 §

Tiedon antaminen erikseen

Kuulutuksesta on annettava erikseen tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Yhteisalueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle voidaan antaa hakemus tiedoksi yhteisalueain 26 §:n estämättä julkisella kuulutuksella noudattaen mitä 10 §:ssä säädetään. Jos hakemus koskee osakkaiden oikeutta muutoin kuin vähäisessä määrin, kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä.

22 §

Päätöksen antaminen ja päätöksestä tiedottaminen

Lupaviranomaisen on annettava hakemusiaa koskeva päätös tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Päätös on pidettävä verkkosivuilla vähintään muutoksenhauille säädetyn ajan.

Päätös on toimitettava hakijalle. Päätöksestä on toimitettava jäljennös niille, jotka ovat sitä pyytäneet, valvontaviranomaisille ja asiassa yleistä etua valvoville viranomaisille. Ilmoitus päätöksen antamisesta on lähetettävä sähköisesti tiedossa olevalla osoitteella 11 §:ssä tarkoitetuille asianosaisille, 9 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille ja asiassa muistutuksen tehneille sekä mielipiteen ilmaisulle.

Ilmoitus päätöksen antamisesta on julkaistava hankkeen vaikutusalueen kuntien verkkosivuilla siten kuin kuntalain 108 §:ssä säädetään. Ilmoitus on lisäksi julkaistava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai julkaiseminen on muutoin tarpeetonta.

14 luku

Valvonta ja hallintopakko

13 §

Toimenpiteet valmistumisilmoituksen johdosta

Valtion valvontaviranomaisen on annettava sille toimitettu valmistumisilmoitus julkisella kuulutuksella noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Tieto kuulutuksesta on julkaisutava noudattaen mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään hankkeen vaikutusalueen kuntien verkkosivuilla, jos kyseessä olevasta hankkeesta aiheutuu merkittäviä tai laajalle ulottuvia ympäristövaikutuksia. Tieto ilmoituksesta on julkaistava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen on muutoin tarpeetonta.

15 luku

Muutoksenhaku ja päätöksen täytäntöönpano

1 §

Muutoksenhaku

Valvontaviranomaisen 3 luvun 11 §:ssä tarkoitettuun yhteistarkkailua tai tarkkailusuunnitelman hyväksymistä tai muuttamista koskevaan päätökseen sekä kalatalousviranomaisen 3 luvun 15 §:ssä tarkoitettuun kalatalousvelvoitteen toteuttamissuunnitelman hyväksymistä ja kalatalousmaksun käyttösunnitelman vahvistamista koskevaan päätökseen saa hakea oikaisua lupaviranomaiselta 30 päivän kuluessa päätöksen antamisesta noudattaen mitä hallintolaisissa säädetään. Lupaviranomaisen on julkaistava oikaisuvaatimusasiassa annettu päätös ja tiedotettava siitä noudattaen mitä 11 luvun 22 §:ssä säädetään päätöksen antamisesta ja tiedottamisesta. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta noudattaen mitä 1 momentissa säädetään.

3 §

Kuuleminen valituksen johdosta

Vaasan hallinto-oikeuden on annettava 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu valitus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja valitusasiakirjat on pidettävä verkkosivuilla vähintään 14 päivän ajan. Tieto kuulutuksesta on julkaistava hankkeen vaikutusalueen kuntien verkkosivuilla noudattaen mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään.

5 §

Päätöksen antaminen

Vaasan hallinto-oikeuden on annettava hakemusia koskeva päätöksensä tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja päätös on pidettävä verkkosivuilla vähintään muutoksenhauille säädetyn ajan. Ilmoitus päätöksen antamisesta on julkaistava vesitaloushankkeen sijaintikunnan ja vaikutusalueen kuntien verkkosivuilla noudattaen mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä päivänä kuuta 20

Pääministeri

Juha Sipilä

Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen

1.

Laki

ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 84 § ja
muutetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 39 §, 44 §, 47 §:n 3 momentti, 85 §, 95 §:n 1 momentti, 96 §, 99 §:n 4 momentti, 118 §:n 1 momentti, 119 §, 122 §:n 2 momentti, 136 §:n 2 momentti, 186 §:n 1 momentti, 192 §, 196 §:n 1 momentti, 197 §:n 2 momentti ja 214 §:n 2 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 39 § osaksi laissa 256/2017 sekä 96 § osaksi laissa 423/2015 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

39 §

Lupahakemus

Lupahakemus on toimitettava toimivaltaiselle lupaviranomaiselle kirjallisesti. Viranomaisen pyynnöstä on toimitettava lisäkappaleita hakemusasiakirjoista, jos se on tarpeen asian kuuluttamisen tai lausuntojen pyytämisen vuoksi. Hakemus valtion ympäristölupaviranomaiselle on lisäksi toimitettava sähköisesti, jollei viranomainen ole muuta hyväksynyt.

Hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista. Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenetelystä annetussa laissa (252/2017) tarkoitettua toimintaa, hakemukseen on liitettävä mainitun lain mukainen ympäristövaikutusten arviointiselostus ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä ennen päätöksentekoa. Hakemukseen on lisäksi tarvittaessa liitettävä luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:ssä tarkoitettu arviointi.

Hakemuksen laatijalla on oltava riittävä asiantuntemus. Hakemuksesta on käytävä

Ehdotus

39 §

Lupahakemus

Lupahakemus on toimitettava toimivaltaiselle lupaviranomaiselle *sähköisesti*. *Lupaviranomainen voi erityisestä syystä hyväksyä lupahakemuksen jättämisen paperisena. Viranomaisen pyynnöstä on toimitettava paperitulosteena olevia lisäkappaleita hakemusasiakirjoista, jos se on tarpeen asian kuuluttamisen tai lausuntojen pyytämisen vuoksi.*

Hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista. Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenetelystä annetussa laissa (252/2017) tarkoitettua toimintaa, hakemukseen on liitettävä mainitun lain mukainen ympäristövaikutusten arviointiselostus ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä ennen päätöksentekoa. Hakemukseen on lisäksi tarvittaessa liitettävä luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:ssä tarkoitettu arviointi.

Hakemuksen laatijalla on oltava riittävä asiantuntemus. Hakemuksesta on käytävä tarvittaessa ilmi, mihin aineistoon ja laskenta-, tutkimus- tai arviointimenetelmään annetut tiedot perustuvat.

Voimassa oleva laki

tarvittaessa ilmi, mihin aineistoon ja las-kenta-, tutkimus- tai arviointimenetelmään annetut tiedot perustuvat.

Tarkempia säännöksiä hakemuksen sisäl-löstä ja sen sähköisestä tekemisestä sekä ha-kemukseen liitettävistä lupaharkinnan kan-nalta tarpeellisista selvityksistä annetaan val-tioneuvoston asetuksella.

44 §

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Lupaviranomaisen on tiedotettava lupaha-kemuksesta kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan toiminnan vaikutusalueen kun-tien ilmoitustauluilla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925) sää-detään. Kuulutus on julkaistava myös lupavi-ranomaisen internetsivuilla, jolloin kuulutus voi sisältää viranomaisten toiminnan julki-suudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä toiminnanharjoittajan nimen ja toiminnan sijaintipaikan tiedot. Li-säksi kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoit-tettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutus-alueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoit-taminen ole muutoin ilmeisen tarpeetonta. Kuulutus on annettava erikseen tiedoksi niille asianosaisille, joita asia erityisesti kos-kee.

Hakemusasiakirjat on pidettävä nähtävillä vähintään kuulutusajan toiminnan vaikutus-alueen kunnissa. Lisäksi valtion ympäristölu-paviranomaisen on julkaistava internetsivuil-laan yleisölle tarkoitettu tiivistelmä lupaha-kemuksesta ja mahdollisuuksien mukaan ha-kemuksen muu keskeinen sisältö. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on tiedotet-tava hakemuksen sisällöstä internetsivuil-laan mahdollisuuksien mukaan. Hakemus voi sisältää viranomaisten toiminnan julkisuu-desta annetun lain 16 §:n 3 momentin estä-mättä toiminnanharjoittajan nimen ja toi-minnan sijaintipaikan tiedot, jos hakemus pi-detään tietoverkossa vain tehokkaan tiedot-tamisen vaatiman tarpeellisen ajan.

Tiedoksiantoon yhteisalueen järjestäyty-mättömälle osakaskunnalle sovelletaan, mitä vesilain 11 luvun 11 §:n 2 momentissa sääde-tään.

Ehdotus

Tarkempia säännöksiä hakemuksen sisäl-löstä ja sen sähköisestä tekemisestä sekä ha-kemukseen liitettävistä lupaharkinnan kan-nalta tarpeellisista selvityksistä annetaan val-tioneuvoston asetuksella.

44 §

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Toimivaltaisen lupaviranomaisen on an-nettava ympäristölupaa koskeva hakemus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuu-lutus ja hakemusasiakirjat on oltava nähtä-villä vähintään 30 päivän ajan. Kuulutus on lisäksi julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Kuu-lutus on julkaistava ainakin yhdessä toimin-nan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sa-nomalehdessä, jollei asian merkitys ole vä-häinen tai julkaiseminen ole muutoin tarpee-tonta. Kuulutus on annettava erikseen tie-doksi niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Valtion lupaviranomaisen on julkaistava internetsivuillaan yleisölle tarkoitettu tiivis-telmä lupahakemuksesta.

Tiedoksiantoon yhteisalueen järjestäyty-mättömälle osakaskunnalle sovelletaan, mitä vesilain 11 luvun 11 §:n 2 momentissa sääde-tään.

Voimassa oleva laki

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kuulutuksesta ja sen julkaisemisesta sekä muusta lupahakemusta koskevasta tiedottamisesta.

47 §

Vesilain mukaisen hakemuksen ja ympäristölupahakemuksen yhteiskäsittely

Edellä 1 momentissa tarkoitetut asiat käsitellään vesilain mukaisessa menettelyssä ottaen huomioon, mitä lupahakemuksen ja päätöksen sisällöstä säädetään tässä laissa tai tämän lain nojalla. *Ympäristölupahakemus on kuitenkin jätettävä sähköisesti ja lupahakemuksesta ja päätöksestä on tiedotettava viranomaisen internetsivuilla siten kuin tässä laissa säädetään.*

85 §

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on lähetettävä hakijalle ja niille, jotka ovat päätöstä erikseen pyytäneet, sekä valvontaviranomaisille ja asiassa yleistä etua valvoville viranomaisille. Päätös on lisäksi lähetettävä tiedoksi niille viranomaisille, joilta on pyydetty lausunto hakemuksesta. Työ- ja elinkeinoministeriölle on lähetettävä päätös, jos sähköntuotantolaitoksen lupahakemus on hylätty. Päätöksen antamisesta on lisäksi ilmoitettava niille, jotka ovat tehneet muistutuksen tai esittäneet mielipi-

Ehdotus

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kuulutuksesta ja sen julkaisemisesta sekä muusta lupahakemuksesta koskevasta tiedottamisesta.

47 §

Vesilain mukaisen hakemuksen ja ympäristölupahakemuksen yhteiskäsittely

Edellä 1 momentissa tarkoitetut asiat käsitellään vesilain mukaisessa menettelyssä ottaen huomioon, mitä lupahakemuksen ja päätöksen sisällöstä säädetään tässä laissa tai tämän lain nojalla.

85 §

Lupapäätöksen tiedoksianto ja lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupaviranomaisen on annettava lupapäätös tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja lupapäätös on oltava nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätöseen voidaan hakea muutosta valittamalla. Kuulutus on lisäksi julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Kuulutus on myös julkaistava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai julkaiseminen ole muutoin tarpeetonta.

Lupapäätös on lähetettävä hakijalle ja niille, jotka ovat päätöstä erikseen pyytäneet, sekä valvontaviranomaisille ja asiassa yleistä etua valvoville viranomaisille. Päätös on lisäksi lähetettävä tiedoksi niille viranomaisille, joilta on pyydetty lausunto hakemuksesta. Työ- ja elinkeinoministeriölle on lähetettävä päätös, jos sähköntuotantolaitoksen lupahakemus on hylätty. Päätöksen antamisesta on lisäksi ilmoitettava niille, jotka ovat tehneet muistutuksen tai esittäneet mielipi-

Voimassa oleva laki

teen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille, joille on 44 §:n 1 momentin mukaan annettu lupahakemuksesta erikseen tieto. Jos muistutuskirjelmässä on useita allekirjoittajia, voidaan päätös *toimittaa* tai tieto päätöksen antamisesta ilmoittaa vain muistutuksen ensimmäiselle allekirjoittajalle.

Tieto päätöksestä on viipymättä julkaistava toiminnan sijaintikunnassa ja muussa kunnassa, jossa toiminnan vaikutukset saattavat ilmetä. Tieto päätöksestä on lisäksi julkaistava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai julkaiseminen ole muutoin ilmeisen tarpeetonta.

Valtion ympäristölupaviranomaisen on julkaistava antamansa lupapäätös internetsivuillaan. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on julkaistava antamansa päätös internetsivuillaan mahdollisuuksien mukaan. Internetissä julkaistava päätös saa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentin estämättä sisältää tiedot toiminnan sijaintipaikasta.

95 §

Maaperää ja pohjavettä koskevat toimet direktiivilaitoksen toiminnan päättyessä

Jos direktiivilaitoksen toimintaan liittyen on tullut laatia 82 §:ssä tarkoitettu maaperän ja pohjaveden tilaa koskeva perustilaselvitys, toiminnanharjoittajan on mainitussa pykälässä tarkoitettun toiminnan päättyessä arvioitava maaperän ja pohjaveden tilaa suhteessa perustilaan. Arviossa on erityisesti tarkasteltava 66 §:ssä tarkoitettuja merkityksellisiä vaarallisia aineita, ja siihen on sisällytettävä selvitys mahdollisista perustilan palauttamiseksi tarvittavista toimista. Arvio on toimitettava valtion valvontaviranomaiselle tai, jos toimivalta perustilan palauttamista koskevissa asioissa on siirretty 4 momentin mukaisesti, kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Viranomaisen tekee arvion johdosta päätöksen, jossa on annettava määräykset perustilan palauttamiseksi tarvittavista toimista, jos maaperän tai pohjaveden tila toiminnan seurauksena eroaa huomattavasti perustilasta. Toimien tekninen toteutettavuus voidaan tällöin ottaa huomioon. Määräykset

Ehdotus

teen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille, joille on 44 §:n 1 momentin mukaan annettu lupahakemuksesta erikseen tieto. Jos muistutuskirjelmässä on useita allekirjoittajia, voidaan päätös tai tieto päätöksen antamisesta ilmoittaa vain muistutuksen ensimmäiselle allekirjoittajalle.

95 §

Maaperää ja pohjavettä koskevat toimet direktiivilaitoksen toiminnan päättyessä

Jos direktiivilaitoksen toimintaan liittyen on tullut laatia 82 §:ssä tarkoitettu maaperän ja pohjaveden tilaa koskeva perustilaselvitys, toiminnanharjoittajan on mainitussa pykälässä tarkoitettun toiminnan päättyessä arvioitava maaperän ja pohjaveden tilaa suhteessa perustilaan. Arviossa on erityisesti tarkasteltava 66 §:ssä tarkoitettuja merkityksellisiä vaarallisia aineita, ja siihen on sisällytettävä selvitys mahdollisista perustilan palauttamiseksi tarvittavista toimista. Arvio on toimitettava valtion valvontaviranomaiselle tai, jos toimivalta perustilan palauttamista koskevissa asioissa on siirretty 4 momentin mukaisesti, kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Viranomaisen tekee arvion johdosta päätöksen, jossa on annettava määräykset perustilan palauttamiseksi tarvittavista toimista, jos maaperän tai pohjaveden tila toiminnan seurauksena eroaa huomattavasti perustilasta. Toimien tekninen toteutettavuus voidaan tällöin ottaa huomioon. Määräykset

Voimassa oleva laki

voivat koskea esimerkiksi pilaavien aineiden poistamista, vähentämistä, leviämisen estämistä tai hallitsemista sekä maa-aineksen hyödyntämistä. Päätös annetaan julkipanon jälkeen, ja siitä on tiedotettava siten kuin 84 §:ssä säädetään ympäristölupapäätöksen antamisesta ja 85 §:ssä päätöksestä tiedottamisesta.

96 §

Hallintomenettely eräissä asioissa

Jos tässä laissa säädetään asian käsittelyssä noudatettavaksi tämän pykälän säännöksiä, asian käsittelyssä on sovellettava, mitä:

- 1) 40 §:ssä säädetään hakemuksen täydentämisestä;
- 2) 42 §:ssä säädetään lausunnon pyytämisestä valvontaviranomaiselta ja muilta 42 §:n mukaisilta tahoilta, jos se on tarpeen asian riittäväksi selvittämiseksi tai lausunnonantajan edustaman yleisen edun valvomiseksi;
- 3) 43 §:ssä säädetään asianosaisten kuulemisesta;
- 4) 44 §:ssä säädetään hakemuksesta tiedottamisesta, jollei asia ole merkitykseltään niin vähäinen tai asian laatu sellainen, että tieto hakemuksesta voidaan antaa asianosaisille muulla tavoin; jos asia ei vaikuta muuhun kuin hakijan oikeuteen tai etuun, tiedottamista ei tarvita;
- 5) 83 §:ssä säädetään päätöksen sisällöstä;
- 6) 84 §:ssä säädetään päätöksen antamisesta;
- 7) 85 §:n 1 momentissa säädetään päätöksen lähettämisestä ja päätöksestä ilmoittamisesta;
- 8) 85 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään päätöksen julkaisemisesta, jollei asia ole merkitykseltään niin vähäinen tai asian laatu sellainen, että tieto päätöksestä voidaan antaa asianosaisille muulla tavoin; jos asia ei vaikuta muuhun kuin hakijan oikeuteen tai etuun, tiedottamista ei tarvita.

Asian vireilletulosta ja päätöksestä on kuitenkin aina tiedotettava 44 ja 85 §:n mukaisesti, jos asia koskee:

- 1) päästötasoja lievempien raja-arvojen määrittämisestä 78 §:n nojalla;
- 2) direktiivilaitoksen luvan muuttamista 89 §:n 2 momentin 1 kohdan nojalla.

Ehdotus

voivat koskea esimerkiksi pilaavien aineiden poistamista, vähentämistä, leviämisen estämistä tai hallitsemista sekä maa-aineksen hyödyntämistä. *Päätös on annettava tiedoksi ja siitä on tiedotettava siten kuin 85 §:ssä säädetään.*

96 §

Hallintomenettely eräissä asioissa

Jos tässä laissa säädetään asian käsittelyssä noudatettavaksi tämän pykälän säännöksiä, asian käsittelyssä on sovellettava, mitä:

- 1) 40 §:ssä säädetään hakemuksen täydentämisestä;
- 2) 42 §:ssä säädetään lausunnon pyytämisestä valvontaviranomaiselta ja muilta 42 §:n mukaisilta tahoilta, jos se on tarpeen asian riittäväksi selvittämiseksi tai lausunnonantajan edustaman yleisen edun valvomiseksi;
- 3) 43 §:ssä säädetään asianosaisten kuulemisesta;
- 4) 44 §:ssä säädetään hakemuksesta tiedottamisesta, jollei asia ole merkitykseltään niin vähäinen tai asian laatu sellainen, että tieto hakemuksesta voidaan antaa asianosaisille muulla tavoin; jos asia ei vaikuta muuhun kuin hakijan oikeuteen tai etuun, tiedottamista ei tarvita;
- 5) 83 §:ssä säädetään päätöksen sisällöstä;
- 6) 85 §:n 1 momentissa säädetään päätöksen tiedoksiantamisesta;
- 7) 85 §:n 2 momentissa säädetään päätöksen lähettämisestä ja päätöksestä ilmoittamisesta.

Asian vireilletulosta on kuitenkin aina tiedotettava 44 §:n mukaisesti, jos asia koskee:

- 1) päästötasoja lievempien raja-arvojen määrittämisestä 78 §:n nojalla;
- 2) direktiivilaitoksen luvan muuttamista 89 §:n 2 momentin 1 kohdan nojalla.

Voimassa oleva laki

Jollei asian luonne huomioon ottaen asianosaisen oikeutta tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja yleisön oikeutta osallistua elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon voida riittävästi turvata 1 ja 2 momentin säännöksiä soveltamalla, asian käsittelyssä on kuitenkin sovellettava, mitä 5 luvussa säädetään lupamenettelystä ja 8 luvussa lupapäätöksestä.

99 §

Menettely poikkeuksellisissa tilanteissa

Valtion valvontaviranomainen voi antaa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tehneelle toiminnanharjoittajalle polttolaitoksen toimintaa koskevia määräyksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, taikka kieltää tai keskeyttää toiminnan, jos se on tarpeen teollisuuspäästädirektiivin III luvun ja liitteen V mukaisten velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi. Valtion valvontaviranomaisen tässä momentissa tarkoitettu päätös on tehtävä noudattaen, mitä 84 §:ssä säädetään ympäristölupapäätöksen antamisesta ja 85 §:ssä päätöksestä tiedottamisesta.

118 §

Melua ja tärinää aiheuttava tilapäinen toiminta

Toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus rakentamisesta, yleisötilaisuudesta tai muusta tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Jos toimenpide tehdään tai tapahtuma järjestetään usean kunnan alueella, ilmoitus tehdään sille valtion valvontaviranomaiselle, jonka toimialueella melu tai tärinä pääasiallisesti ilmenee.

Ehdotus

Jollei asian luonne huomioon ottaen asianosaisen oikeutta tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja yleisön oikeutta osallistua elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon voida riittävästi turvata 1 ja 2 momentin säännöksiä soveltamalla, asian käsittelyssä on kuitenkin sovellettava, mitä 5 luvussa säädetään lupamenettelystä ja 8 luvussa lupapäätöksestä.

99 §

Menettely poikkeuksellisissa tilanteissa

Valtion valvontaviranomainen voi antaa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tehneelle toiminnanharjoittajalle polttolaitoksen toimintaa koskevia määräyksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, taikka kieltää tai keskeyttää toiminnan, jos se on tarpeen teollisuuspäästädirektiivin III luvun ja liitteen V mukaisten velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi. Valtion valvontaviranomaisen tässä momentissa tarkoitettu päätös on *annettava tiedoksi ja siitä on tiedotettava siten kuin 85 §:ssä säädetään*.

118 §

Melua ja tärinää aiheuttava tilapäinen toiminta

Toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ilmoitus *sähköisesti* rakentamisesta, yleisötilaisuudesta tai muusta tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Jos toimenpide tehdään tai tapahtuma järjestetään usean kunnan alueella, ilmoitus tehdään sille valtion valvontaviranomaiselle, jonka toimialueella melu tai tärinä pääasiallisesti ilmenee. *Toimivaltainen valvontaviranomainen voi erityisesti syytä hyväksyä ilmoituksen antamisen paperisena.*

119 §

Koeluonteinen toiminta

Edellä 31 §:ssä tarkoitettusta koeluonteisesta toiminnasta on tehtävä *kirjallinen* ilmoitus lupaviranomaiselle viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista.

119 §

Koeluonteinen toiminta

Edellä 31 §:ssä tarkoitettusta koeluonteisesta toiminnasta on tehtävä ilmoitus *sähköisesti* lupaviranomaiselle viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista. *Lupaviranomainen voi erityisestä syystä hyväksyä ilmoituksen antamisen paperisena.*

122 §

Ilmoituksen käsittely

Viranomaisen voi kieltää tai keskeyttää toiminnan, jos yleiselle tai yksityiselle edulle aiheutuvia huomattavia haittoja ei voida määräyksillä riittävästi vähentää. *Päätös annetaan julkipanon jälkeen*, ja siitä on tiedotettava siten kuin 84 §:ssä säädetään *ympäristölupapäätöksen antamisesta ilmoittamisesta ja 85 §:n 1 ja 2 momentissa päätöksestä tiedottamisesta*. Määräykset voidaan antaa tai toiminta kieltää, vaikka ilmoitusvelvollisuus olisi lyöty laimin.

122 §

Ilmoituksen käsittely

Viranomaisen voi kieltää tai keskeyttää toiminnan, jos yleiselle tai yksityiselle edulle aiheutuvia huomattavia haittoja ei voida määräyksillä riittävästi vähentää. Päätös on annettava tiedoksi ja siitä on tiedotettava siten kuin 85 §:ssä säädetään. Määräykset voidaan antaa tai toiminta kieltää, vaikka ilmoitusvelvollisuus olisi lyöty laimin.

136 §

Päätös pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta

Valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Päätöksessä on annettava tarvittavat määräykset pilaantuneen alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista ja maa-aineksen hyödyntämisestä sekä tarkkailusta. Pilaantuneen alueen puhdistamisen on katettava toimet, jotka ovat tarpeen pilaavien aineiden poistamiseksi, vähentämiseksi, leviämisen estämiseksi tai hallitsemiseksi. *Päätös annetaan julkipanon jälkeen*, ja siitä on tiedotet-

136 §

Päätös pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta

Valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Päätöksessä on annettava tarvittavat määräykset pilaantuneen alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista ja maa-aineksen hyödyntämisestä sekä tarkkailusta. Pilaantuneen alueen puhdistamisen on katettava toimet, jotka ovat tarpeen pilaavien aineiden poistamiseksi, vähentämiseksi, leviämisen estämiseksi tai hallitsemiseksi. *Päätös on annettava tiedoksi ja siitä on tiedotettava siten kuin 85 §:ssä säädetään.*

Voimassa oleva laki

tava siten kuin 84 §:ssä säädetään ympäristölupapäätöksen antamisesta ja 85 §:ssä päätöksestä tiedottamisesta.

192 §

*Oikaisuvaatimus tarkkailusuunnitelmaa ja tarkkailumääräysten muuttamista koske-
vasta päätöksestä*

Lupaviranomaisen määräämän viranomaisen 64 ja 65 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa hakea oikaisua lupaviranomaiselta 30 päivän kuluessa päätöksen antamisesta. Oikaisuvaatimus tehdään valtion ympäristölupaviranomaiselle, jos yhteistarkkailuun kuuluvan jonkin toiminnan tarkkailuvelvoite on perustunut sen antamaan päätökseen. Oikaisuvaatimuksena voidaan käsitellä myös yhteistarkkailun kustannuksien jakamista koskeva erimielisyys. Oikaisuvaatimuksen johdosta tehtävä päätös annetaan 84 §:ssä tarkoitettuun tavoin julkipanon jälkeen ja siitä on tiedotettava noudattaen 84, 85 ja 96 §:ää. Oikaisuvaatimuksen johdosta tehtyyn päätökseen haetaan muutosta siten kuin 190 §:ssä säädetään. Oikaisuvaatimuksen käsittelyyn sovelletaan muutoin hallintolakia.

196 §

Kuuleminen ympäristölupapäätöstä koskevan valituksen johdosta

Vaasan hallinto-oikeuden on tiedotettava kuuluttamalla ympäristölupapäätöstä koskeva luvan hakijan valituksesta, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, vähintään 14 päivän ajan hallinto-oikeuden ja asianomaisten kuntien ilmoitustauluilla. Valitusasiakirjat on pidettävä nähtävillä asianomaisissa kunnissa kuulutusajan. Kuulutuksessa on ilmoitettava, missä asiakirjat ovat nähtävillä.

197 §

Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa

Ehdotus

192 §

*Oikaisuvaatimus tarkkailusuunnitelmaa ja tarkkailumääräysten muuttamista koske-
vasta päätöksestä*

Lupaviranomaisen määräämän viranomaisen 64 ja 65 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa hakea oikaisua lupaviranomaiselta 30 päivän kuluessa päätöksen antamisesta. Oikaisuvaatimus tehdään valtion ympäristölupaviranomaiselle, jos yhteistarkkailuun kuuluvan jonkin toiminnan tarkkailuvelvoite on perustunut sen antamaan päätökseen. Oikaisuvaatimuksena voidaan käsitellä myös yhteistarkkailun kustannuksien jakamista koskeva erimielisyys. Oikaisuvaatimuksen johdosta tehtävä päätös on annettava tiedoksi ja siitä on tiedotettava siten kuin 85 §:ssä säädetään. Oikaisuvaatimuksen johdosta tehtyyn päätökseen haetaan muutosta siten kuin 190 §:ssä säädetään. Oikaisuvaatimuksen käsittelyyn sovelletaan muutoin hallintolakia.

196 §

Kuuleminen ympäristölupapäätöstä koskevan valituksen johdosta

Vaasan hallinto-oikeuden on annettava ympäristölupapäätöstä koskevan luvan hakijan valitus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta. Kuulutus on pidettävä verkkosivuilla vähintään 14 päivän ajan. Kuulutus on lisäksi julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti.

197 §

Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa

Voimassa oleva laki

Ympäristölupaa koskeva Vaasan hallinto-oikeuden päätös on annettava julkipanon jälkeen, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Hallinto-oikeuden on lisäksi huolehdittava siitä, että päätöksestä ilmoitetaan viipymättä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ilmoitustaululla.

214 §

Kuuleminen ja tiedottaminen yhteistoteutuksesta

Hakemuksesta on kuulutettava virallisessa lehdessä, ja kuulutus on julkaistava ympäristöministeriön tietoverkkosivuilla. Lisäksi hakemuksesta on tiedotettava toiminnan sijaintikunnassa ja vaikutusalueen kunnissa siten kuin kuntalaissa säädetään.

Ehdotus

Vaasan hallinto-oikeuden on annettava ympäristölupaa koskeva päätöksensä tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja päätös on pidettävä nähtävillä vähintään muutoksenhauulle säädetyn ajan. Kuulutus on lisäksi julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti.

214 §

Kuuleminen ja tiedottaminen yhteistoteutuksesta

Hakemuksesta on tiedotettava noudattaen mitä hallintolain 62 §:ssä säädetään. Ilmoitus on lisäksi julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

2.

Laki**vesilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesilain (587/2011) 2 luvun 5 a §, 6 §:n 3 momentti ja 15 §:n 2 momentti, 5 luvun 6 §:n 1 momentti, 31 §:n 1 momentti, 35 §:n 1 momentti ja 37 §:n 1 momentti, 7 luvun 4 ja 5 §, 8 luvun 8 ja 9 §, 11 luvun 2, 10, 11 ja 20 §, 14 luvun 13 §:n 1 momentti sekä 15 luvun 1 §:n 3 momentti, 3 §:n 1 momentti ja 5 §:n 1 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 5 a ja 15 § laissa 611/2017, 5 luvun 6 § ja 11 luvun 10 § laissa 257/2017 sekä 15 luvun 1 § osaksi ja 3 § laissa 975/2017, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 luku

2 luku

Yleiset oikeudet, velvollisuudet ja rajoitukset**Yleiset oikeudet, velvollisuudet ja rajoitukset**

5 a §

5 a §

*Johdon sijoittaminen toisen vesialueelle**Johdon sijoittaminen toisen vesialueelle*

Hankkeesta vastaavalla on oikeus sijoittaa joen tai puron alittava vesi-, viemäri- ja voimajohto, tietoliikennekaapeli sekä muu vaikutuksiltaan niihin rinnastuva johto toisenkin vesialueelle, jos sen:

- 1) sijoittaminen ei edellytä lupaa 3 luvun 2 §:n nojalla;
- 2) sijoittamisesta ei määrätä ympäristön-suojelulain nojalla;
- 3) sijoittamisesta ei aiheudu vähäistä suurempaa haittaa alueen omistajalle.

Edellä 1 momentissa tarkoitetusta toimenpiteestä on ilmoitettava vesialueen omistajalle vähintään 60 vuorokautta ennen toimenpiteen suorittamista. Yhteisen alueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle ilmoitus voidaan toimittaa yhteisalueen lain 26 §:n 3 momentin mukaisesti tai toimittamalla ilmoitus kaikille tiedossa oleville osakkaille. Ilmoitusvelvollisuudesta valtion valvontaviranomaiselle säädetään tämän luvun 15 §:ssä.

Hankkeesta vastaavalla on oikeus sijoittaa *valtaväylän* tai puron alittava vesi-, viemäri- ja voimajohto, tietoliikennekaapeli sekä muu vaikutuksiltaan niihin rinnastuva johto toisenkin vesialueelle, jos sen:

- 1) sijoittaminen ei edellytä lupaa 3 luvun 2 §:n nojalla;
- 2) sijoittamisesta ei määrätä ympäristön-suojelulain nojalla;
- 3) sijoittamisesta ei aiheudu vähäistä suurempaa haittaa alueen omistajalle.

Hakijan on ilmoitettava edellä 1 momentissa tarkoitetusta toimenpiteestä vesialueen omistajalle vähintään 60 vuorokautta ennen toimenpiteen suorittamista. Yhteisen alueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle ilmoitus voidaan toimittaa yhteisalueen lain 26 §:n estämättä julkaisemalla tieto ilmoituksesta valtion valvontaviranomaisen verkkosivuilla noudattaen mitä hallintolain 62 §:ssä säädetään. Ilmoitusvelvollisuudesta valtion valvontaviranomaiselle säädetään tämän luvun 15 §:ssä.

Voimassa oleva laki

6 §

Haitan poistaminen ja ruoppausmassan sijoittaminen

Edellä 1 momentissa tarkoitettu toimenpiteestä ja työn suorittamistavasta on ilmoitettava vesialueen omistajalle vähintään 30 vuorokautta ennen toimenpiteen suorittamista. Yhteisen alueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle ilmoitus voidaan toimittaa yhteisaluelain 26 §:n 3 momentin mukaisesti tai toimittamalla ilmoitus kaikille tiedossa oleville osakkaille. Toimenpiteestä on myös ilmoitettava valtion valvontaviranomaiselle siten kuin tämän luvun 15 §:ssä säädetään.

15 §

Ilmoittamisvelvollisuus

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä vähintään 30 vuorokautta ennen toimenpiteen aloittamista. Edellä 5 a §:ssä tarkoitettu hankkeesta ilmoitus on kuitenkin tehtävä vähintään 60 vuorokautta ennen toimenpiteen aloittamista.

5 luku

Ojitus

6 §

Ojituksesta ilmoittaminen

Hankkeesta vastaavan on kirjallisesti ilmoitettava muusta kuin vähäisestä ojituksesta valtion valvontaviranomaiselle vähintään 60 vuorokautta ennen ojitukseen ryhtymistä. Ilmoitusta ei kuitenkaan tehdä, jos ojituksesta on määrätty 3—5 §:ssä tarkoitettu päätöksessä, maantilaissa (503/2005) tarkoitettu tyesuunnitelmassa tai ratalaissa (110/2007) tarkoitettu ratasuunnitelmassa. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot hankkeesta

Ehdotus

6 §

Haitan poistaminen ja ruoppausmassan sijoittaminen

Edellä 1 momentissa tarkoitettu toimenpiteestä ja työn suorittamistavasta on ilmoitettava vesialueen omistajalle vähintään 30 vuorokautta ennen toimenpiteen suorittamista. Yhteisen alueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle ilmoitus voidaan toimittaa yhteisaluelain 26 §:n *estämättä julkaisemalla tieto ilmoituksesta valtion valvontaviranomaisen verkkosivuilla noudattaen mitä hallintolain 62 §:ssä säädetään. Ilmoitusvelvollisuudesta valtion valvontaviranomaiselle säädetään tämän luvun 15 §:ssä.*

15 §

Ilmoittamisvelvollisuus

Ilmoitus on tehtävä sähköisesti vähintään 30 vuorokautta ennen toimenpiteen aloittamista. Edellä 5 a §:ssä tarkoitettu hankkeesta ilmoitus on kuitenkin tehtävä vähintään 60 vuorokautta ennen toimenpiteen aloittamista. Valvontaviranomainen voi erityisestä syystä hyväksyä ilmoituksen antamisen paperisena.

5 luku

Ojitus

6 §

Ojituksesta ilmoittaminen

Hankkeesta vastaavan on *sähköisesti* ilmoitettava muusta kuin vähäisestä ojituksesta valtion valvontaviranomaiselle vähintään 60 vuorokautta ennen ojitukseen ryhtymistä. *Valvontaviranomainen voi erityisestä syystä hyväksyä ilmoituksen antamisen paperisena. Ilmoitusta ei kuitenkaan tehdä, jos ojituksesta on määrätty 3—5 §:ssä tarkoitettu päätöksessä, maantilaissa (503/2005) tarkoitettu tyesuunnitelmassa tai ratalaissa*

Voimassa oleva laki

vastaavasta, kuvaus hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista sekä hankkeen vaikutusalueesta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä.

31 §

Ojitusoimituksen vireilletulo

Ojitusoimitusta on haettava kirjallisesti asianomaiselta valtion valvontaviranomaiselta. Valtion valvontaviranomaisen on annettava määräys ojitusoimituksen pitämiseen ympäristöhallinnon palveluksessa virkavastuulla toimivalle henkilölle, jolla on riittävä asiantuntemus (*toimitusmies*). Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä toimitusmiehen pätevyysvaatimuksista.

35 §

Kokouksesta ilmoittaminen

Ojitusoimituksen toimituskokouksesta ja loppukokouksesta on julkisesti kuulutettava vähintään neljätoista päivää ennen kokousta niissä kunnissa, joiden alueelle ojituksen vaikutukset ulottuvat. Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (252/2017) tarkoitettua hanketta, kuulutus on lisäksi julkaistava kuntien internetsivuilla.

Ojitusuunnitelma on samassa ajassa toimitettava 33 §:n 2 momentissa mainituille viranomaisille ja lähetettävä asianomaiseen kuntaan pidettäväksi yleisesti nähtävänä. Toimituskokouksesta ja loppukokouksesta on lisäksi ilmoitettava tiedossa olevalla postiosoitteella lähetetyssä kirjeessä niille maanomistajille, joita ojitus koskee. Jos ojitus kos-

Ehdotus

(110/2007) *tarkoitettussa ratasuunnitelmassa*. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot hankkeesta vastaavasta, kuvaus hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista sekä hankkeen vaikutusalueesta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä.

31 §

Ojitusoimituksen vireilletulo

Ojitusoimitusta on haettava sähköisesti asianomaiselta valtion valvontaviranomaiselta. Valvontaviranomainen voi erityisestä syystä hyväksyä hakemuksen jättämisen paperisena. Hankkeesta vastaavan on valvontaviranomaisen pyynnöstä toimitettava hakemusasiakirjat paperitulosteena, jos se on tarpeen asian kuuluttamisen tai lausuntojen pyytämisen vuoksi. Valtion valvontaviranomaisen on annettava määräys ojitusoimituksen pitämiseen ympäristöhallinnon palveluksessa virkavastuulla toimivalle henkilölle, jolla on riittävä asiantuntemus (toimitusmies). Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä toimitusmiehen pätevyysvaatimuksista.

35 §

Kokouksesta ilmoittaminen

Ojitusoimituksen toimituskokouksesta ja loppukokouksesta on julkisesti kuulutettava *noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään vähintään neljätoista päivää ennen kokousta valtion valvontaviranomaisen verkkosivuilla. Tieto kuulutuksesta on lisäksi julkaistava noudattaen mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään niissä kunnissa, joiden alueelle ojituksen vaikutukset ulottuvat.*

Ojitusuunnitelma on samassa ajassa toimitettava 33 §:n 2 momentissa mainituille viranomaisille ja *asetettava yleisesti nähtäville valtion valvontaviranomaisen verkkosivuille.* Toimituskokouksesta ja loppukokouksesta on lisäksi ilmoitettava tiedossa olevalla postiosoitteella lähetetyssä kirjeessä niille maanomistajille, joita ojitus koskee. Jos ojitus kos-

Voimassa oleva laki

kee toisen maalla olevaa puroa, jossa on voimaitos tai muu rakennelma, kirje on lähetettävä myös laitoksen tai rakennelman omistajalle.

37 §

Ojitusoimituksen päätöksen antaminen

Ojitusoimituksen päätös on annettava 30 päivän kuluessa toimituskokouksesta tai loppukokouksesta, jollei valtion valvontaviranomainen erityisistä syistä pidennä tätä aikaa. Päätös annetaan valtion valvontaviranomaisen ilmoitustaululle asetettavassa kuulutuksessa mainittuna päivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon.

7 luku

Säännöstely

4 §

Kuulutushakemus

Jos säännöstelystä ilmeisesti aiheutuu hyötyä muille, luvanhakijan on tarjottava hyödynsaajille osallistumista säännöstelyyn *tekemällä kuulutushakemus lupaviranomaiselle*. Kun hakijana on valtion viranomainen, kuulutushakemusta ei ole tarpeen tehdä.

Kuulutushakemukseen on liitettävä hankkeen suunnitelma, selvitys hyödynsaajista ja heidän saamansa hyödyn arvioidusta suuruudesta sekä hankkeen kustannusarvio.

Lupaviranomaisen on julkisella kuulutuksella kehotettava hyödynsaajia ilmoittamaan lupaviranomaiselle osallistumisestaan hankkeeseen. Kuulutushakemus on kuitenkin hyödyttävä, jos hakemukseen liitetyn suunnitelman perusteella on ilmeistä, ettei lupaa sen mukaiseen hankkeeseen voida antaa.

Jos kuulutushakemus on tehty muulloin kuin lupahakemuksen yhteydessä, hanketta koskeva lupahakemus on tehtävä vuoden kuluessa kuulutusajan päättymisestä, jollei lupaviranomainen hakemuksesta ole pidentänyt määräaika.

Ehdotus

kee toisen maalla olevaa puroa, jossa on voimaitos tai muu rakennelma, *on toimituskokouksesta ja loppukokouksesta ilmoitettava myös laitoksen tai rakennelman omistajalle.*

37 §

Ojitusoimituksen päätöksen antaminen

Ojitusoimituksen päätös on annettava *tiedoksi julkisella kuulutuksella valtion valvontaviranomaisen verkkosivuilla noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Päätös on annettava 30 päivän kuluessa toimituskokouksesta tai loppukokouksesta, jollei valtion valvontaviranomainen erityisistä syistä pidennä tätä aikaa.*

7 luku

Säännöstely

4 §

Esitys säännöstelyyn osallistumisesta

Jos säännöstelystä ilmeisesti aiheutuu hyötyä muille, luvanhakijan on tarjottava hyödynsaajille osallistumista säännöstelyyn. Kun hakijana on valtion viranomainen, *esitystä säännöstelyyn osallistumisesta* ei ole tarpeen tehdä.

Esitykseen on liitettävä hankkeen suunnitelma, selvitys hyödynsaajista ja heidän saamansa hyödyn arvioidusta suuruudesta sekä hankkeen kustannusarvio.

Lupaviranomaisen on annettava esitys tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Lupaviranomaisen on kehotettava hyödynsaajia ilmoittamaan lupaviranomaiselle osallistumisestaan hankkeeseen. Esitystä ei kuuluteta, jos esitykseen liitetyn suunnitelman perusteella on ilmeistä, ettei lupaa sen mukaiseen hankkeeseen voida antaa.

Jos *esitys säännöstelyyn osallistumisesta* on tehty muulloin kuin lupahakemuksen yhteydessä, hanketta koskeva lupahakemus on tehtävä vuoden kuluessa kuulutusajan päättymisestä, jollei lupaviranomainen hakemuksesta ole pidentänyt määräaika.

5 §

Oikeus osallistua säännöstelyhankkeeseen

Toisen vireille panemasta säännöstelyhankkeesta merkittävää hyötyä saavalla on oikeus osallistua säännöstelyhankkeeseen. Hyötyä saavan on ilmoitettava osallistumisestaan *kirjallisesti* lupaviranomaiselle kuulutuksessa määrätyn ajan kuluessa.

5 §

Oikeus osallistua säännöstelyhankkeeseen

Toisen vireille panemasta säännöstelyhankkeesta merkittävää hyötyä saavalla on oikeus osallistua säännöstelyhankkeeseen. Hyötyä saavan on ilmoitettava osallistumisestaan lupaviranomaiselle kuulutuksessa määrätyn ajan kuluessa.

8 luku

Vesivoiman hyödyntäminen

8 §

Osallistumistarjous

Aloitteentekijän on tarjottava muille 5 §:n mukaan osallistumaan oikeutetuille osallistumista voimalaitoksen rakentamiseen *tekemällä kuulutushakemus lupaviranomaiselle*.

Kuulutushakemukseen on liitettävä hankkeen suunnitelma, selvitys, josta käy ilmi, kenelle käyttöön otettava vesivoima kuuluu, sekä hankkeen kustannusarvio ilmoituksineen siitä, mikä osa kustannuksista on tarkoitettu hankkeeseen osallistuvien rahoitettavaksi. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hakemuksen sisällöstä ja siihen liitettävistä selvityksistä.

9 §

Julkinen kuulutus osallistumisesta voimalaitoksen rakentamiseen

Lupaviranomaisen on julkisella kuulutuksella kehotettava osallistumaan oikeutettuja kirjallisesti ilmoittamaan lupaviranomaiselle osallistumisestaan hankkeeseen sekä esittämään tarvittava selvitys osallistumisoikeudestaan viimeistään kuulutuksessa määrättyinä päivinä. Kuulutushakemus on kuitenkin hylättävä, jos hakemukseen liitetyn selvityksen perusteella on ilmeistä, ettei lupaa hankkeeseen voida antaa.

8 luku

Vesivoiman hyödyntäminen

8 §

Osallistumistarjous

Aloitteentekijän on tarjottava muille 5 §:n mukaan osallistumaan oikeutetuille osallistumista voimalaitoksen rakentamiseen. *Asiaa koskeva esitys on toimitettava lupaviranomaiselle*.

Esitykseen on liitettävä hankkeen suunnitelma, selvitys, josta käy ilmi, kenelle käyttöön otettava vesivoima kuuluu, sekä hankkeen kustannusarvio ilmoituksineen siitä, mikä osa kustannuksista on tarkoitettu hankkeeseen osallistuvien rahoitettavaksi. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä esityksen sisällöstä ja siihen liitettävistä selvityksistä.

9 §

Julkinen kuulutus osallistumisesta voimalaitoksen rakentamiseen

Lupaviranomaisen on annettava esitys tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Lupaviranomaisen on kehotettava osallistumaan oikeutettuja ilmoittamaan lupaviranomaiselle osallistumisestaan hankkeeseen sekä esittämään tarvittava selvitys osallistumisoikeudestaan viimeistään kuulutuksessa määrättyinä päivinä. Esitystä ei kuuluteta,

Voimassa oleva laki

Asiakirjojen tulee olla kuulutusajan asianomaisten nähtävänä lupaviranomaisen virka- huoneistossa tai kuulutuksessa ilmoitetussa muussa paikassa. Aloitteentekijän on viivytyksettä kuulutuksen antamisen jälkeen todistettavasti toimitettava jäljennös kuulutuksesta muille käyttöön otettavan vesivoiman osakkaille, joille kuuluu vähintään sadasosa käyttöön otettavasta vesivoimasta.

Vesivoiman osakas, joka ei määräajassa tee 1 momentin mukaista ilmoitusta, menettää oikeutensa osallistua hankkeeseen. Sama koskee ilmoituksen määräajassa tehnyttä osakasta, joka ei 60 päivässä todisteellisen kehotuksen saamisesta allekirjoita yhtiösopimusta siihen liittyvine yhtiöjärjestyksineen tai tee 7 §:n 3 momentin mukaista pyyntöä.

11 luku

Hakemusmenettely

2 §

Hakemusasian vireillepano

Asia pannaan vireille lupaviranomaisessa kirjallisella hakemuksella.

10 §

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettava kuulutuksella, joka julkaistaan lupaviranomaisen ilmoitustaululla ja hankkeen vaikutusalueen kuntien ilmoitustaululla. Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua hanketta, kuulutus on lisäksi julkaistava lupaviranomaisen ja kuntien internetsivuilla. Kuulutuksesta on käytävä ilmi, mitä muistutuksia tehtäessä ja mielipiteitä ilmaistaessa on noudatettava.

Ehdotus

jos hakemukseen liitetyn selvityksen perusteella on ilmeistä, ettei lupaa hankkeeseen voida antaa.

Asiakirjojen tulee olla kuulutusajan lupaviranomaisen verkkosivuilla. Aloitteentekijän on viivytyksettä kuulutuksen julkaisemisen jälkeen todistettavasti toimitettava tieto kuulutuksesta muille käyttöön otettavan vesivoiman osakkaille, joille kuuluu vähintään sadasosa käyttöön otettavasta vesivoimasta.

Vesivoiman osakas, joka ei määräajassa tee 1 momentin mukaista ilmoitusta, menettää oikeutensa osallistua hankkeeseen. Sama koskee ilmoituksen määräajassa tehnyttä osakasta, joka ei 60 päivässä todisteellisen kehotuksen saamisesta allekirjoita yhtiösopimusta siihen liittyvine yhtiöjärjestyksineen tai tee 7 §:n 3 momentin mukaista pyyntöä.

11 luku

Hakemusmenettely

2 §

Hakemusasian vireillepano

Asia pannaan vireille lupaviranomaisessa sähköisellä hakemuksella. *Lupaviranomainen voi erityisestä syystä hyväksyä hakemuksen jättämisen paperisena. Hankkeesta vastaavan on lupaviranomaisen pyynnöstä toimitettava hakemusasiakirjat paperitulosteena, jos se on tarpeen asian kuuluttamisen tai lausuntojen pyytämisen vuoksi.*

10 §

Hakemuksesta tiedottaminen

Lupaviranomaisen on annettava hakemus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Tieto kuulutuksesta on julkaistava hankkeen vaikutusalueen kuntien verkkosivuilla noudattaen mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään. Kuulutuksesta on käytävä ilmi, mitä muistutuksia tehtäessä ja mielipiteitä ilmaistaessa on noudatettava. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä kuulutuksen sisällöstä ja sen julkaisemisesta.

Voimassa oleva laki

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä kuulutuksen sisällöstä ja sen julkaisemisesta.

Kuulutus on pidettävä nähtävänä 30 päivän ajan lupaviranomaisen *määräämästä päivästä*. Lupaviranomainen voi kuitenkin asian laatu huomioon ottaen päättää, että kuulutus on pidettävä nähtävillä tätä pitempään, kuitenkin enintään 45 päivän ajan. *Tiedoksianto varten kappale hakemusta ja sen liitteitä on toimitettava asianomaiseen kuntaan pidettäväksi nähtävänä kuulutuksessa mainitussa paikassa.*

Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen on muutoin *ilmeisen* tarpeetonta.

Jos hakemus koskee Suomen talousvyöhykkeellä toteutettavaa hanketta, 1 momentissa tarkoitettu kuulutus on julkaistava niissä kunnissa, joiden alueen kohdalla hanke toteutetaan. Kuulutuksen julkaisemisesta on lisäksi ilmoitettava virallisessa lehdessä.

Merkitykseltään vähäisissä hakemusasioissa ja hakemusasioissa, joissa 1 momentin tai 11 §:n mukainen tiedoksianto ei asian laadun vuoksi ole tarpeen, tieto hakemuksesta voidaan antaa muulla tavoin. Jos asia ei vaikuta muuhun kuin hakijan oikeuteen tai etuun, tiedoksiantamista ei tarvita.

11 §

Tiedon antaminen erikseen

Kuulutuksesta on annettava erikseen tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Yhteisalueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle voidaan antaa hakemuksesta tieto yhteisalueen 26 §:n estämättä julkisella kuulutuksella kunnan ilmoitustaululla siten kuin siitä erikseen säädetään. Jos hakemus koskee osakkaiden oikeutta muutoin kuin vähäisessä määrin, kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä.

Ehdotus

Kuulutus on pidettävä nähtävillä 30 päivän ajan lupaviranomaisen verkkosivuilla. Lupaviranomainen voi kuitenkin asian laatu huomioon ottaen päättää, että kuulutus on pidettävä nähtävillä tätä pitempään, kuitenkin enintään 45 päivän ajan.

Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen on muutoin tarpeetonta.

Jos hakemus koskee Suomen talousvyöhykkeellä toteutettavaa hanketta, *tieto 1 momentissa tarkoitetusta kuulutuksesta on julkaistava noudattaen mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään kunnan verkkosivuilla niissä kunnissa, joiden alueen kohdalla hanke toteutetaan.*

Merkitykseltään vähäisissä hakemusasioissa ja hakemusasioissa, joissa 1 momentin tai 11 §:n mukainen tiedoksianto ei asian laadun vuoksi ole tarpeen, tieto hakemuksesta voidaan antaa muulla tavoin. Jos asia ei vaikuta muuhun kuin hakijan oikeuteen tai etuun, tiedoksiantamista ei tarvita.

11 §

Tiedon antaminen erikseen

Kuulutuksesta on annettava erikseen tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Yhteisalueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle voidaan antaa hakemus tiedoksi yhteisalueen 26 §:n estämättä julkisella kuulutuksella noudattaen mitä 10 §:ssä säädetään. Jos hakemus koskee osakkaiden oikeutta muutoin kuin vähäisessä määrin, kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä.

Voimassa oleva laki

22 §

Päätöksen antaminen ja päätöksestä tiedottaminen

Päätös annetaan julkipanon jälkeen, ja sen katsotaan tulleen valitukseen oikeutettujen tietoon silloin, kun se on annettu. Päätöksen antamisesta on ilmoitettava ennen sen antamispäivää lupaviranomaisen ilmoitustaululla.

Päätös on toimitettava hakijalle. Päätöksestä on toimitettava jäljennös niille, jotka ovat sitä pyytäneet, valvontaviranomaisille ja asiassa yleistä etua valvoville viranomaisille.

Jäljennös päätöksestä on lähetettävä hankkeen vaikutusalueen kuntiin pidettäväksi yleisesti nähtävänä. Lupaviranomaisen on ilmoitettava päätöksen nähtäväksi asettamisesta näissä kunnissa julkisella kuulutuksella. Kuulutuksessa on mainittava, milloin valitusaika päättyy. Jäljennös kuulutuksesta on lähetettävä tiedossa olevalla postiosoitteella 11 §:ssä tarkoitetuille asianosaisille, 9 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille ja asiassa muistutuksen tehneille sekä mielipiteen ilmaisemiseksi.

Tieto päätöksestä on lisäksi julkaistava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai julkaiseminen on muutoin ilmeisen tarpeetonta.

14 luku

Valvonta ja hallintopakko

13 §

Toimenpiteet valmistusilmoituksen johdosta

Valtion valvontaviranomaisen on tiedotettava saamastaan valmistusilmoituksesta kuuluttamalla siitä julkisella kuulutuksella hankkeen vaikutusalueen kuntien ilmoitustauluilla, jos kyseessä olevasta hankkeesta aiheutuu merkittäviä tai laajalle ulottuvia ympäristövaikutuksia. Kuulutuksen julkaisemi-

Ehdotus

22 §

Päätöksen antaminen ja päätöksestä tiedottaminen

Lupaviranomaisen on annettava hakemustasialaa koskeva päätös tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Päätös on pidettävä verkkosivuilla vähintään muutoksenhauulle säädetyn ajan.

Päätös on toimitettava hakijalle. Päätöksestä on toimitettava jäljennös niille, jotka ovat sitä pyytäneet, valvontaviranomaisille ja asiassa yleistä etua valvoville viranomaisille. *Ilmoitus päätöksen antamisesta on lähetettävä sähköisesti tiedossa olevalla osoitteella 11 §:ssä tarkoitetuille asianosaisille, 9 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille ja asiassa muistutuksen tehneille sekä mielipiteen ilmaisemiseksi.*

Ilmoitus päätöksen antamisesta on julkaistava hankkeen vaikutusalueen kuntien verkkosivuilla siten kuin kuntalain 108 §:ssä säädetään. Ilmoitus on lisäksi julkaistava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai julkaiseminen on muutoin tarpeetonta.

14 luku

Valvonta ja hallintopakko

13 §

Toimenpiteet valmistusilmoituksen johdosta

Valtion valvontaviranomaisen on annettava sille toimitettu valmistusilmoitus julkisella kuulutuksella noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Tieto kuulutuksesta on julkaistava noudattaen mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään hankkeen vaikutusalueen kuntien verkkosivuilla, jos kyseessä olevasta hankkeesta aiheutuu merkittäviä tai

Voimassa oleva laki

sesta on ilmoitettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä.

Valvontaviranomainen voi ilmoituksen johdosta suorittaa hallintolain 39 §:n mukaisen tarkastuksen tai ryhtyä muihin tämän luvun 3 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin sen selvittämiseksi, onko hanke toteutettu lupamääräysten mukaisesti.

15 luku

Muutoksenhaku ja päätöksen täytäntöönpano

1 §

Muutoksenhaku

Valvontaviranomaisen 3 luvun 11 §:ssä tarkoitettuun yhteistarkkailua tai tarkkailusuunnitelman hyväksymistä tai muuttamista koskevaan päätökseen sekä kalatalousviranomaisen 3 luvun 15 §:ssä tarkoitettuun kalatalousvelvoitteen toteuttamissuunnitelman hyväksymistä ja kalatalousmaksun käyttösuunnitelman vahvistamista koskevaan päätökseen saa hakea *kirjallisesti* oikaisua lupaviranomaiselta 30 päivän kuluessa päätöksen antamisesta siten kuin hallintolaissa säädetään. Päätös oikaisuvaatimukseen annetaan julkipanon jälkeen ja siitä on tiedotettava siten kuin 11 luvun 22 §:ssä säädetään päätöksen antamisesta ja tiedottamisesta. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 1 momentissa säädetään.

3 §

Kuuleminen valituksen johdosta

Vaasan hallinto-oikeuden on tiedotettava 1 §:n 1 momentissa tarkoitettusta valituksesta kuuluttamalla siitä vähintään 14 päivän ajan

Ehdotus

laajalle ulottuvia ympäristövaikutuksia. Tieto ilmoituksesta on julkaistava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen on muutoin tarpeetonta.

15 luku

Muutoksenhaku ja päätöksen täytäntöönpano

1 §

Muutoksenhaku

Valvontaviranomaisen 3 luvun 11 §:ssä tarkoitettuun yhteistarkkailua tai tarkkailusuunnitelman hyväksymistä tai muuttamista koskevaan päätökseen sekä kalatalousviranomaisen 3 luvun 15 §:ssä tarkoitettuun kalatalousvelvoitteen toteuttamissuunnitelman hyväksymistä ja kalatalousmaksun käyttösuunnitelman vahvistamista koskevaan päätökseen saa hakea oikaisua lupaviranomaiselta 30 päivän kuluessa päätöksen antamisesta *noudattaen mitä* hallintolaissa säädetään. *Lupaviranomaisen on julkaistava oikaisuvaatimusasiassa annettu päätös ja tiedotettava siitä noudattaen mitä 11 luvun 22 §:ssä säädetään päätöksen antamisesta ja tiedottamisesta.* Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta *noudattaen mitä* 1 momentissa säädetään.

3 §

Kuuleminen valituksen johdosta

Vaasan hallinto-oikeuden on annettava 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu valitus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja

Voimassa oleva laki

ilmoitustaulullaan ja hankkeen vaikutusalueen kuntien ilmoitustauluilla. Valitusasiakirjat on pidettävä nähtävillä asianomaisissa kunnissa kuulutusajan.

5 §

Päätöksen antaminen

Tämän lain mukaista hakemusasiasiaa koskeva Vaasan hallinto-oikeuden päätös annetaan julkipanon jälkeen. Päätöksen katsotaan tulleen asianosaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Päätöksestä on lisäksi viipymättä ilmoitettava vesitaloushankkeen sijaintikunnan ja vaikutusalueen kuntien ilmoitustauluilla.

Ehdotus

valitusasiakirjat on pidettävä verkkosivuilla vähintään 14 päivän ajan. Tieto kuulutuksesta on julkaistava hankkeen vaikutusalueen kuntien verkkosivuilla noudattaen mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään.

5 §

Päätöksen antaminen

Vaasan hallinto-oikeuden on annettava hakemusasiasiaa koskeva päätöksensä tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja päätös on pidettävä verkkosivuilla vähintään muutoksenhauille säädetyn ajan. Ilmoitus päätöksen antamisesta on julkaistava vesitaloushankkeen sijaintikunnan ja vaikutusalueen kuntien verkkosivuilla noudattaen mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .